

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Nem látják a tanulságot.

Írta: Kossuth Ferencz.

Tisza István azt mondta Aradon, hogy az 1867-ik évi 12-ik t.-cz. keretén belül az összes politikai pártoknak minden ma szóban forgó programja megvalósítható.

Ez a nyilatkozat bizonyítja, hogy milyen csodálatos világításban látja e törvényezikket maga Tisza István is, akinek nagy eszét mindnyájan elismerjük.

Az a légkör, amelyben ezek a férfiak élnek, adja meg ezt a sajátos világítást az ő látóhatáruknak.

Az ember azt hinné, hogy úgy élnek, mint talán a Mars bolygó lakói, kik, ha hinni van mit Flammarion csillagásznak, ugyancsak munkapártiak, minthogy nagy gyorsasággal behalózzák bolygóikat csatornákkal. — Csakhogy ezek azért munkapártiak, mert bolygójukon fogy a víz; minálunk pedig azért vannak munkapártiak, mert fogy a bor. Ezek a teremtmények mindent vörös színben látnak, vagy helyesebben szíva, rózsaszínben, mintha mind megannyi Khuen-Héderváryak lennének, mikor ez a jövődö válástokról a királynak referál.

Milyen optikai csalódás az, amit Tisza István lát.

Az alig múlt négy év világosan bebizonyította azt, hogy az 1867-ik évi 12-ik t.-cz. keretén nem egy igen fontos kérdés nem valósítható meg; olyan kér-

dések, amelyek minden kételyt kizáró módon e keretben benne vannak; ez a tény tehát határozottan ellentmond Tisza István állításának.

Ott van például a bankkérdés. A nemzeti bank felállításának joga világosan meg volt és meg van az 1867-ik évi 12-ik t.-cz. szerint is. Ennek törvényes időpontja is meg volt és meg van határozva, mert élő törvény szabja meg a közös bank szabályaiban lejártnak idejét, tehát élő törvény állapítja meg, azt, hogy mikor állítható fel az önálló bank. E mellett maga a király is helybenhagyta az Ausztriával kötött kereskedelmi szerződéshez mellékelte azt a megállapodást, hogy miképpen szabályoztassanak bizonyos ügyek arra az esetre, ha a törvény által kijelölt időpontban tényleg felállítatnék az önálló nemzeti bank.

Mindez meg volt és meg van és akár legyen az önálló bank hasznos (mint ahogy mi hiszünk), akár pedig káros (mint ahogy Tisza István s a 67-esek nagy része hiszi), a tényállítás az, hogy az önálló bank felállítását a feloszlatott képviselőház abszolút többsége akarta, tehát maga az ország akarta alkotmányos képviselője útján és törvényesen s ezzel olyan jog érvényesülését öhajította, amely az 1867-ik évi 12-ik t.-cz. keretében benne van.

Ezt a jogot mégsem lehetett érvényesíteni és inkább egy súlyos válság bizonytalanságai közé lett taszítva az ország.

E kézzelfogható és semmiképpen le-

nem tagadható tényállást téveszti egészen szem elől Tisza István, csakis azért, mert ő azok közé tartozik, akik az önálló bankot nem akarják.

Határozott szerencsétlenség hazánkra nézve az, hogy nálunk nagyon sokan vannak olyanok, kik mindent a pártszenvédély szemüvegén át néznek és így a kézzelfogható valóságokat is eltorzítva látják meg.

E tény azért képez szerencsétlenséget, mert ezek számára a tények soha sem beszélnek és az ő hajlandóságuk kizárja annak a lehetőségét, hogy a tényekből okulhassanak a nemzeti élet javára.

A valódi tényállítás az, hogy az 1867-ik évi 12-ik t.-czikkben vannak olyan jogok, amelyeket nem vett igénybe az ország az évtizedes 67-es kormányzás alatt; ezek a jogok elsorvadtak; a rájuk vonatkozó törvény holt betűvé lett; ha a nemzet igénybe akarja e jogokat venni, azonnal beleütközik abba a lehetetlenségbe, mely alkotmányos életünk fejlődése elé sziklafalakot épít.

E valódi tényállásból azt kellene következtetni, hogy a nemzet törvénybe iktatott jogait nem lett volna szabad henyelni hagyni a múltban és vétkezik nemzete ellen az, aki e jogok elsorvadásának folyamatát nem igyekszik meggátolni.

Abból, hogy magát a tényállást sem látja meg az a politikai párt, melyet a függetlenségi és 48-as (Justh) párt hibái új életre keltettek, következik az

Rácztól Kádárig és vissza...

Írta: Alba Nevis.

Alkonyatkor, lefelé jövet a Gellért-hegyről, meg-megálltam a nyaralók előtt. Józsi kémlelődött, azután egy igen kedves, óvatos, de mégis forró mozdulattal a lézkerítéshez lapította Milkát és megcsókolta a száján; hirtelen, tétozás és keresgélés nélkül, éppen a medves ajka közé. Csak nagyon fiatal, nagyon élettelen férfiak csókolnak így, vagy esetleg túlérett, raffinált életművészek, ilyen tüzesen és mégis diszkrétül, ilyen felejtethetetlen, kicsit állati, de nagyon emberi módon. Ezer szem nézheti, nem lát mást; két egymás fölé bomló fejet, de a zárt ajtók mögött, az összetapadt ajkak résén egy pillanat alatt végbemegy az élet legszébb, leghatalmasabb tevékenysége, néhány lázas mozdulatban...

Egy-egy ilyen csók után Milka is, meg a fíu is tántorogtak egy kicsit. Milka szeretett volna sírni a boldogság, meg az elégtelenség miatt; hogy miért van ez így? Miért kell nekik a Gellért-hegyre jönniök, egy kedves perc, néhány csók miatt? Hogy miért nem foghatják egymást karon mások szemláltára, csak így, bujdokolva? Hogy miért nem kísérhetik egymás életútját, a rövid hegyi ösvény helyett? Hogy mindez miért?

Meg is kérdezte a fiút, félig sirva, félig tréfásan:

— Mondja meg, Józsi, miéért? Magának szép állása van, nincs senki, aki a boldogságunk útjába állna. Maga is szeret engem, én is szeretem magát, ahelyett, hogy így vergődjünk, kóborolnánk, nem szebb volna, nem jobb volna, hogy egymáséi legyünk?

A fíu kedvetlenül huzta fel a vállát:

— Nem, mert én még a karriérem kezdetén vagyok, nekem most terhemre lenne az asszony. Látott-e már valaha kerékkötőt? Falusi emberek, ha meredeket járnak, ilyenmel fékezik a rohanó szekériüket... Én pedig futni, vágatni akarok a célom felé. Én nekem kerékkötő nem kell!

Azután, mert látta, hogy a lány nehezettel, gyöngéden megsimította a haját, az állát, a szempilláját, a kezét és egymáshoz simulva siettek a villamos-megálló felé.

Mire hazaértek, már későn volt, az Operaház körül alig lézengett ember. Milkáék a Révay-utczában laktak, egy óriási, szürke házban, a fiatalember egész az első emeletig kísérte a lányt, ott megkérdezte:

— Mikor?...

— Nem tudom! — felelte az hűvösen, azután a kezét nyújtotta és elváltak. A szép, májusi kirándulás után levett és reménytelen volt. Ugy érezte, mintha egy csudaszép, fényes palotát épített volna egy darab fehér

felhőre és a felhő most elusznekk palotástul-mindenestül...

A lakás sötét volt, csak a hálószobában égett a csillagos, fehér ampola, a huga aludt, de az édesanyja ébren volt még és szemrehányón nézett felé. A köszönését sem fogadta.

— Mégis gyalázat, — mondta azután dühösen, felkénykölvén az ágyban; — mégis gyalázat, késő éjjelig odajárni!

— Csak kilencz óra! — mentegetődzött a leány.

— Tíz! És ha kilencz is? Tisztességes lány, uri leány esatangozhat kilencz órakor az utcán egyedül?

— Nem egyedül jártam. Rácz Józsi kísért, át Juliskéktől. Gyalog jöttünk.

Az asszony vérvörös lett a dühtől:

— Rácz Józsi? Erdekes! Hát mit akar ez az ember? Feleségül akar venni? Már hónapok óta kerülget, kísért az utcán, találkozott, anélkül, hogy szólna: mi a szándéka, mi a célja. Mit gondolsz; mi a célja?...

A leány elfordította a fejét:

— Mit tudom én! Semmi.

Azután egy percre csend lett. Milka leült az asztalhoz és megette a vaesoráját; egy nagy szelet rántott borjúhúst, hidegen, tejfeles, paprikás uborkasalátával, azután odament az anyjához, megcsókolta a kezét és leült az ágya szélére.

— A kis Kádár itt volt, — mondta az anyja most már megszédültén; — itt volt

az egész rendszer, amely oda juttatta hazánkat, ahol vagyunk, hogy a hatalom birtoklói csak úgy ígérnek békét a nemzetnek, ha a nemzet nem veszi igénybe élő törvényeibe lefektetett jogait és belenyugszik abba, hogy ami meg nem valósított eddig, az maradjon megvalósítatlan ezentúl is.

Éppen azon béke szempontjából, melyet célul tűznek ki maguk elé, veszélyes azt a tant hirdetni, amelyet Tisza újra hirdetett Aradon, mert erős és fejlődni vágyó nemzetnek azt hirdetni, hogy vannak jogai s e jogai élő törvénybe vannak iktatva s mint ilyenek, mind megvalósíthatók, midőn pedig ezt elhívé, a nemzet e jogokat megvalósítani akarja, oly részről áll elő a veto, amely részre az alkotmányos béke érdekében nem kellene a nemzet előtt mint a jogérvényesülés akadályára rámutatni.

Az a fikció, amelylyel az 1867-ik évi 12-ik törvénycíkkel körülvezték nálunk és az a lojalitáshiány, amelylyel e kiegyezést a kezdettől fogva kezelték az osztrák kormányok, e törvények iránti bizalmat lehetetlen, hogy meg ne ingatták volna az országban olyanok lelkiületében is, kik előbb 67-esek voltak; és bár némelyek hibái (meglehet hogy) visszafejlődést idéztek elő abban az átalakulásban, mely az egész országot 48-assá teszi, ez a visszafejlődés csak ideiglenes és az áramlat tovább fog ismét terjedni abban a mederben, amelyet a mi gondos, hazát féltő kezeink a mi örökké fenséges elveink megvalósítására ásnak.

Budapest, május 20.

A horvát országgyűlés. Zágrábból jelentik: A horvát országgyűlést ma délelőtt 11 órakor Medaković elnök nyitotta meg. Az ülésen rögtön a választói reform javaslatának harmadik olvasására került a sor, amelyet harmadik olvasásban is elfogadtak. Azután 18 különböző interpelláció következett.

és egész délután várt rád. Én azt hiszem, Milka, a kis Kádár szívesen elvenne téged... Ha akarnád, ha egy kicsit foglalkoznál vele, ha... ügyesebb lennél!... Rác Józsival hagyj fel, Milka. Az élet komoly, fiam, és te már huszesztendő vagy...

Milka levetkezett, eloltotta a lámpát, azután az ágyban hánykódott, tűnődött még egy darabig, s vagy egy óra múltán azt mondta az anyjának:

— Igazad van, már elmúltam husz éves és nincs időm arra, hogy idilleket játszzak végig. Abban is igazad van, hogy a kis Kádár derék, komoly ember... Lehet, hogy rossz lesz eleinte, lehet, hogy fájni fog az elszakadás, de hát Rác sohase venne el, és én okosabb lány vagyok, semhogy futó percek édességét egy egész élet keserű megbánásával fizessem... Hadd jöjjön Kádár!

Kádár azután jött is, mintha a titkos hívatást megérezte volna: másnap, harmadnap, naponként... Milka eleinte rettenetesen szenvedett. Megszokta volt a félelmesen nagy, szélesvállu, pirosarcsu, fekete fiút, és Kádárnak lágy, kék szeme volt, halovány szőke bajusza, és lányszerűen keskeny, rózsaszín ajka. Mikor Rác megfogta volt a kezét; beléscsúszott, beleremegett. Kádár az eres, keskeny ujjával végigsimogatta a karját, könnyökétől a csuklójáig, olyan szeliden, mint ha az édesapja volna... És mikor a kanapén egymás mellett ültek, Milka gondolatban elcsúszott a másikhoz és vörösré csókoltatta vele

kezelt. Többek között Surmin képviselő interpellált Tiszaticát volt es. és kir. közös hadseregbeli kapitány ügyében. Tiszaticist annak idején sikksasztással vádolták, de ártatlansága kiderült és ennek dacára, még mindig nem helyezték vissza a hadsereghez rangjába. Surmin képviselő az ügy revízióját követeli. Azután különböző Frank- és Starcsевич-párti interpellációk következtek. A horvát autonóm országgyűlést szerdán bizonytalan időre el fogják napolni, de előzőleg megválasztják a 40 képviselőt a magyar országgyűlésre. A negyven horvát képviselő külön politikai klubot fog alakítani Budapesten.

Az egységes kormány párt alakítására vonatkozó tárgyalások már a legközelebb befejeződnek és az új pártalakulás tényleg megtörténik. Az e tárgyalásban folytatott bizalmas tanácskozásokban részt vesznek: dr. Medaković, Lorkovics és gróf Kullmer Frigyes. Az új pártban, amelynek demokratapárt lesz a neve, részt vesznek a koalícióhoz tartozó összes pártok és a volt nemzeti pártok képviselői. A közös pártprogram kidolgozásán most tanácskoznak és június közepére már valószínűleg proklamálni is fogják az új pártalakulást.

Stadler érsek — biboros, Zágrábból jelentik, hogy a lapok értesülése szerint Stadler érsek megkapja a bibornoki kalapot.

A bosnyák izraelita mandátum. Szerajevéből írják: A bosnyák alkotmány szerint a bosnyák tartománygyűlésnek két izraelita tagja van. Egyik hivatalból a szerajevói szefard-hitközség főrabijja, a másik választott képviselő s a 11-ik (városi) kuriában kapja mandátumát. Utóbbi bétfön, e hó 23-án kerül választás alá. A bosnyák izraelitáknak e mandátumra két jelöltjük van; nevezetesen Salem bankár és Rothkopf ügyvéd; előbbit az u. n. spanyol izraeliták, utóbbit az osztrák-magyar levándorolt izraeliták támogatják. A benszült spanyol izraeliták száma körülbelül háromszor akkora, mint az Ausztriából és Magyarországból bevándoroltaké. Az osztrák és magyar izraeliták Rothkopf ügyvédet azért jelölték a spanyolokkal szemben, mert ő volt az, aki az annektált tartományoknak adandó alkotmánytervezet megvitatására tartott ankéton a legerősebben harszott az izraelita mandátumért. A bosnyák izraeliták körében azt is tudni vélik, hogy az izraelita mandátum ügyét Wekerle, a volt magyar miniszterelnök is támogatta annak idején Durlán közös pénzügyminiszternél. Rothkopf ellen különben az

ellenpárt azzal a híreszteléssel is agitál, hogy megválasztása a magyar befolyás érvényesülését jelentené.

Az újabb katonai terhek.

Budapest, május 20.

Amióta a Khuen-Héderváry-kormány elfoglalta a helyét, valóságos kéjeleg annak a vádnak unos-untalan való hangoztatásában, hogy a koalíziós kormány tönkretette az ország pénzügyeit s hogy az idei költségvetésnek a koalíziós kormány hibájából legalább kétszáz millió korona defizit kell végződnie. Apponyi abban a beszédében, melyet pünkösdi vasárnapján mondott Pozsonyban, reflektált erre a vádra s joggal mutatott rá arra, hogy az ország anyagi erejét nem Dreadnoughtok építésére s nem a hadsereg intenzív fejlesztésére fordította a koalíziós kormány, hanem részint kulturális és tanügyi célokra, részint pedig az államvasutakba fektetett bele háromszáz millió koronát, mert a koalíziós kormány az államvasutakat olyan állapotban vette át az előző kormányoktól, hogy csakis ily rengeteg összegű beruházással lehetett a teljes szétzúllástól megmenteni.

A válasz az volt erre a Khuen-kormány részéről, hogy félhivatalos lapjában Apponyit dilettánsnak mondta gazdasági kérdésekben s másnap közzétette az 1909. évi állami kiadásokról és bevételekről szóló kimutatást, mely máris defizitet tüntet fel az államháztartásban.

Az ország joggal remélte volna ezzel után, hogy a Khuen-kormány majd jobb pénzügyi politikát csinál s majd megtakarításokkal a kiadásokban és a bevételek növelésével igyekszik az állami pénzügyeket szanálni. Hisz az ország azt hihette, hogy akik olyan kitűnően értenek a kritikához, mint a Khuen-kormány pénzügyi kapacitásai, azok most, mikor a tényleges hatalom a kezükben van, meg fogják mutatni, mit tudnak.

E helyett azt tette a kormány, hogy a kö-

az arcát, fekete, puha bajuszába belekuszálta a maga szokás haját és a vállán, a fekete kabátján ott ragadt az arcáról a poudere... Azután, mikor egyszerre, — egy gyönyörű félpercz után, — kinyitotta a szemét; látta, hogy Kádár közelébb férközött hozzá és mosolyog:

— Hol járt?

A leány nem is titkolódzott, csak sóhajtott egy nagyot:

— Igen... igen messze!

Közben eltelt két-három hónap, és ezek a kalandozások is elmaradtak. Olyan egyszerű volt ez; Milka megszokta a kis Kádárt. Előbb csak megszokta a maga bizakodó, tiszta lelkével; a halk szavát, a nyílt gyerekes, őszinte nézését, a jóságát, a hűségét, a ragaszkodását...

— Különb a másikkal, — gondolta néha; — nem önző és nem lelketlen. Nem akarja, hogy szerencsétlen legyek miatta. Nekem adja az életét, a szívét; mindenét, amiye van. Nem bujkál, nem keres kis mellékutakat, hanem a becsület egyenes útján jön felém.

És ekkor már túl volt a megszokáson; az első esőjük mámorában nagy tüzzel, keserves, lányos vágyakozással megszerette; jobban, ezerszeres mélységgel, féltőbbben, mint a másikat. Minden átkozott, virrasztó éjszakán maga mellé álmódta, úgy, ahogy volt; szokén, kékszeműen, langyosan. Néha, reggelre, esőktől tikkadt az ajka, s öléstől zsibbadtak el a karjai; a kis, vékonyvállu

Kádár valóságos hős, valóságos félisten lett az álmaiban... az estéket már lázasan várta, — mikor az ablakpárnára könyökölve egymáshoz ért a karjuk, már a futó érintésre is nagy-magy gyönyörűség fogta el, s végigborzongatta a hideg. Ugy megszerette, ahogy az asszonyéletre készülő tiszta lány csak megszeretheti, becsülheti, körülsimogathatja azt a valakit, akit a párjának tud.

Közben a kis Kádár egészen más lett, mint eleinte, a lány szerelmében valahogy átalakult, megváltozott; valami ismeretlen energia szállt bele, egy kicsit el is bizakodott, úgy érezte: jár neki ez a becézés, ez a forróság és ezek az álmok. Köteles adó volt ez a Milka részéről, egy megérdemelt, megszolgált valami. És néha terhére is volt, az isten tudja, miért. Egy kicsit idegeskedett, hogy Milka alig ismert rá. Az is megesejt, hogy napokon át nem jött, és ha jött is, csak rövid időre. Az esküvőjükéről, a jövőről most sohase beszélt, s olykor valami hidegség fészkelte magát kettőjük közé.

— Megváltozott, — mondta a leány az édesanyjának. — De fogalmam sincs róla, hogy miért!

Egyszer azután végképp megszokta a dolgot; egy egész jelentéktelen apróságom, egy szón, egy semmiségen összekülömböztek, s a kis Kádár elmaradt a háztól, nem jött többet.

— Te vagy a hibás! — förmedt Milkára az anyja. — Rosszul bántál vele, okosan teszi, ha itt hagy!

zós hadügyminiszternek 50—55 millió hadügyi tulkiadást engedélyezett az 1910. évre, úgy, hogy a közös hadügyminiszter 434 millió koronát fog a magyar kormány beleegyezésével az ideai delegációktól kérni. A koalíciós kormány, tehát az a kormány, mely Khuenék szerint pénzügyileg tönkre tette az országot, a hadügyminiszternek minden tulkövetelése s a hadsereg és a haditengerészet minden fejlesztése ellen állást foglalt, de a mostani kormány, mely először fog egy deficiztes költségvetéssel az ország elé lépni, 55 milliót szavazott meg új hadihajók építésének első részletéül s már most ígéretet tett, hogy 250 milliót fog az országtól Dreadnoughtok építésére kicsikarni.

Magyarországnak még nem volt kormánya, mely ennél cinikusabban mutatta volna ki azt az egész hazugságot, amelyen vállalkozása felépült. Mikor Khuen-Héderváry a Vigadóban tartott beszédében azt mondta, hogy a kormány egyedüli törekvése, hogy az összhangot a király és a nemzet közt helyreállítsa, mindenki azt hitte, hogy a közös vámterület és a közös jegybank fenntartására gondol s csak a gazdasági és katonai téren támasztott nemzeti követelések elejtése az az ár, amiket a nemzetnek hoznia kell azért, hogy az „összhang” ismét helyreállhasson. Most ime a Khuen-kormány nyíltan előáll azzal, hogy ez még mind semmi, ez még mind nem elég. A király ilyen olcsó áron nem hajlandó a magyar nemzetet ismét atyai szívébe fogadni, hanem még azonfelül 254 millióért hajókat is kell építtetni s a szárazföldi hadseregére is 55 millióval kell többet költeni, mint eddig költöttünk, másképp a király ki nem békül s akkor jaj a mi szegény fejünknek. És Tisza István tegnap Aradon megint azzal állt elő, hogy a hadsereg a nemzeté; hogy a hadügyi kiadások megszavazása nem üres áldozat a nemzet részéről, hanem nemzeti érdek s hogy nem a királynak, hanem a nemzetnek van szüksége arra, hogy új hadihajói legyenek és minden fegyverfogható ember katonazubbonyba legyen bujtatható.

De a Khuen-kormány elszámította ma-

Milka csak sirt, éjjel is, nappal is; úgy, ahogy azt buja, szerelmes lányok teszik. Nem átkozta magában Kádárt és nem tett szemrehányást az anyjának, aki ebbe a szerelembe beléugratta, hanem sápadtan, szerencsétlenül és türelmesen szenvedett. Csak titokban ment néha a Kádár utcájára felé, alkonyatkor, a tulsó oldalra, és nézett a nagy ház kapujára; hátha megláthatná!...

Szép, tavaszi idő volt, az asszonyok csipkebluzokban övönlöltek a Dunapart felé, legtöbben párosával. Milka a Kádár lakását leste, a szokottnál is tovább, úgy érezte: ma valami meglepetés vár rá, késő este volt, mikor csüggedten, fáradtan hazaért. Az anyja mosolyogva fogadta:

— Te! Képzeld, mi újság!... Rácz Józsi volt itt, két óra hosszáig várt rád. Holnap megint eljön... Kérlek, nem lehet tudni!... én azt hiszem, szerelmes beléd: Ugy beszélt! Ha foglalkoznál vele... ha ügyesebb lennél...

A Milka arca úgy felgyuladt, mint szélben a szalma. Földhöz csapta a kalpját és egy nagyot toppantott:

— Nem! Nem szerelmes belém és nem akar feleségül venni, csak újra kezdemé, újra próbálkozik... Tudnak is ezek szeretni! Ezek a családok! Gazemberek!...

Egy kicsit sirt, azután megtörülte a szemét és sokkal nyugodtabban mondta:

— Különbözik pedig jó, csak hadd jöjjön!... Jöjjön, de — ne beszéljen nekem többet szerelemről!

gát. Az összhang a király és a nemzet közt azon az áron, amit érte kérnek, sokkal többé kerül, mint amennyit megér s a nemzet nem lesz hajlandó ezt az árt megfizetni. Senki sem akarja a királylyal ujjat húzni. Senki sem akarja azt, hogy a király élete egy súlyos konfliktussal végződjék a nemzet és a trón közt. De a királylyal való béke nem ér többet, mint más béke s a nemzetek egy harcát esetleg többre becsülnék s magukra nézve előnyösebbnek tartanak, mint egy olyan békét, melyben el kell vérezni a nemzeti boldogulás legkisebb reménye nélkül. Ilyen béke rosszabb a háborúnál, nagyobb pusztításokat visz végbe a nemzet anyagi erejében s a nemzet egy pillanatig sem fog habozni, hogy a király és a nemzet közötti összhang helyreállítását, ilyen áron, pusztán frázisnak minősítse, amelyből nem kér s amelynek érdekében egyetlen egy fillér improduktív áldozatot sem lesz hajlandó hozni.

Már pedig ez az áldozat, amit most hadügyi tulkiadások czimén kívánnak a magyar nemzetől, improduktív áldozat s minden fillér, amit a nemzet ezen a czimen fog adni, a nemzet számára örökre elveszett. A hajókat osztrák földön, osztrák munkások, osztrák anyagokból építik s a szárazföldi hadsereg új fegyvereit is jórészt Ausztriában rendelik meg. E mellett nő a kivándorlás, az élelmiszer ára horribilis módon emelkedik, az adóteher mind súlyosabb lesz, a kereseti viszonyok rosszabbodnak, a megélhetés feltételei mind kedvezőtlenebbek. Arra, hogy az ország ipara fejlesztésék, a Khuen-kormányának nincs programja. De megindokolására, hogy a közös vámterület és a közös jegybank révén Ausztria tovább is kiszípolozója lehessen Magyarországnak s hogy a munkára alkalmas kezek továbbra is munka nélkül, vagy éhbéért legyenek kénytelenek tengődni, hangos, nagy frázisai vannak készenlétben.

A Khuen-kormány azzal védekezik, hogy ezekre a rengeteg hadügyi költségekre a megállapodást még a koalíciós kormányval létesítette a közös hadügyminiszter s hogy a jelenlegi kormány egyszerűen csak tudomásul vette azokat a megállapodásokat. De ez silány védekezés. Mert eltekintve attól, hogy igaz-e az, valótlan-e, hogy a koalíciós kormány már megállapodott a közös hadügyminiszterrel, letagadhatatlan tény, hogy a koalíciós kormány ezt a katonai költségvetést nem publikálta s a delegációk elé nem terjesztette. Nem terjesztette pedig azért, mert ezeknek a katonai költségeknek ellenértékéül katonai engedményeket követelt s inkább lemondott és inkább távozott helyéről, semhogy engedmények nélkül a nemzetől ilyen rengeteg áldozatot követeljen. Míg ellenkezőleg a Khuen-kormány, amely oly hangosan hirdeti az ország szomorú pénzügyi helyzetét, mikor azt korteszélokra akarja kihasználni, nemcsak hogy nem tagadta meg a nemzet pénzügyi gyengeségére való hivatkozással ezeknek a terheknek vállalását, hanem még a koalíciós kormány nemzeti követeléseiről is lemondott.

Ez az igazság. Ez az, amiért a nemzet nem hihet a Khuen-kormány jóhiszeműségében s amiért a választópolgárságnak s majd a parlamentnek is a legkérelmezhetőbb harcát kell a kormány ellen folytatnia, még akkor is, ha ezzel meg is akadályozzuk az „összhangot” a nemzet és a király közt.

A munkapárt bukása előtt.

— Folytatódik a kormány-terrorizmus. —

Az utolsó előkészületek.

Budapest, május 20.

Tíz nap múlva megkezdődnek a választások s az első napon, amelyre legalább is háromszáz választás esik, már látni fogjuk a jövő parlamentjének alakulását. De az előjelek szerint már ma megjósolható, hogy a munkapárt fiaskót fog vallani. A párt központjához napról-napra érkeznek a jelentések, hogy a jelöltek nem bírják tartani a kerületet, de a kormány nem engedi még sem visszalépni őket, nehogy az amúgy sem kedvező országos hangulatot az ilyen esetekkel még jobban maga ellen fordítsa. Jellemző különben az is, hogy gróf Tisza Istvánt saját szűkebb pátriájában, Ugrán annyira szorongatja az ellenzéki jelölt, hogy bukása éppenséggel nem tartozik a lehetlenségek közé.

A választásokig még hátralevő kis időt az összes pártok s vezérek igyekeznek kiaknázni és lázasan folytatják az agitációt, a kormány pedig napról-napra fokozza visszatartó erőszakosságát, amelyekkel azonban nem a várt jó, hanem az ellenkező, rossz eredményt fogja elérni.

Aehrenthal elutazása.

Gróf Aehrenthal közös külügyminiszter gróf Szapáry Frigyes követségi tanácsos kíséretében Kolozs nédelőtt 9 óra 20 perczkor Bruckon át Bécsbe utazik.

Kossuth Ferencz Kemeesét.

Kossuth Ferencz, a negyvennyolczas függetlenségi párt vezére, ma este a tíz óra tizenöt perczkor induló személyvonattal Kemeesére utazott a kerület Kossuth-párti jelöltjének Horváth Józsefnek támogatására.

Andrássy programbeszéde.

Nagyimihályról jelentik: Gróf Andrássy Gyula hétfőn délelőtt tíz órakor tartja programbeszédét.

Hieronymi Iglón.

Iglóról jelentik: Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter, titkárja dr. Jármy Elemér kíséretében ma délelőtt 9 órakor Iglóra érkezett. Az állomáson Folgoss Kornél polgármester és Münich Kálmán üdvözölték a minisztert, aki ezért köszönetet mondott. Hieronymi végigkocsizta a községeket, délután Merényben hosszabb beszédet mondott. Hangzottatta, hogy az önálló vagy közös bank kérdésének a Magyarország függetlenségének kérdéséhez semmi köze nincs. Az ország függetlensége abban nyilvánul meg, hogy Magyarország saját parlamentjében dönt a bank kérdésében, és hogy a parlament hozzájárulása nélkül a közös bank szabadalmát nem lehet meghosszabbítani. Ebben a kérdésben az országot a maga elhatározásában elsősorban cizlerségi szempontok kell, hogy vezessék. Nem mondható joggal, hogy a közös bank káros az országra nézve. Másfelől nem tagadja, az ország érdeke, hogy a készletek felvételére a bank kötelezettséget vállaljon. Ami a Justh-párt bankterminusát illeti, hogy t. i. a fennálló bank 1911. január 1-ére állítsassék fel, erre nézve megjegyzi, hogy az országnak mindenki előtt ismert mai pénzügyi helyzete, amikor a pénzügyminiszter kénytelen volt 100 millió koronás kölcsönt felvenni azért, hogy az állami adósságok kamatait fizthesse, a legkevésbé alkalmas időpont arra, hogy az önálló bank most valósítsassék meg. A helyzet sajnos az, hogy az 1909-ik pénzügyi év 249 millió korona deficizzel végződik. Emellett a pénzügyminiszternek számolnia kell azzal is, hogy a koalíciós kormány által felvett függő kölcsön ez év végéig visszaváltandó. A koalíció költséges pénzügyi politikájának a legnagyobb takarékoság érvényesítésével megálljt kell kiáltani. Emellett természetesen meg kell tenni mindent, hogy az ország erejét úgy megfelelő közlekedési, mint egészségügyi kereskedelmi politika által a lehető legnagyobb mértékben növeljük. Foglalkozik a Justh-párt által bejelentett obstrukció kérdésével. Ez a párt egészen nyíltan kijelenti, hogy ha a legköze-

lebbi országgyűlésen az ő akaratára nem érvényesül, mindent megobstruál. Minden hazafias magyar embernek, minden politikai tényezőnek kötelessége odahatni, hogy az ország közvéleménye ezt az előre bejelentett visszaélést meg ne tűrje. Végül a kereskedelmi tárcájához tartozó kérdésekkel foglalkozva kijelenti, hogy az országra nézve rendkívül nagy fontossággal bír a Balkán-államokkal való kereskedelmi szerződések megkötése. Különösen ipart nem lehet teremteni úgy, hogy az csak a belföld szükségletei számára dolgozzék. E tekintetben az ország agráriusainak felfogását és eljárását szükkeblünk és helytelennek tartja.

Este 7 órákor a menet Merényből Iglóra indult, ahová 9 órákor érkeztek meg. Iglón Münnich Kálmán udvari tanácsos a miniszter és kísérete számára estélyt adott. Hieronymi három napig marad a kerületben s Iglón vasárnap mondja el programbeszédét.

Lukács László Körmöczbányán.

Lukács László pénzügyminiszter 21-én este a gyorsvonattal Maly és Vertessy miniszteri tanácsosok és több notabilitás kíséretében Körmöczbányára érkeztek. Az állomáson a pénzügyminisztert ünnepélyes fogadtatásban részesítik. Lukács vasárnap a Szarvas-szállóban tartja meg programbeszédét, amely után délben tiszteletére banket lesz. A programbeszéd alkalmából Selmeczbánya város és az egész környékből számosan érkeznek Körmöczbányára. A tisztelgések az idő rövidségére való tekintettel elmaradnak, mert a pénzügyminiszternek hétfőn okvetlenül Budapesten kell lenni. Ha ideje enged, Lukács Kunosvására ellátogat.

Tisza István halottja.

Aradról jelentik: Gróf Tisza István ma hajnalban Aradról Gesztré utazott.

Az aradi rendőrség a tegnap letartóztatott tizenöt suhancot szabadon bocsátotta.

Tisza tegnapi bevonulása alkalmával a rendőrök s a kormánypartiak annyira brutalizáltak egy Barabás-parti Ladics Pál nevű szobafestőt, hogy ez a szegény szivbajos ember egy óra múltán szívzselhüdben meghalt. *István* Lajos, az aradi függetlenségi párt elnöke az ügyészségen feljelentést adott be ismeretlen tettesek ellen, halált okozó súlyos testi sértés miatt. A megíncselt Ladicsot özvegye és hat árvája siratja.

Mint félhivatalosan jelentik, az aradi kir. ügyészség elrendelte Ladics holttestének felboncolását. A boncolás ma délután történt meg a törvényszéki orvosok és *Domonkos* vizsgálóbíró jelenlétében. Megállapították, hogy külsérelésnek nyoma egyáltalán seholsem található. Az általános orvosi vélemény az, hogy a halál közvetlen oka szívbénulás volt. A rendőrség kihallgatta *Jukics* Pál szobafestőt, ki a gróf Tisza Istvánt kísérő menet bevonulása alkalmával Ladics mellett állt. *Jukics* azt vallotta, hogy a nagy izgalom következtében lett rosszul és ő vezette haza és senki nem bántotta Ladicsot.

A rendőrség ma a tegnap előállított rendzavarók közül *Ágva* Györgyöt hat napi fogházára ítélte, miután megállapították, hogy követ dobált és kitiltotta Arad város területéről.

Justh dunántúli körútja.

Justh Gyula ma reggel indult harmadik nagy körútjára, mely ezuttal öt napig fog tartani. Justh, aki eddig mintegy ötven kerületet látogatott meg, most a dárdaí, a lengyeltóti, a soproni, a somlyó-vásárhelyi, a tatai, a komáromi és a csurgói kerületekbe utazik: Sopronban szombator este beszél.

Szombathelyről jelentik, hogy Justh vasárnap Körmendre akart utazni, hogy *Beck* Lajos érdekében beszédet mondjon. Justh fogadtatására a szombathelyi függetlenségi párt már megtette az intézkedéseket. Vasárnap délutánra akarták a gyűlést kitűzni. *Kulay* Ferenc főszolgabíró azonban a bejelentést nem vette tudomásul, azzal a megokolással, mivel a megyés püspök e napon a városban bérnyújtást tart, nem engedheti meg. Nem tartja ugyanis helyénvalónak, hogy egy ilyen egyházi ünnepség ilyen izgalmas politikai viszonyok közepette politikai gyűléssel egybeessen. A körmendi függetlenségi párt megnyugodott a főszolgabíró végzésében és így a gyűlést nem fogják vasárnap megtartani: Justh Gyula vasárnap valószínűleg az Orságra megy.

Erőszakoskodások.

Mátészalkáról jelentik: A mátészalkai választókerületben erős korteskedés folyik, minok követték: az egyes községekben napirenden van-

nak az összetűzések. Tunyogra, Kocsordra és Szamoszegre a közbiztonság megővéására egy század katonaságot rendeltek ki, hogy a választás napjáig a rend és béke fenntartására ügyeljenek. A multkor csendőrségi beavatkozás dolgában *Halló* József nagykarólyi csendőrhadnagy vizsgálatot indított, amely megállapította, hogy a csendőrség a tunyogi összetűzésnél meg nem engedett módon nem cselekedett, ellenkezőleg higgadt és tapintatos magatartásával nagy vérontást gátolt meg. Megállapították, hogy a csendőrség fegyverét nem használta. Mi egyebet is állapíthattak volna meg? Az ellenkezőjét igazán nem várhattuk a kormányparti vizsgálattól.

Marosvásárhelyről távítatozzák, *Erődy* Sándor főispán *Szennér* József megyei aljegyzőt politikai okokból felfüggesztette. A felfüggesztés állítólag azért történt, mert Szennér az ákosfalvi kerületben a községi birákat és jegyzőket arra igyekezett rábíru, hogy a Kossuth-párt jelöltjére szavazzanak. Ez azonban csak ürügy, a valódi ok az, hogy Szennér lelkes függetlenségi és meggyőződésének nyíltan is kifejezést adott.

Székelyudvarhelyről jelentik félhivatalosan: Mivel meggyezte a hangulat fölötté izgatott, a főispán intézkedésére a megye több községébe katonaságot küldtek.

Szombathelyről írják: A vármegye alispánja tegnap kibocsátotta a választások kiírására vonatkozó összes rendeleteket. A kiküldött választási elnökök e hét végéig előterjesztést tesznek az alispánnak a fegyveres erő kirendelésére vonatkozólag. A csendőrküldési parancsnokság tegnap átirta a vármegyéhez, amelyben felkéri a polgári hatóságokat, hogy legyenek a csendőrség segítségére a rendelkezés végrehajtásában, hogy a választások színhelyére csak a szavazó polgárok lovasoltassanak. Az átirat szerint tehát a választáson a rend fenntartása érdekében olyan intézkedések fognak történni, hogy csak választók vehetnek részt a választások színhelyén, a hordáron belül. Szóval a választóknak nemcsak a szavazatszéd küldöttség, hanem már a csendőrmester vagy hadnagy előtt is igazolniuk kell magukat, még pedig csak első sorban. Ez teljesen alkotmány- és törvényellenes intézkedés.

Választási naptár.

Junius 1. Városok: Abrudbánya, Arad, Baja, Besztercebánya, Békés, Budapest, Csongrád, Ozegled, Debreczen, Eger, Esztergom, Fegyegyháza, Gyöngyös, Győr, Gyula, Hajduböszörmény, Halas, Hódmezővásárhely, Kassa, Keckemet, Kolozsvár, Komárom, Körmöczbánya, Makó, Marosvásárhely, Miskolc, Nagybecskerek, Nagyszeben, Nagyvárad, Pápa, Pécs, Pozsony, Selmeczbánya, Sepsiszentgyörgy, Sopron, Szabadka, Szamosújvár, Szék, Székelyudvarhely, Versecz, Zombor.

Vármegyék: Abauj-Torna, Arad, Baranya, Bács-Bodrog, Bars, Békés, Bihar, Borsod, Brassó, Csanád, Esztergom, Gömörkishont, Győr, Hajdu, Háromszék, Heves, Hont, Komárom, Krassó-Szörény, Máramaros, Nagyküküllő, Nógrád, Nyitra, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Sopron, Szeben, Szepes, Szolnok-Doboka, Temes, Tolna, Tordaanyos, Torontál, Trencsén, Turóc, Ung, Vas, Veszprém, Zala, Zemplén.

Junius 2. Városok: Brassó, Nyíregyháza, Szeged, Temesvár.

Vármegye: Árva, Csongrád, Fojér, Hunyad, Máros-Torda, Moson, Somogy, Szatmár.

Junius 3. Városok: B.-Csaba, Székesfehérvár. Vármegye: Békés, Szabolcs.

Junius 7. Városok: Szatmárnémeti.

Junius 8. Városok: Fiume, Ujvidék.

Junius 9. Városok: Szarvas.

Junius 10. Városok: Szentes.

Választási mozgalom.

Budapesten az erzsébetvárosi polgárság szombaton, e hónap 21-én este 7 órákor fáklyásmenetet rendez *Eötvös* Károly, a kerület képviselőjelöltje tiszteletére. Az impozánsnak ígérkező menet rendezése ezuton értesíti a választópolgárokat, hogy a gyűlékezés helyéül a Damjanich-utca és Aréna-ut sarkát állapította meg. Ugyanítt osztják azt a fáklyákat és lampionokat. A felvonulást a postászenekar nyitja meg. A menetet a Damjanich-utca Rottenbiller-utca, Rákóczi-ut, Károly-körút és Király-utcaán át az Erzsébet-körút 32. szám alatt levő ház elé vonul, melynek első emeleti erkélyéről *Eötvös* Károly beszédet fog intézni az egybegyűlt polgársághoz. A fáklyásmenetben való részvételüket már eddig több ezren jelentették be.

A IX-X. kerületben a Justh-párt jelöltje, dr. Ballagi Aladár vasárnap, folyó hó 22-én tartja programbeszédét.

Tapolezán Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter kedden, e hó 24-én mondja el programbeszédét.

Szilágycsében illésfalvi Papp György, a román nemzetiségi párt elnöke, egészségi állapotára és nagy korára való hivatkozással visszalépett a jelöltségtől. A Lár nagy feltűnést és szomorúságot keltett a románok között.

A zentai kerület mandátumáért öt jelölt küzd: dr. *Nikocsencs* Kanut vármegyei főügyész munka-párti, dr. *Ellinger* Jenő ügyvéd Kossuth-párti, *Lovaszy* Andor volt képviselő Justh-párti, *Szalanczy* Andor ker. szóc., s *Kappner* Ármín szociáldemokrata jelöltek. A három első között heves küzdelemre van kilátás és valószínű, hogy pátválasztás lesz.

Nagyszombathán Vermes Zoltán munkapárti ellenjelöltje *Kollár* Márton volt tót nemzetiségi képviselő, ki most állítólag keresztény-szociálista programmal lépett fel, de csak a falvakban mond programbeszédet.

A magyareszéki kerületben Korda Andor Justh-párti jelölt visszalépett. A kerületben erős küzdelem lesz *Mangra* Vasul kormánypartii és *Suciu* János oláh nemzetiségi között, mert az oláhok mindent elkövetnek *Mangra* megbuktatására, akit viszont a közigazgatási hatóság apparatusa támogat.

A torockói kerületben három jelölt küzd a mandátumért: gróf *Bethlen* Bálint Kossuth-párti, *Doboczky* Sándor munkapárti és *Chirtop* Josim oláh nemzetiségi.

A margittai kerület népszerű Kossuth-párti jelöltje, *Szatmári* Mór most járja be az egyes községeket s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadják, diadalkapun át, feherruhás lányok sorsala között vonul be, előtte lovas bandérium, a legtöbb helyiségekbe. Vasárnap *Poklostelken* beszélt, majd innen hosszú kocsisortól kísérve vonult át Szatmári délután 3 óra tájban *Micske* községbe. A Mieskével határos *Höke* községig *Schwartz* Sándor földbirtokos pompás négyesfogatán jött Szatmári elő s a hökeiek is csatlakoztak a gyönyörű menethez. *Micske* határán nagy tömeg várta Szatmárit. *Baranyi* Boldizsár főbíró üdvözölte a jelöltet a község polgárai nevében mekapó, szép beszédben. Ezután megindult a menet a községbe. Elöl harmincz főnyi délceleg micskei legény haladt lóháton, utána a választókkal megrakott kocsiok hosszú sora. A községben *Rácz* Lajos református lelkész üdvözölte költői szárnyalású beszédben, lelkesen méltatva Szatmárinak a kerület érdekében szerzett érdemeit. Másnap, pünkösd hétfőjének reggelén a község egész lakossága a főtérrre gyűlt, ahol *Schwartz* Sándor üdvözölni beszéde után Szatmári nagyhatású programbeszédet mondott, Szatmári ezután tovább folytatta a kerületben körútját, mindenütt lelkes fogadtatásban vett része. Ellenjelöltje, a munkapárti *Márkus* László vasárnap *Szalacs* és *Ottomány* községekben tett kísérletet programbeszédének elmondására, de a nép nem akarta meghallgatni. A közigazgatási hatóságok egész apparatusa teljes nyíltsággal üzi törvényellenes korteskedését; a hivatalos presszió és a vesztegetés számtalan példát nyújtván. A választópolgárság a nyílt törvénytíprás miatt módfelett fel van háborodva.

A esáktornyai függetlenségi párt Justh-programmal dr. *Tamás* János ügyvédet jelölt. *Tamás* a jelöltséget elfogadta, a néppárt *Barlich* plébánost jelölt.

Gyomán gróf *Festetich* Imre Justh-párti programmal fellépett.

Enyingen a Kossuth-párt a visszalépett *Bakó* József helyébe *Czakó* Gyula ref. lelkészt jelölt, aki a jelöltséget elfogadta.

Csákváron *Urhády* Lajos Iovasberényi református lelkész, akit az ugynevezett Gazdapárt léptetett fel, tekintettel a párt kicsinyiségére, a jelöltségtől visszalépett.

Máramarosszigeten *Mikszáth* Kálmán, a máramarosszigeti nemzeti munkapárt képviselőjelöltje ma tartotta meg programbeszédét nagyszámú előkelő hallgatóság részvételével. A programbeszédet a jelen voltak nagy lelkesedéssel fogadták.

A marosludasi kerületben *Sándor* János nyugalmazott államtitkár munkapárti jelölt ma visszalépett és csak a dicsőszentmártoni jelöltséget tartja meg. Helyette gróf *Bethlen* József lépett fel ugyancsak munkapárti programmal. Ellenjelöltje dr. *Füredi* Mór Justh-párti.

Szarvason gróf *Tisza* István e hó 24-én fog gróf *Csáky* Albin munkapárti jelölt érdekében beszédet mondani. Fogadására nagyban készülnek.

A tiszalöki kerület Justh-párti képviselője *Demeter* Ernő *Szomjas* Gusztáv pártelnökkel ma Büdsszentmihály községbe ment választói látogatására. A nép a jelöltet felismerte s kapákkal támadt rá, majd kövekkel és záptojással dobált meg. Egy kő Demetert arczán súlyosan megse-

besította. A jelölt és kísérete futva hagyták el a falut.

*Kérjük előfizetőinket és olvasóinkat, hogy ke-
rületükben a választási mozgalmáról bennünket
kimerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.*

Horvát féktelenkedések.

Budapest, május 20.

Negyven dubiózus horvát szavazatot akart Khuen-Héderváry megszerezni a magyar parlamentben. S ennek a negyven dubiózus szavazatnak az ára az, hogy Horvátországban a magyar állameszmét kiszolgáltatta a horvát tuzóknak. Ez a magyar államellenes áramlat Horvátországban oly határozottan és oly követelősen nyilatkozik meg, hogy abban máris egy új állameszme körvonala mutatkoznak. És a magyar kormány megbízottja, a jelenlegi horvát bán: Tomasics annyira bűnös ebben, hogy ő maga is tevékeny részese ennek az irányzatnak. Sőt előfutárja is volt ennek már akkor, amikor „A horvát királyság közjoga” című hírhedt könyvét megírta. Ebben a könyvben, mely a horvát szeparatisták álláspontjára helyezkedett, a horvát-szerb koalíció régóta óhajtott politikai evangéliumát üdvözölte. Ennek a könyvnek köszönhető, hogy a horvát-szerb koalíció szeretettel és bizalommal fogadta az új bánat, mert a közjogi tanításában garanciáját látta annak, hogy eszköze lesz a horvát tuzók aspirációinak.

Amikor Tomasicsot bánná kinevezték, az első alkalmat megragadta annak a dokumentálására, hogy exponált állásában sem hajlandó elfelejteni a horvát tuzók előtt rokonszenves közjogi elveit. Ismert programbeszédében kijelentette, hogy ő nem olyan bán, mint az eddigiek voltak, ő tudniillik nem a magyar kormány az exponense a horvátokkal szemben, hanem a horvát nemzeti akaratnak exponense a magyarokkal szemben. A szerb-horvát koalíció alaposan ki is használja azt az agitációs anyagot, mely ebben a programbeszédben kínálkozik: a bán beköszöntőjét ezer meg ezer példányban kinyomatva osztogatják a nép között s a bán közjogi elveiről népies előadásokat tartanak országgezerre.

Legujabban pedig — a bán hozzájárulásával — a horvát szaborban olyasmi történt, amivel a horvát tartománygyűlés uszupálta a szuverén állam parlamentjének a jellegét. Ez az eset valóságos merénylet a magyar állami-
ság ellen. Supiló javaslatára a horvát szabor egyhangulag elhatározta, hogy Edvárd király halála alkalmából tolmácsolják Angolország-
nak Horvátország részvétét. Ezzel kifelé azt a látszatot keltik, mintha Horvátország önálló állam volna, melyet a horvát országgyűlés képvisel s mesterségesen elhomályosítják azt a tényt, hogy Horvátország kifelé csak mint a magyar állami szuverenitás egy rész egysége szerepelhet, s hogy ilyenformán a magyar kormány s a magyar parlament vannak hivatva arra, hogy Horvátországot a külföld előtt képviselje. A horvátok így tényleg úgy viselkednek, mint az osztrák-magyar monarchia harmadik tényezője, melynek ugyanolyan közjogi állása van, mint Magyarországnak, vagy Ausztriának. S ez a fellépés csak egyik részlete egy tervszerű és lánczolatlan agitációnak. Bizonyítja ezt a horvát tartománygyűlésnek az a követelése is, hogy a római nemzetközi kiállításán Horvátország Magyarországtól függetlenül, külön pavillonban kapjon helyet. Ezt a követelést a koalíciós lapok az azal okolják meg, hogy ha nem lesz külön horvát pavillon, az a látszat fog támadni, hogy Horvátország Magyarországnak a tartománya. Ezt a lassan kiépülő közjogi rendszert betetőzi Kriskovics, a híres újdonsült „unionista”, aki egyetemi katedréről hirdeti a horvát állampolgárság teljes jogosultságát.

Vakság volna azt tagadni, hogy mind-
ezeknek céltudatos, jól megfontolt közös bát-
terük van. A háttér: a trializmus és a nagy-
délsláv biroalom ábrándja, melynek martalé-
kul dobták oda Horvátországot azért, hogy
Khuen-Héderváryt minél tovább tisztelhesük
Magyarország miniszterelnöki székeben.

Bosznia-Hercegovina választ.

— A nagy kohó. — A szerbek. — A horvátok. — A mohamedánusok. —
A pártok alakulása. —
— Kiküldött tudósítónktól. —

Szerajevo, május 17.

Ez kellett még az általános fejtelenség-
hez: az alkotmány meg a sabor. Az osztrák
beamtorek nem tudván semmiképpen boldo-
gulni, odadobták a gyeploket, hadd rohanjan-
nak a lovak, amelyik, amerre akar. Az amugy
is tunya népséget most a politikával is elvon-
ják a munkától és tág teret engednek a külön-
féle pártok titkos munkájának. A saborban
magában ugyan a pártok törekvései nem fog-
nak érvényesülhetni, mert a sabor működése
annyira megkötött, hogy ott fontosabb határo-
zatot hozni lehetetlen, de arra jó a sabor, hogy
a különféle pártok nyíltan tömörüljenek és
határozottabban dolgozzanak ideáljaikért.

Az egész képviselőházi játék egyébként
mindössze abban áll, hogy a képviselők össze-
ülnek és kiabálnak. Egyébre nem jó, mert
minden tárgyalandó kérdést, még mielőtt tár-
gyaltnék, be kell mutatni a magyar és az
osztrák kormányoknak és csak ezután tárgyal-
ható. A határozat újra bemutatandó a magyar
és az osztrák kormányoknak és csak ezután
kerül az uralkodó elé szakszónálás czéljából.
Bizonyos, hogy ilyen körülmények közt fon-
tosabb határozatot nem lehet hozni és
erről az oldaláról tekintve, a máskülönböző
alkotmány nem enged meg orvítamadást az
anyaországok ellen. Ezért mégis veszélyes ez
a parlamenti játék, mert a titkos czélú pártok
nyíltan léphetnek föl, gyülekezhetnek klub-
jaikban és előkészíthetik a talajt a jövő
események számára.

A nagy kohó.

Bosznia-Hercegovina ez: a nagy kohó.
Es az a darab föld, amelyen a legtöbb aspi-
ráció forr és bujkálva várja, hogy nyíltan
érvényesülhessen. A szerbek, ha most loyálisak
is és okosan, nyíltan megtagadják a nagy-
szerb agitáció létezését és azt hangoztatják,
hogy a szerb sulypontot Szerbiából át kell he-
lyezni Bosznia-Hercegovinába, mégis csak
arra dolgoznak, hogy az anektált tartomá-
nyokkal Szerbiát kiteressék. A horvátoknak
is megvan a maguk külön ideálja és álmaikban
már látják a visszaállított horvát királyságot.
A mohamedánok a fényes ábrázatu padisah
visszatértét remélik. Ertsük: a pártvezérek
mindegyike tudja, hogy ezek a törekvések a
közel jövőben nem fognak érvényesülni, de
mégis zászlóikra írják, hogy a népet egy-egy
vezérlő gondolatral tömörítsék. Az így nevelt
nép azután minden lesz, csak hü alattvaló nem,
annál inkább, mert nem tudja tulajdonképen
milyen legyen: magyar vagy osztrák. El kell
jönni egy nagy kialakulásnak egyszerűen
azért, mert se Ausztria, se Magyarország nem
igyekszik, hogy a Bosznia-Hercegovinában
élő különféle népet a maga képére áttormálja.
Ezek után tehát az ott élő népeknek egyike
kell, hogy tulsulyba jusson s ez valószínűleg
a szerb lesz.

A szerbek.

Erdekes, hogy a most folyó választásokra
egyszerre egyesült a két szerb párt és egye-
sült erővel ment a küzdelemben. Osszetartása,
amint a III. Kuria tegnap lezajlott választá-
saiából látszik, máris eredménynyel járt.
A szerb nemzeti szervezet jelöltjeit mind egyhan-
gulag választották meg és bekerültek a saborba
a legagilisabb harcosok.

A szerbek, amint említettem, rendkívül

okosan dolgoznak. Kifelé loyálisak és úgy tesz-
nek, mintha teljesen letettek volna arról a
tervről, hogy Bosznia-Hercegovinával Szer-
biát gyarapítsák. Pedig él ez a vágy és Szer-
biából erősen táplálják. Jeftanovits, a szerbek
vezére, apósa Spalajkovitsnak, a szerb külügyi
államtitkárnak, aki sokkal becsüdvőbb poli-
tikus, semhogy semmiféle befolyást ne gyakor-
rolna a boszniai szerbekre. Volt alkalmam
megismerkedni Jeftanovits-al, aki azonban
ravasz mosolyal háritott el magától minden
intervjút. A szerb program különben kevés
pontból áll. Politikai téren azt kívánják, hogy
Bosznia-Hercegovina önálló legyen, ne tar-
tozzék se Ausztriához, se Magyarországhoz,
hanem közvetlenül a korona alá. A Horvát-
országgal való egyesítésről hallani sem akar-
nak, mert így számszerint kisebbségbe jutná-
nak. Gazdasági téren követelik a kötelező
kmett megváltást, mert a kmett biztos tönkre-
menésével fölszabadulnának a földek és a
szerbek birtokot vásárolhatnának. Minél több
birtokot, mert akié a föld, azé a hatalom.
Programjukon szerepel a szerb iskolák szar-
porításra is. A vezetést is maguknak követelik,
mert ugy számban, mint intelligenciában ők
vannak tulsulyban és most is a vezető elemei
Bosznia-Hercegovinának.

A horvátok.

A horvátokban már nincs meg az a fegyve-
lem, ami a szerbekben. Két párttal indultak
neki a választásoknak és az első választási na-
pok a Stadler-párt vereségével végződtek. Stad-
lerékkel szemben a Zajednicza (horvát nem-
zeti egyesülés) jelöltjei győzedelmeskedtek. A
két párt közt nem nagy a különbség, mind-
össze Stadlerék klerikalisabbak, mint Mandics
dr. pártja. Mandics dr. mindenkit szívesen lát,
aki horvát, Stadler csak azokat ismeri el hor-
vátoknak, akik egyszersmind katolikusok.
Ilyenformán eltaszítja magától a bennszülött
görög-keleti horvátokat. A két párt dühösen
harcol egymás ellen. Stadlert a jezsuiták se-
gítik, Mandicsot a franciskánusok, különö-
sen Markovics banjalukai és Buconjic zno-
stári püspökök. Stadler, aki erőlesen fölszólí-
totta a ferenczrendieket, hogy őt támogassák,
az engedetlenséget fölpanaszolando Rómába
sietett, de ugy hallom eredménytelenül, mert
a pápa kijelentette, hogy a politikai harcza
nem kíván beleszólni.

Természetes, hogy mind a két horvát párt
egyvetért abban, hogy Bosznia-Hercegovina
Horvátországhoz csatoltassék és harmadik or-
szága legyen a koronának. A gazdasági téren
a horvátok is a kötelező kmett-megváltást köve-
telik, annál is inkább, mert a kmettek nagy
része horvát. Mind a két horvát párt élesen
támadni fogja a kormányt, amely szerintük a
szerbeknek kedvez és ugy mint a multban,
most is azoknak juttat minden szállítást és
más jövedelmező üzletet.

A mohamedánok.

Mohamedán párt három is van és a moha-
medán politikusok nagyon eszes, művelt fér-
fiak. Körülbelül tudják, hogy nekik kevés sza-
vuk van, mert a kormány nem kedvez a moha-
medánusoknak. Majd mind szabadulni akar s
az agák, ha eladták földjeiket kivándorolnak.
A mostani viszonyok közt rosszul élnek s nagy
földbirtokaik mellett nyomorognak. Egyszer-
rűen azért, mert a törvény nem szorítja rá a
kmetteket észszerű gazdálkodásra. Ambátor u
régii török törvény érvényben van, amelynek
alapján a benyo kmettet ki lehet tenni az ő-
birtokból, még sem boldogulnak a földesurak,
mert a mostani bíróságok előtt nyolcz-tíz évig

elhúzódik egy ilyen pör és a végén a legtrükkösebb esetben győz az agra. A papok türelmetlen tértitgése azután végleg elveszi a mohamedánusok kedvét. Különösen a jövőtől félnek, mert azt hiszik, hogy a papok garázdálkodása nőni fog.

Megkérdeztem egy török bégöt, hogy mit tart Ferencz Ferdinándról, a trónörökösről, akinek a neve folyton a levegőben lebegett, amikor az eljövendőről beszélgettünk. A török urak összenéztek és gunyosan nevettek. Mintha azt mondták volna:

— Hol leszünk mi már akkor.

Nem tágitottam és újra föladtam a kérdést. Erre azután megszólalt a legvénebb és ravaszul felelt:

— Ferencz Józsefet szeretjük és mivel Ferencz Ferdinánd az ő vére és rokona, tehát őt is szeretjük.

Azután újra nevettek és az egyik a válamra csapott:

— De ravasz kérdéseid vannak, uram.

Hogy mennyire óvatossak ezek az emberek és mennyire tartanak a zaklatástól, kitetszik abból is, hogy többször is megkértek, ne említsem neveiket. Ezenfölül pedig az egyik másnap stafétát küldött hozzám azzal az üzenettel, hogy a bég azt hiszi, hogy a tolmács rosszul fordította, illetőleg értelmezte az ő szavait és ha én olyasvalamit írnék, amit ő nem mondott hát ő azt megozáfoltatná.

Enyire óvatossak a törökök.

A pártok alakulása.

Ebben az irányban meglepetés kizárt, mert a kuriális rendszer folytán előre tudható milyen nemzetiségből mennyi ember jöhet be, fontos csak az, hogy melyik pártágyalat emberei győzedelmeskednek. Fontosnak persze ez se tulságosan fontos, mert, amint említettem, a kormány könnyen letörhet minden törekvést. Bosznia-Hercegovina egyébként három kuriára oszlik, amelyben összesen kilencvenkét képviselő van. Hetvenkét választott, husz virilista. Az első kuriában választ az intelligencia és a nagybirtokosság, a másodikban a városok, a harmadikban a vidéki kerületek. A hetvenkét választandó képviselőből harmincegy lesz szerb és a husz virilista közül öt. A mohamedánusok huszonnyegyet választanak és virilista van öt. A horvátoknak választás utján jut tizenhét kerület, virilistájuk szintén öt van. A zsidók egy követet küldenek. A maradék öt virilista-helyet a főtörvényszék elnöke, az ügyvédi kamara elnöke, Szerajevó polgármestere, a kereskedelmi és iparkamara elnöke és a zsidó főrabbi foglalják el hivatalból. Ebből az ötből jut a horvátokra két szavazat (a főtörvényszék elnöke és kereskedelmi kamara elnökei katolikuskok), a zsidóknak kettő (a főrabbi és az ügyvédi kamara elnökei, a mohamedánusokra egy (Szerajevó polgármestere).

A legnagyobb párt tehát a szerb, akik ügyesen meg fogják találni a részben már meg is találták a törökök barátságát. Ez azután igen jó lesz arra, hogy az illidzei fürdőépület tatarozására nagy többséggel meg lehet szavazni egy bizonyos összeget. Másra nem.

EGYHÁZAK.

(A tiszáninneni református egyházkerület közgyűlése.) A tiszáninneni református egyházkerület közgyűlése ma délelőtt folytatta és este befejezte tanácskozásait. Regályi Béla helyettes elnök megnyitván az ülést, a sárospataki főiskola igazgatótanácsának jelentése került napirendre. A közgyűlés az előterjesztett zároszámadást és a költségvetést el fogadta. A tanügyi jelentések során a gyűlés tudomásul vette a miskolci és sárospataki főgimnázium kelégitő állapotáról, valamint a többi egyházkerületi intézet állapotáról szóló jelentést. Az újonnan szervezett egyházkerületi alügyészi tisztségre dr. Regéczy József miskolci ügyvédet választották meg, akét a pénztár ellenőrzésével is megbízták. Radácsy György főjegyző a konventi határozatok bemutatásával előterjesztette azt a szabályrendelettervezetet, melyet a konvent megbízásából a püspöki és főgondnoki kar dolgozott ki a vegyes házasságok körül való egyöntetű eljárás érdekében. A közgyűlés a tervezetet hozzászólás négett az

egy-egyházmegyékhez küldötte le. Az egyházmegyéktől majd beérkező vélemények feldolgozására bizottságot küldöttek ki Fejes István elnöklete mellett.

Edvárd király temetése.

— Egész Anglia gyászolt. —

Ma vitték Edvárd király holttestét a windsori kriptába, nagy gyászpompával egész Anglia részvéte mellett. A mai napon a három királyságban szünetelt a munka és aki csak tehetette, az Londonba utazott, hogy megadja királyának az utolsó tiszteletet. London utcáin milliók tolongtak; a legelőkelőbb körök tagjai és gyárak munkásai vegyest, könyvteli szemmel, igazi fájdalommal szívköben.

Maga a gyászmenet rendkívül impozáns volt. Császárok, királyok és hercegek lovon követték a koporsót, a legfestőibb látványt nyújtva a tolongó sokaságnak. A menet London legforgalmasabb utcáin vonult végig a katonaság és rendőrség soraival között. Az angol uralom alatt álló összes gyarmatok csapatai képviselve voltak a temetésen, mely még Viktória királynő temetésénél is nagyobb arányú volt. Két óra hosszat tartott az ut a Westminsterből a Paddington állomásig, ahonnan vasuton vitték a király holttestét Windsorba.

A temetés részleteiről a következő tudósítást kaptuk:

Népvándorlás a temetésre.

Londonba ezer és ezer ember érkezett az új folyamán vasuton és gyalog, és aludt ott, ahol éppen alkalom kínálkozott. Hajnalhasadáskor nem volt a városban egyetlen pont sem, amelyet a tömeg meg ne szállt volna. Szürkület után a tömeg folyton növekedett, amennyiben újabb ezer és ezer ember jött vasuttal, közúti kocsikkal, omnibuszokkal és automobillal, és minden lehető szállítási eszközzel a belső városrészekbe. Amikor a forgalmat reggel 6 órakor az utcán beszüntették, az utcákat már sűrű embertömeg lepte el. A tömegek folyton előnyomultak azon utcák felé, melyeken a temetési menet áthaladt. A Hyde-parkban és a James-parkban az összes helyeket, amelyekről jól lehetett látni, megszállották rögtön a közök megnyitása után. A városnak több pontja a rendkívül erős összetömörülés következtében igen veszélyesnek mutatkozik, így a Marble-Arch és a Hyde-park-Corner, ahol fokozott óvintézkedéseket tettek. Az időjárás igen szép és meleg volt. Mindenütt mentőkocsik álltak készen. Az egész ut mentén, ahol a temetési menet elhaladt, 35.000 főnyi katonaság és az egész rendelkezésre álló rendőrség kordont vont.

A gyülekezés.

Időközben a Westminster előtt gyülekezett a gyászmenet. Amidőn az anyakirálynő kocsija a Westminster csarnoknál megállt, Vilmos császár odasietett, segédkezett a kiszállásnál és melegen megcsókolta. Az anyakirálynő ezután a király karján a csarnokba ment. Csak György király, Vilmos császár, az anyakirálynő, az orosz anyaczárnő és a connaughti herceg léptek be a Westminster-Hallba. A többi fejedelmi személyiség lovain, illetve fogatain maradt. György király, Vilmos császár s a connaughti herceg a tábornagi egyenruhát viselték a térdszalagrend kék szalagjával. Alexandra anyakirálynő mély gyászba volt öltözve, hosszú könnyű fátyollal, mellén a térdszalagrend csillagjával. Rövid istentisztelet után a koporsót kivitték, amely előtt a canterbury-i érsek lelkésze nagy aranykeresztel haladt.

A temetési menet Londonban.

A temetési menet formálását 9 óra befjezték. A csapatokat vezénylő tábornokok, sok más tábornok és más magas hivatalnok belépett a Westminster-hallba és pár perccel rá testőrgnátosoktól követve, akik a koporsót vitték, újból megjelentek. A harangok zugása közben a készen álló ágyutalpra emelték a koporsót. Ebben a

percében Whitehall felől vezényszó hallatszott, György király és kísérete jött a Buckingham-palota felől és miután a királyi hercegekkel és a legközelebbi rokonokkal együtt csatlakozott a menethez, a menet megindult. Az angol hadsereg különböző képviselői, utána katonai küldöttségek és azután az idegen katonai attachék következtek; szután a külföldi tengerészeti küldöttségek, az angol tábornoki és tengerügyi kar, majd a magas udvari hivatalnokok. Amikor a menetnek ez az első része a parlament előtti térre ért, ott csatlakozott hozzájuk a menet másik része. A koporsót vivő ágyutalpat nyolcz ló húzta s mindegyik ló kantárszárát egy-egy apród tartotta. A koporsótól két oldalon a kíséret parancsnoka és alparancsnoka, szárnysegédek és komarások mentek. Hátral egy trombitás és egy zászlóvivő, a király zászlajával, fekete fátyollal bevonva. A koporsó azzal a pompás terítővel volt letakarva, amely Viktória királynő koporsóját is takarta. A koporsó fejenél a gyémántokkal ékesített koronát, lábánál a tönör, arany birodalmi alma, jobbra és balra pedig a királyi méltóság egyéb jelvényei. A koporsó mögött lovagolt Lajos battenbergi herceg, mögötte a királyi hadvezérjelvények vivője. Mögötte Edvárd király kedvenc lovát vezették. Következett lovon György király, jobbján a német császár, baloldalán pedig a connaughti herceg. Mögöttük haladtak hármassával szintén lovon a norvég, görög és spanyol király, a bolgár, dán és portugál király, a török trónörökös, a belga király és Ferencz Ferdinánd főherceg, majd Fushimi herceg, Mihály Alexandrovics nagyherceg és az aostai herceg, Ruprecht bajor herceg, a görög és a román trónörökös, Henrik németalföldi herceg, Albert württembergi herceg és a szerb trónörökös, Henrik porosz herceg, a hesseni és mecklenburg-strelitzi nagyherceg, János György szász herceg, a kóburg-góthai herceg és Waldeck-Piemont hercege, Mohammed Ali pasa egyiptomi herceg, Csai Tao kínai herceg és Károly svéd herceg, Albert schleswig-holsteini herceg, Arthur connaughti herceg és Keresztély schleswig-holsteini herceg, Eife herceg, György Vilmos cumberlandi herceg és Sándor battenbergi herceg, Miksa badeni herceg, András görög herceg és Mihály Mihajlovics nagyherceg, Fülöp szász-kóburgi herceg, Danilo montenegrói herceg és Kristóf görög herceg, a mecklenburg-strelitzi örökös nagyherceg, az aleoai herceg és Deu gróf, Péter orleansi herceg, Vendome hercege és Lajos orleansi herceg, Vorade sziam herceg, Lipót kóburgi herceg és Wolrad-Waldeck herceg. Ezután következett tizenkét kocsi. Az elsőben ültek Alexandra királyné, az orosz anyaczárné, Royal hercegnő és Viktória hercegnő, a másodikban Mária norvég királyné, Mária hercegnő és a cornwalli herceg. A következő négy kocsiiban jött a többi hercegi hölgy, torábbá Albert és Henry hercegek. A hetedik kocsiiban ültek Kina képviselői, a nyolczadikban Roosevelt, Pichon és Perzia képviselője. A többi kocsikban jöttek a gyarmatok képviselői valamint az udvarhoz tartozó magas arisztokrácia férfi és nőtagjai. Rendőrség és tűzoltóság fejezte be a menetet. A hosszú menet lassan haladt előre és óráként körülbelül háromnegyed kilométert tett meg.

A Paddington állomástól Windsorig.

Amidőn a gyászmenet a paddingtoni pályaudvart elérte, a „Saul“ gyászindulójának hangjai hangzottak fel. A halottaskocsi a vasúti szalonkocsi előtt állt meg, amely a koporsó szállítására volt szánva. A jelenlevő fejedelmi személyiségek a halottaskocsi és a vasúti szalonkocsi között helyeztetek el. A pályaudvaron levő összes csapatok tisztelegtek. Újból felhangzottak a gyászinduló hangjai. A zászlókat meghajtották és a koporsót a szalonkocsiiban elhelyezett katalalkra emelték. Miután a magas résztvevők a vonaton elhelyezkedtek, ez 11 óra 58 perccor elhagyta az állomást. Néhány perccel a gyászmenet Paddingtonba való érkezése előtt incidens történt, amennyiben egy tribün fölött a csarnok üvegterülete a hőségtől megrepedt és a szilánkok a nézőkre estek. Kiseb zúzavar keletkezett, de senki sem sebesült meg. A vonatnak Windsorba érkezése után a koporsót gárdealtisztek leemelték a szalonkocsiból. A pályá-

udvaron halotaskoci állott a koporsó fölvetelére, amelyet biborvörös bársonyfellet borítottak le. E felre helyezték a király hadvezéri jelvényeit és a királyi inszigniókat. Rövid idő múlva a menet megindult. Testőrgárda lovassága nyitotta meg a menetet. Mögötte haladtak az elhunyt király heroldjai és szárnysegédei, azután az idegen hadseregek és flották küldöttségei, a vezérkar főnöke, a hadügyi hivatal osztályfőnökei. A következő csoport zenekarokból alakult. Mögöttük haladtak a windsori kastély gondnoka heroldokkal és ezimerviókkal, az earl marshall és több udvari méltóság. Ezután következett a halotaskoci a koporsóval, amelyet egy szakasz tengerész vitt. Mögöttük haladtak a fejedelmi személyiségek ugyanabban a sorrendben, mint *Paddington* felé. Gyalog ment *Roosevelt*, *Pichon* miniszter, Perzsia képviselője és *Rifaat* basa török külügyminiszter. Csak az anyakirályné kocsija vett részt a menetben, a többi hercegi hölgy egyenesen a kápolnához hajtatott. Az udvari hivatalnokok nagy csoportjai után következtek a külföldi nagykövetei, követei és ügyvivők ansientás szerint és a gyászoló királyi családtagok, a melléjük beosztott brit tisztekkel. A királyi testőrség zárta be a menetet. A György-kápolnánál a koporsót a canterbury-i és yorki érsek, a windsori és oxfordi püspökök és a windsori plébános a papsággal és a kápolna többi funkcionáriusával fogadta. A papság vezetésével a koporsó után a menetet az oltárig haladt előre. Miután György király a koporsó feje felé foglalt helyet, megkezdődött a gyászszertartás. Az istentisztelet befejezése után a térszalagrend első főnöke előlépett és a szokásos ünnepélyes nyilatkozatban kihirdette *Edvárd* király halálát. Kérte a jelenlévőket, hogy a Mindenható áldását kérjék az új király számára.

Az oltár baloldalán a diplomáciai kar tagjai állottak, jobboldalon a miniszterek, a templom hájójában pedig gyarmati és állami főhivatalnokok, bírák és papok foglaltak állást. Amidőn a canterbury-i és yorki érsek vezetésével megjelentek a lelkészek, hogy a templom bejáratánál a koporsót fogadják, a közönség felkelt a helyéről. A templom egyesített zenekara *Bethoven* gyászindulóját játszotta. *Dobpergés* hirdette, hogy a koporsó megindult a templom felé. Egyben a tengerész-sipjelek hallatszóttak, amelyekkel az elhunyt főtengerestől búcsúztak. Közvetlenül a koporsó után a király lépett, karján az anyakirálynéval, utána a német császár *Mary* királynéval, majd a többi fejedelmi személyek. Az istentisztelet alatt a király anyja mellett állott, aki férje koporsójánál térdelve esendesen imádkozott. A király baloldalán *Vilmos* császár, mellette a *connaughti* herceg, majd *Mary* királyné oldalán *Alfonz* és *Mánuel* királyok. Az istentisztelet gyász-liturgiával végződött, mely alatt a canterbury-i érsek a királyi tetemet visszaidta a földnek. A koporsó ezalatt lassan lesüllyedt a kriptába. Közvetlenül ez előtt a király előlépett és atyja gárdagránátos lobogóját helyezte a koporsóra, hogy azt vele temessék. E gyászos pillanatban a hölgyek hangosan felzokogtak, az anyakirályné eltakarta arcát és a király sem fojthatta vissza könnyeit.

Balesetek.

Az egész temetési szertartás alatt óriási hőség uralkodott, minek következtében több százan elájultak, azonkívül számos ember napzsúrást kapott. A mentők szakadatlanul működtek. A nagy hőség alatt a csapatok is igen szenvedtek.

A kápolnában tartott istentisztelet során *Hall* Jones újzealandi főfelügyelő, aki közvetlenül a fejedelmek mögött állott, elájult és ki kellett vinni a kápolnából.

Gyászistentisztelet Budapesten.

A budapesti angol kolónia VII. *Edvárd* angol király halála alkalmából ma délelőtt 11 órakor ünnepélyes gyászistentiszteletet tartott a Kálvintéri református templomban. A templomnak külső részét a bejáratnál, valamint a templom belsejét is fekete gyászlepellet vonták be és délszaki nővényekkel díszítették. Jelen voltak a kormány részéről gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök és *Szekély* Ferencz igazságügyi miniszterek. A tábornoki kar részéről bíró *Fejérváry* Géza tabor-

szernegy, a darabont testőrség kapitánya, *Littke* és *Jekkefalusy* altábornagok, *Schreiber* Viktor tábornoknag, budapesti hadtestparancsnok és *Arz* vezérőrnagy, az arcier-testőrség és a magyar testőrség tiszti küldöttsége, gróf *Paar* Ede, *Bolfras* Arthur báró és báró *Beck*, a király főhadsegédei. Ezenkívül *Pálffy* Miklós herceg, magyarországi főudvarnag, gróf *Széchenyi* Béla koronaőr, *Kossuth* Ferencz, gróf *Anarassy* Gyula, *Darányi* Ignác, *Jekkefalusy* Lajos, gróf *Károlyi* György, *Wlassics* Gyula, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Daruváry* Géza, kabinetiroda főnöke, gróf *Bathányi* Elemér, *Peary* kutatózó, ellentengernagy, *Szalay* Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Radisics* Jenő, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, *Boda* Dezso főkapitány, gróf *Vay* Ádám és *Dárdai* Sándor az állami számvevőszék másodelnöke. — Pontban 11 órakor érkezett meg a király képviselőiben *József* királyi herceg, gróf *Szőrőry* József főudvarmester kíséretében. A királyi herceget a tábornoki kar és *Roward* angol főkonzul fogadta. A fenség megérkezése után a templom bejáratát előtt gyülekezett vendégek bevonultak a templomba. A szentélyben a középső részen egy ima számolynál *József* királyi herceg foglalt helyet, a jobb oldalon voltak a kormány képviselői és a tábornoki kar, a baloldali padokat pedig titkos tanácsosok foglalták el. A templom hájójának első padsorában a főkonzulok, konzulok és a többi méltóságok foglaltak helyet. A gyászszertartást *Revd. Crabtree* angol lelkész mondotta, ugyancsak ő tartotta a gyászbeszédet is. A gyászszertartás 12 órakor ért véget, *József* királyi herceget az utcán összesereglett tömeg lelkesen megéljenzte.

A külföld gyászja.

Bécsben az angol nagykövetség kápolnájában gyászistentisztelet volt az elhunyt angol király emlékére. Az istentiszteleten résztvettek a Bécsben élő főherczegek, a legfőbb udvari méltóságok, a gárdakapitányok, az udvari alkalmazottak, a miniszterek, a közigazgatási hatóságok vezetői és más állami méltóságok, a tábornoki kar tagjai és az angol nagykövetség személyzete.

A *berlini* angol Szt.-György templomban délelőtt gyászistentisztelet volt *Edvárd* királyért, amelyen a császárné, *Viktória* Lujza hercegnő, a trónörökös pár, *Eitel* Frigyes herceg és neje, *Agost* Vilmos herceg, továbbá *Bethmann-Hollweg* birodalmi kancellár, magasrangú tisztviselők, valamint az angol kolónia számos tagja vettek részt.

Párisban az anglikán kápolnában jelen volt *Fallières* elnök, a miniszterek és a diplomáciai kar tagjai. *Rómában* szintén az anglikán templomban, *Bukarestben* pedig a protestáns templomban volt ünnepélyes gyászistentisztelet *Edvárd* királyért.

Pétervárott ma délelőtt 11 órakor az anglikán templomban volt a gyászmise *Edvárd* király emlékére. A gyászszertartáson megjelent a cárné, angol tengerészeti egyenruhában, *Alexandra* cárnő mély gyászban, a nagyherczegek, a nagyherczegnők, az összes miniszterek, a birodalmi tanács elnöke és tagjai, sok dumsképviseelő, a diplomáciai kar, állami méltóságok stb. A gyászmise után a *Névau* horgonyzó *Standard* ezári yacht 21 gyászlövést adott.

Rémhírek Brüsszelben.

Brüsszelben ma délután külön kiadásokban jelentették a lapok, hogy a londoni temetésen *öt királyt meggyilkoltak*. A rendőrség elfogta az újságírók rikkancsokat. Később már az a hír keringett, hogy György görög király ellenrevolvermerényletet követtek el. Az igaztosság általános volt. Kiderült, hogy bűzemanóver volt az egész, amely nem sikerült. A *Moniteur de Finance* és a *Rundschau* erélyesen követelik a hazug hírek terjesztőinek példás megbüntetését.

KÜLFÖLD.

A krétai bonyodalom.

Budapest, május 20.

A krétai helyzet ismét a legnagyobb aggodalomra ad okot. Mióta a nemzetgyűlés letette a hüségesküt a görög királynak, állandóan *Damokles-kardjaként* csüng Kréta fölött a bonyodalom sora. Törökország ugyan egyelőre csak a tiltakozás mellett marad, de ha a krétai képviselők tényleg részt akarnának venni a görög nemzetgyűlésen, akkor komolyabb következményekre lehetünk elkészülve. Egy török miniszter ma

kijelentette, hogy abban a pillanatban, melyben a krétaiak követeket küldenek a görög kamarába, a török hadsereg bevonul Thessáliába.

A nagyhatalmak kaneai képviselői ugyan semmisnek nyilvánították a krétai nemzetgyűlés tagjainak esküjét, de *Venizelos* miniszterelnök mai kijelentése, melyben javasolta, hogy Törökországgal minden érintkezést megszakítsanak, óriási felháborodást idézett elő Konstantinápolyban. Valószínű, hogy a nagyhatalmak most már erélyesebben fognak eljárni a sziget ellen, mert csak így lehet elejét venni komolyabb bonyodalomnak.

Az újabb eseményekről a következő tudósítást kaptuk:

A „*Yeni Gazetta*“ hivatalos forrásból értesült, a krétai védőhatalmak nagykövetei hétfőn azt fogják válaszolni a portának, hogy a *krétai kamara eskütelését semmisnek tekintik*. Annak megakadályozására, hogy a görög nemzetgyűlésre a krétaiak képviselőket küldjenek, a védőhatalmak komolyan foglalkoznak a *krétai kamara fölözlatásával és az ostromállapotnak Krétára való elrendelésével*. A lapok szerint a flotta holnap gyakorlati utat tesz a *Márvány* tengeren és azután az *Arkipelagoszba* megy. Törökország tiltakozása kaneai jelentések szerint *őit semmiféle hatást sem tett és hogy az egész lakosság egyetért Venizelos politikájával, amely szerint Kréta Görögországhoz kapcsolandó*. A krétai lapok gúnyosan írják, hogy a törökök, ha kedrüik van, jöjjenek Krétába.

Konstantinápolyi jelentések szerint a görög miniszterelnök a török kormánynak arra a kérdésére, hogy a görög kormány hogyan viselkednék abban az esetben, ha a krétai képviselők a görög parlamentben megjelenének, azt felelte, hogy sem a mostani, sem bármilyen más görög kormány nem tudná ezt megakadályozni, mert különben a nép dühének áldozatul esnék. Egy török miniszter kijelentette, hogy abban az esetben, ha a krétai képviselők a görög kamarában megjelenének, a török hadsereg már a következő napon bevonulna Thessáliába.

Az athéni török követ tudatta a török kormánnyal *Venizelos* krétai miniszterelnök programját, amely a következő pontokból áll:

1. A nemzetgyűlés tíz tagja az európai udvarokhoz utazik, hogy *Kréta annezióját* notifikálja.
2. Nemzeti hadsereg alakítása, a hellenizmus védelme és a krétai mohamedánok oltalma.
3. A krétai bank fuzója a görög nemzeti bankkal.
4. A *Törökországgal való viszony megszakítása*. A mohamedán fenhatóság összes jelvényeinek elvételése.

A krétai helyzet tehát nagyon kritikus, már azért is, mert a nemzetgyűlés kimondta, hogy a mohamedán képviselőket nem engedik be a gyűlésbe.

A kérdés kiélesedése folytán *Ferdinánd* bolgár király az osztrák-magyar követ előtt a következő kijelentést tette:

A krétaiak eskütétele által a helyzet lényegesen kiélesedett, különösen a Bulgáriában élő macedonok nagyon izgatottak és a bolgár kormány arra ösztökéli a kormányt, hogy Törökország jelenlegi zavarát használja fel arra, hogy Törökországgal szemben erőteljesebben lépjen fel. A kormány azt ajánlotta a királynak, hogy *Bulgária kössön ententeat Görögországgal és a két állam együttesen gyakoroljon nyomást a portára és a nagyhatalmak kormányaira*. *Ferdinánd* azonban ezt a javaslatot visszautasította és kijelentette, hogy egyelőre az addigi várakozó politikát akarja tovább folytatni.

A török sajtó egy része felháborodással szól *Venizelos* kijelentéseiről, amelyek nyíltan kihívják a törököket, valamint a krétai nagyhatalmakat. A „*Sabah*“ nyugalmat ajánl a törököknek, nehogy a hatalmak jóakarát elveszítsék.

Az albán lázadás. Két szállítóhajó három zászlóalj katonasággal Szalonikébe érkezett és csapatokat azonnal elindítottak Albánia felé. A jövő hét elején még öt zászlóaljat várnak. Albániában ezidő szerint harmincezer török katona van.

Bolatinae, az ifjutörökök esküdt ellensége, a csernaljevói útközvetben megsebesült és Gyakovába menekült. Katonaszág van uton Gyakova fele. Az útközvet most szünetel.

Bár egynehány albániai kerületben a hangulat már megnyugodott, a helyzet mégis igen bizonytalan. Az arnauták bemondása szerint Djakovánál 17.000 ember, Drenicánál 20.000 és Prizrend környékén 8000 főkelő áll. Utóbbiak Ramadan Sashida volt esendőparancsnok vezetése alatt állanak. A Samsonból érkezett csapatok mind Albániába indulnak.

Peary Budapesten.

Budapest, május 20.

Világhírű vendégünk, Peary Róbert admirális, az északi sark felfedezője, a mai napot látogatásokkal s fővárosunk megtekintésével töltötte. Budapesten nagyon jól érezte magát, s a magyar vendégszeretetet éppen olyan lelkesnek, mint szívóbb jövőnek találja. Szerénységére vall, hogy az iránta lépten-nyomon megnyilvánuló rokonszenvet, nem egészen az ő szenzációs sarki utjának tulajdonítja:

— Meglátszik — mondta mosolyogva — hogy Colonel Roosevelt járt előttem, mint pace-maker.

De valóságos boldoggá tette, hogy a magyar király is érdeklődéssel tudakozódott fölé, s hogy látni óhajta.

Peary a királynál.

A kabinetiroda Nash, az Egyesült Államok budapesti főkonzula útján értesítette Pearyt, hogy a király magánkihallgatáson óhajta fogadni. Az audiencia déli egy órára volt meghatározva és azon Nash főkonzul is megjelent, minthogy a tenger nagy csak angol és eszkimó nyelven beszél és így tolmácsra volt szükség. A király francziánul intézte kérdéseit s Pearyt rendkívül kellemesen lepte meg az a nagy tájékozottság, melyet azalkodók s sarkvidéki kutatások terén tanúsított.

— Mindenekelőtt fogadja őszinte bámulatom kifejezését. — szölte ő felsége — az óriási horderejű felfedezése felett.

Peary meghatottan köszönte meg a király hízog elismerését.

— Végtelen zord lehet a sarkvidéki klíma? És rettenetek a közlekedési nehézségek? — folytatta a király.

Peary elmondta dióhéjba szorítva, hány utazást tett és miképpen küzdötte le a nehézségeket.

— Érdekesek lehetnek a sarkvidéki vadászatok — érdeklődött a vadász szenvedélyével a király. — Hogyan fogják a fókát és az iramszarvast? De ezeknél sokkal veszedelmesebb, ugy-e, a jegesmedve elejtése?

Peary elmondta, hogy a jégmezőkön puskájával bőven ellátta magát vadpecsenyével. Azután sarkvidéki vadászkalandjaiból mondott el egyet-mást.

A király nagy érdeklődéssel hallgatta a nagy utazó szavait és végül újból kegyesen fejezte ki elismerését Peary elszántsága és szívós kitartása fölött.

Peary boldogan köszönte meg a király kegyességét és arra kért engedélyt, hogy ő felségének néhány sarkvidéki vadásztrofát ajánlhasson fel. Mit a király megköszönve kegyesen elfogadott. Ezzel véget ért az emlékező kiballgatás, amely tízenöt perczig tartott.

Peary mai napja.

A királyi palotából Peary dr. Déchy Mórral, a Magyar Földrajzi Társaság alelnökével József főherceg palotájába ment át, hol névjegyet leadta a főhercegi pár részére.

Azonkívül a miniszterelnöki palotában is leadta névjegyet gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök és gróf Achrenthal Lexa közös külügyminiszter részére.

Peary a Várból a Hungáriába hajtattott vissza, hogy átöltözzék, mert gróf Széchenyi Béla koronaőr és gróf Edelsheim-Gyulay Lipót luncheo várták a Nemzeti Kaszinóba. Ezalatt mrs. Peary, leánya és kis fia dr. Balás Béla igazságügyminiszteri osztálytanácsos villájában voltak hivatalosak.

A lunch után Peary a szállodában lepihent, hogy az esti felolvasáshoz új erőt gyűjtsön.

Közben mulatságos félreértés adódott elő:

Peary (olvasd: Piri) teát rendelt és hozzá toast-ot. A szobapinczér nem értette az utóbbi szót, s egy jelenlévő magyar vendég magyarázta meg:

— Toast annyi mint piritóskenyér.

A nagy sarkutazó neve hallatára odafigyelt és jót mosolygott a magyar rokonszenven, mely a nevére keresztelt a toast-ot.

— Ez még semmi, — tódította a tréfás vendég — de már egy község is viseli a Peary nevet.

— És melyik az?

— Piripócs . . . Pearytown.

Peary előadása.

A dunaparti korzón hullámozott az elegáns sétáló tömege, a Hangliban szép pesti nők fagyaltotk, mialatt tözsomszédságukban, a Vigadó nagy termében az Egyenlítő ölekezett a Sarkvidékkel. Ugyanis Peary admirális trópusi hőségben tartotta előadását az Északi sark felfedezéséről.

Ez az előadás a Magyar Földrajzi Társaság rendkívüli ülésének keretében, s ennek megfelelően tulnyomó részben a Társaság tagjai előtt folyt le.

A nagy terem csak felerészben telt meg, nagyon előkelő közönséggel. Molnár Viktor államtitkár képviselte a magyar kormányt. A tudósvilág a legkiválóbb férfait küldte el és szebbnél szebb asszonyok és leányok tanuskodtak az eszkimótipushoz szokott Peary előtt a magyar nők világhírű szépségéről.

Még többen is elértek volna, de úgy látszik Cook és a Halley-üstökös nagyon megespannolta a távolról érkező utazók hitelét.

Amint Peary frakkba öltözött szikár alakja a dobogón megjelent, hosszantartó, zajos éljenzés és taps fogadta.

Dr. Déchy Mór, a Földrajzi Társaság alelnöke angol beszédben üdvözölte a nagyevű vendéget. Haugsulyozta, hogy a Földrajzi Társaság már évek előtt tiszteletbeli tagjának választotta, és boldog, hogy európai körútján Budapestre is ellátogatott, amiért őszinte köszönetet mond neki.

Peary meghatottan köszönte meg a szívélyes üdvözlést. Nagyon örül, hogy Budapestre is eljöhett, mert tudja, hogy a magyarok őszinte rokonszenvennel viseltetnek Amerika iránt, amint ezt nemrégiben Roosevelt fogadtatásakor is bebizonyították.

Az Északi sark felfedezése.

Erre Peary nyomban kitűzött témájába kezdett.

Némi tájékoztatás után a nagy térképen, belefogott az expedíció utjának és eredményének vázolásához. Utóirása teljesen azonos azzal, amit a híres Royal Geographical Society londoni gyűlésén mondott el.

— A Peary Arctic Club északsarki expedíciója — mondotta — 1908. július 6-án hagyta el New York kikötőjét. Hajónkat, a „Roosevelt”-et a klub ennek az expedíciónak a céljaiért építette. A hajó parancsnoka Bartlet kapitány volt és huszonkét utasa közül én voltam az expedíció vezetője. Asszisztenseim Bartlet kapitányon kívül, S. S. Roosevelt, Wardnell főmérnök és W. Goodsell voltak. Csatlakozott expedíciókhoz két tanár is: Marwin és Mac Millan, a többi a személyzethez tartozott: kormányosok és matrózok. Bucsuzáskor Roosevelt elnök is meglátogatta fedélzetünket, azután a közönség hurrá! között elvitorláztunk észak felé.

Utunk a Labrador partja mellett, a Davis-szoroson át, a Baffin- és Melville-földön vezetett, de nem állunk meg egy grönlandi kikötőben sem és augusztus elsőjén elértük a York-fokot. Etahban megálltunk három hétre, hogy alkalmas eszkimókat, kutyákat, fogatokat beszerezzünk, báliára vadászjunk és friss szöveget, rakodjunk. Augusztus tizenhatszadikán hagyta el a „Roosevelt” Etah kikötőjét megszaporodott legénységgel, huszonkét eszkimóférfit, tízenhét asszonyt, tíz gyereket került még a régi legénységhez. Kétszáznegyven kutyát is vittünk magunkkal. Minden úgy történt, mint három esztendővel ezelőtt. Mindent előkészítettünk, hogy a telet a hajón húzzuk ki.

Etahot elhagyva, hatalmas jégtömbök között haladtunk el az Albert- és Viktória-fok mellett, a Fraser-foknál szabad vizet találtunk, aztán a Lincoln-földbe jutottunk, ahol három esztendővel előbb

olyan kellemetlen tapasztalatokat szerzettünk. Ellen-séges szelek arra kényszerítettek, hogy néhány napig itt egyhelyben vesztegeljünk. Kétszer is megakadályozott bennünket a jégzajlás a továbbhaladásban, míg végül szeptember másodikán megint elindulhattunk. Szeptember negyedikén újra csak szabad vizre jutottunk, körülhajóztuk a Rawson-fokot, elaladtunk a Sheridan-fok mellett (mint három év előtti utunkon) és a Sheridan-folyó közelében ütöttük föl téli tanyáikat, valamivel északabbra, mint három esztendeje. A „Roosevelt”-et gondosan lehorgonyoztuk, a legénység kiszállt a szárazföldre, házakat épített a part mellett és az expedíció tagjai az eszkimókkal együtt nyugatfelé, a Columbia-fok felé czipeltek a készleteket. Ez a munka, meg a vadászat töltötte ki a novemberet. A téli hónapokban egyebet sem tettünk, csak a szájkó-utazást készítettük elő és bár a hosszú, sötét éjszakát csak a hold világította meg, egyre vadásztunk.

Az expedíciót kísérő két tanár: Mac Millan a Columbia-fokon, Marwin a Bryant-fokon végzett megfigyeléseket. Február 5-én a szánkók egy részével Bartlet kapitány elhagyta „Roosevelt”-et. A következő napokon a többiek is követték a kapitányt, én, szakaszommal, az expedíció két tagjával 22-ikén indultam utnak. Erre a célra huszonnyolc szánkó, tízenkilenc eszkimó és szüznegyven kutya állott rendelkezésemre. Négy hónapon át fújó északi szélből azt következtetem, hogy az expedíció szabad vizet fog találni.

A tulajdonképpeni munka csak most kezdődött. Bartlet éppen február hó végén kezdte meg a jégmenetelést. Ő volt az uttörőnk, közben volt Borup a maga esztályával, én voltam a serg-hajtó. Eddig két eszkimóknak meg egy kutyának pusztult el. A Columbia-foktól ötven foknyi hidegben bucsuztunk el. Miután négy napos uttal negyvenöt mértföldet tettünk meg észak felé, hat napon át kénytelen-kelletlen egyhelyt kellett vesztegelniük. Március ötödikén szállt a nap először a szemhatár fölé, csak néhány perczig láttuk, vörös fényben, aztán megint lebukott. Március hetedikén Mac Millan tanár megállapította, hogy az északi szélesség 81-ik fokának 29-ik perczéhez jutottunk. Néhány eszkimó visszatért innen szánkókkal, miután a terhüket átraktk más szánkókra. Öt marsban aztán elértük a 85 fok 23 perczet.

Ezen a ponton Borup végéhez ért tulajdonképpeni missziójának. Eszkimó-legénységünk egy részével tehát visszatért állomáshelyünkre. Az expedíció most már tízenkét emberből, tíz szánkóból és nyolcvan kutyából állt. Két táborra oszlottunk. Bartlet elindult az első részszel, én, meg Marwin tízenkét óra múlva követtük. Az expedíciót a hókunyhók kedvéért osztottuk ketté. Mert ha az a rész, amelyik előbb megérkezett, fölépítette a kunyhóit és miután jól kialudta magát, távozni készült, éppen akkor érkezett a második rész és így fölhasználhatta az első kunyhóit. Három fázisztó menetelés után Marwin megállapította, hogy a szélesség fok: 86 fok 38 percz. Innen visszatért Marwin az expedíció egy részével. Utolsó szavam hozzá az volt:

— Barátom, vigyázz a fiukra!

De otthagya nekem a legjobb kutyákat és szánkókat.

Utunk további részén sok nehézséggel találkoztunk és csak öt napi uttal közelítettünk a 88. szélességi fokhoz. A szél dühöngött és néhány nap múlva megállapítottuk, hogy az uszó jég még visszafelé vitt bennünket úgy, hogy megint 87 fok 48 perczhez kerültünk vissza. Bartlet megfigyeléseket végzett, írásba foglalta őket és nekem is átadott egy másolatot. Aztán két eszkimóval, egy szánnal és tízennyolc kutyával visszafordult.

Eleinte mintegy esüggéd fogott el, amikor Bartlet magamra hagyott. De csakhamar összerakítottunk. Kísérőim hű embereim voltak. Negyven napra élelmiszerekkel bőven el voltunk látva s erősen fölvettem magamban, hogy öt napi huszonöt mértföldes utban úgy megközelitem a sarkot, hogy aztán egyetlen nekilendüléssel elérhetjük a végcélt.

A 88. szélességi fokon, nem messze fölünk, nyílt vizet láttunk. Itt megpihentünk és néhány órai alvás után, pompás időben fölkeresztünk. Szabad víz ugyan többször kényszerített kerülni, de azért a meghatározott napi menetelést be tudtuk tartani. Mert ha a jég röpögött-robogott is körülöttünk, nem mozdult ki a helyéből. Megint csak néhány órát aludtunk és újra utnak eredtünk. A harmadik napi uton hátborzongató esemény remített. Keresztülvágunk egy nyilván, melyet csak vékony jék fődött és alighogy átsuhan rajta az utolsó szán, nagy zajjal beszakadt. Negyven fokos hidegben érkezünk a 89. szélességi fokhoz. Most már friss jégre kerültünk. A kutyák úgy száguldtak, hogy szinte repülni látszottak.

Másnap a hőmérő emelkedett, már csak minusz tízenöt fok volt és ember és állat boldog megköny-

nyebbüléssel lélegzett föl. Tizenkét óras menetelést harmincz mérföldet tettünk meg anélkül, hogy csak nyomát is láttuk volna szabad, jég nélküli viznek. Megfigyeléseimből kitűnt, hogy csak három pereznyre vagyunk az északi sarktól. Ekkor iram jegyzőkönyvembe:

„Végre a pólus. Három évszázad dija. Husz esztendő álomom, ezédom. Végre elértem. Alig tudom megérteni, most mindez olyan egyszerűnek, magától értetődőnek látszik.“

Semmi se változott. Éppen úgy, ahogy Bartlett mondta, amikor visszafordult:

— It is just like every day! (Minden ugyan, mint máskor, mint minden nap!)

Hóból kunyhókat építettünk, jóízűen falatoztunk és a kutyákat is jól tartottuk. Este hat óra tájt könnyű szájkön tiz mérföldnyi utat siklottam meg. Itt megállapítottam, hogy a pólus fölött vagyunk. Visszatértem a táborba és a következő napon, április hetedikén, kibontottam az amerikai zászlót és lefényképeztem a lobogót és utitársamat. Ameddig csak messzelátóval fölfegyverzett szemem látott, sehoh, semerre nem volt szárazföld. A hőmérséklet mínusz tizenegy fok volt. Visszatértünk a hókunyhókhoz, hogy néhány órát aludjunk. De nagyon is izgatottak voltunk. Sehogysem tudtunk elaludni. Különben is ostobaság lett volna ezt a kedvező időt fölhasználatlanul hagyni. Földkerektünk hát és április hetedikének éjszakáján és visszafele indultunk.

Utunknak ez a része nem ment egész simán. Néhányszor majdnem leszakadt szájkönök alatt a jégtábla, de április 23-án elértük Cranecityt és két nappal később már a „Roosevelt“-en voltunk. Ott hallottuk azt a szomorú hírt, hogy társunk, Marvin, visszatértkor a jég alá került és elmerült.

Augusztus 26-ika volt, amikor Cap Yorkban, legutolsó hű eszkimót tettem partra. Szeptember 5-én az expedíció Indian Harbournban a drótnélküli táviró állomáshoz ért. Onnan küldöttem világgá ezt a hírt:

„Stass and Stripes nailed to North Pole“
(A csillagok és sávok kitűzve az Északi sarknál.)

Peary monoton hangon, de minden szót külön tagolva, nagyon érthetően beszélt. A szabad előadást vetített képek tették még érthetőbbé. Kár, hogy ezek a képek meg se közelítették az Urániában látottak tisztaságát, élességét.

De még így is nagyon érdekelt a közönséget a beutazott sarkvidék térképe, az uszó jéghegyek, a végtelen hómezők, az expedíció tagjainak viszontagságos helyzetekben levett csoportképe, az eszkimók, a sarkvidék faunája.

A mai nagy hőségben ugyan nem váltott ki a nézőkből a jeges és havas vidék látása akkora szenzációt, mint tél idején, sőt némi irigységgel tekintettek Pearyre, akinek ott nem kellett izagadnia. Egy vállalkozó külsejű uriember pedig így sóhajtott föl:

— Isten a világ felett! Mekkora, gyönyörű jégtábla! Mennyi pénz lehetne ezekből szerezni!

Peary hosszú pálezzáját a képeken végigsétáltatva, folytatta magyarázatait. Amikor oda ért, ahol a csillagos és sávok lobogót egy hógulára kitűzték, hatalmas éljenzés és taps zúgott a termen végig, hogy az előadás végén újra kitörjön.

Ekkor dr. Erdődy Béla lépett az emelvényre és nagyon szép angol beszédben közönte meg Peary rendkívül érdekes előadását. Azután átnyújtotta a Földrajzi Társaság aranyérmét, kiemelve, hogy e kitüntetésben a társaság még senkit se részesített.

Pearyt nagyon kellemesen lepte meg ez a váratlan megtiszteltetés, s midőn azt meleg szavakban megköszönte, tréfásan hozzátette:

— Ha még egyszer elmennek az Északi sarkra, a mellemre tűzném ezt az aranyérmét, hogy még jobban imponáljak az eszkimóknak.

A közönség ezután Pearyt lelkesen éltető elcszelt, s illusztris vendégünk pedig az Országos Kaszinóba sietett, ahol tiszteletére bankettel rendeztek.

Peary holnap reggel utazik el Budapestről.

TÁVIRATOK.

Kitchener — India alkirálya.

London, május 20. Jól értesült forrásból jelentik, hogy Kitchener lordot legközelebb ki fogják nevezni indiai alkirályá.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.

	máj. 20.	máj. 19.	máj. 18.
Buza helyben	115 1/2	115 1/2	---
májusra	115	115	---
júliusra	109 3/4	109 3/4	---
Tengeri májusra	69	68 3/4	---
júliusra	69 1/2	70 1/2	---
szeptemberre	69 3/4	70	---

Chicago.

Buza májusra	111 1/2	112	---
júliusra	102 3/4	102 3/4	---
Tengeri májusra	59	59 3/4	---

Newyork, május 20. Gyapot Newyorkban helyben 15.25 (15.20). Gyapot júliusra 14.95 (14.93). Gyapot augusztusra 14.80 (14.74). Gyapot New-Orleansban, helyben — (15). Petroleum Stand white Newyorkban 7.75 (7.75). Petroleum Stand white Philadelphában 7.75 (7.75). Petroleum Refined in Cases 10.15 (10.15). Petroleum Credit Blancet az Oil City 1.35 (1.35). Zsir Western steam 13.15 (13.20). Zsir Rohe és Brothers 12.75 (12.90).

Chicago, május 20. Zsir májusra 12.75 (12.85). Zsir júliusra 12.60 (12.60). Szalonna short celar 12.87 (12.87). Sertéshus júliusra 23. — (23.02).

Hol a Halley üstökös?

— Lázasan keresik, de nem találják. —

Budapest, május 20.

A földkerekeket minden csillagdjából hatalmas távcsövekkel kémlelik esténként a nyugati eget. Hogyha az üstökös itt rövid időn belül megjelenik ez azt bizonyítja, hogy haj nélkül átjutottunk a csóváján. Pozitív híradás arról, hogy ez megtörtént, eddig csak egy van: ezzel szemben egész sereg azoknak a csillagászoknak a száma, akik még mindig a keleti égbolton látják az üstökösöt. Remélhető, hogy holnapra már eldől ez a kétség, s az üstökös kilép abból a körből, melyben a nap fényének a ragyogása gátolja a megfigyelését.

Átmentünk-e a csóván?

— Átmentünk-e a csóván? — ez a kérdés izgatja még most is a csillagászokat, de kielégítő feleletet nem tudnak adni rája. A sonnwendsteini csillagászok tegnap tudvalevőleg azt vitatták, hogy a keleti égbolton látták az üstökösöt, ami azt jelentette volna, hogy még nem mentünk át a csóván. Mára megváltoztatták a véleményüket, mert kiadott jelentések szerint ma reggel tett megfigyelésekből kitűnik, hogy a Halley-féle üstökösre vonatkozólag tett csillagászati számítások teljesea beváltak. A ma reggel eszközölt megállapítások szerint teljesen biztos, hogy a föld tegnap éjjel, vagyis 18-óról 19-ére forduló éjjel, mint ahogy a csillagászok előre megjósolták, áthaladt az üstökös csóváján. Az üstökösöt tegnap tudvalevőleg nem lehetett megfigyelni, mert közvetlenül a nap fölkelte előtt kelt föl és így megjelenésekor a nap és a föld között állott, anyaga pedig olyan ritka, ugyszólván olyan, mint a szita, hogy a nap sugarai áthatoltak rajta anélkül, hogy az üstökös láthatóvá vált volna. Azonban a megfigyelések mai eredményei után biztos, hogy a föld áthaladt az üstökös gázmemü függelékén, anélkül, hogy ezáltal a földön valamiféle aggasztó tüneteket előidézett volna.

Ezzel szemben most már amerikai csillagászok kezdik vitatni, hogy a találkozás nem történt meg. Az amerikai csillagászok legnagyobb része azt hiszi, hogy a föld az üstökös csóváját nem érintette. Jacobi, a kolumbiai egyetem tanára, azt mondja, hogy az üstökös csóvájának görbülete folytán lehetséges, hogy az üstökös csóvája körülöleli a földet, anélkül, hogy érintené. Ugyanehez a végkövetkeztetéshez jut a híres Lick-féle csillagvizsgáló is St.-Joseban, Kaliforniában. Az Egyesült-Államok több csillagvizsgálójának ma reggel tett észleletei szerint a Halley-üstökös csóváját régebbi alakjában a keleti égbolton látták, amiből kitűnik, hogy a föld még nem ment át az üstökös csóváján.

A bécsi meteorológiai központi intézet igazgatója, dr. Trabert Vilmos egyetemi tanár a következőképp nyilatkozik az üstököséről:

— A legutóbbi 24 óra alatt a mi intézetünkben semmi különös jelenséget nem észleltünk, aminek könnyű magyarázata egyrészt az az óriási távolság, amelyben az üstökös magja földünkötől van, másrészt pedig az üstökös magjának ritka halmazállapota. Nem sikerült megállapítani, vajjon volt-e valamiféle földmágnességi következménye annak, hogy a föld áthaladt az üstökös csóváján, mert mióta a bécsi vilamosvasút-társaság hatalmas áramvezetékét lefektette, szinte képtelenség a bécsi meteorológiai intézetben ilyen tüneteket észlelni. Ami pedig azt illeti, hogy vajjon a csóván való áthaladás okozta-e azokban a hőfokbeli változásokat, azt csak akkor tudjuk megállapítani, ha majd újból visszahozzák a fölbocsátott, emberek nélkül fölszállott léghajókat.

Dr. Krumpholtz János, a bécsi csillagvizsgáló intézet asszisztense a megfigyelések második éjszakaijáról ezeket mondta:

— A múlt éjszaka tiszta volt az égbolt, de az erős holdfény akadályozta a kémlelést. Nem lehetett volna észrevenni az ég fölzállását s egyáltalán semmi különösebb jelenséget nem tapasztaltunk. Az üstökös magja ma körülbelül ötnegyed órával, holnap már két órával nyugatra után fog letűnni. Nagyon valószínű, hogy holnap az esti égbolton már megláthatjuk az üstökös magját és csóváját. Lehetséges, ha a levegő tiszta lesz, hogy a láthatár nyugati táján tisztán kivethetjük a csóva végét.

A johannisburgi csillagvizsgálóban a számítás eredménye az, hogy ma hajnali szürkületig a föld nem haladt át az üstökös csóváján.

Tünemények.

A csillagászokat főleg az teszi szkeptikussá, hogy mindazok a tünemények, amelyeket az üstökösrel kapcsolatban vártak, elmaradtak. Ugy látunk azonban, hogy mégis sikerült néhány érdekes tüneményt följegyezni.

A düsseldorfi főreáliskolai obszervatóriumon végzett megfigyelések alkalmával ma reggel 2 óra 35 perctől kezdve a délnyugati éjjeli égbolton több ízben fel-felvillanó fényt vettek észre. Ez a fényezikázás, hol erősebben, hol gyöngébben mintegy huszszor ismétlődött.

Az athéni obszervatórium igazgatója, aki az üstökös mozgulatait figyelemmel kísérte, semmiféle jelenségeket nem észlelt. Voloban reggel 1 óra 15 perctől az égbolton nagy és rendkívül fényerővel bíró tűzgolyót láttak, mely a lakosságot félelemmel töltötte el. A golyó nyugatról keleti irányban haladt.

St.-Thomasban (Dán-Nyugatindia), hatalmas fényes mutatózott, mely az égbolt kétharmadrészt ivelte be.

Stockholmban a földnek a csóván való áthaladását elektromos zavarok kísérték s szokatlannul gyorsan sötétedett az este.

A flórenczi csillagvizsgáló-intézetben 1 óra 41 perctől gyöngé elektromagnetikus oszcillációkat észleltek, amelyeket a Marconi-készülékek megéreztek. A galvanometeren tellurikus áramokat lehetett kimutatni és a levegő ionizációja is konstatalható volt, a szeizmografikus készülékek ellenben nem mutattak kilendülést.

A bepalackolt üstökös.

Berlinben és Németország több városában tegnap hajnalban igen nagyszámú léggömböt bocsátottak föl avégből, hogy a légkör magasan fekvő régióiból levegőmintákat vegyenek. A léggömbök közül több 9000 méteren felüli magasságra is fel-emelkedett s ebből a magasságból levegőt alkalmas készülékek segítségével folyadéká sűrítve hozták le a földre. Mivel egy liter folyós levegő mintegy 800 liter gázmemü levegőnek felel meg, ez okból a kémiai vizsgálatok céljaira, amelyek az üstökös okozta légköri változásokat teszik tanulmány tárgyává, bőséges anyag fog rendelkezésre állani. Több 5—10 köbméter ürtartalmu kisebb léggömböt is bocsátottak fel, amelyek 15—20,000 méter magasságig is felemelkedtek s amelyekben a levegőminta vételére alkalmas üvegedényeket helyeztek el. Az ily módon nyert levegőmintákat a berlini műegyetemen fogják kémiaiilag behatóan megvizsgálni. A vizsgálatokat dr. Erdmann Hugó berlini műegyetemi tanár laboratóriumában; a professor asszisztense, dr. Jámber József hazánkba fogja végezni, okit erre a munkára a laboratórium kiváló főnöke kért fel.

Megkerült az üstökös?

Ma éjjel kérdést intéztünk a budapesti meteorológiai intézet központjához, hogy milyen újabb megfigyelést tettek a csillagászok s hogy a budapesti megfigyelőknek sikerült-e műszereikkel fölfedezni az üstökös? A következő szíves fölvilágosításokat kaptuk:

— Ma este, amikor a csillagászati jós-lások szerint már a keleti égbolton kellett volna mutatkoznia az üstökösnek, nálunk is, O-Gyallán is borús volt a keleti horizont, s így magyar csillagásznak nem sikerült az üstökös megfigyelni. Különben is a rendelkezésünkre álló idő nagyon rövid volt, mindössze a nap nyugtától 7 óra 33 perctől számított 48 perc alatt lett volna alkalmunk az üstökös fölkutatni. *Sonnensteinből azonban azt a hírt kaptuk, hogy az ott dolgozó csillagászoknak sikerült az üstökös a nyugati égbolton fölfedezni, ami bizonyosága volna annak, hogy az előre megjósolt találkozás csakugyan megtörtént.*

Lehet azonban, hogy a sonnensteinii csillagászoknak megint káprázott a szemük. Hiszen ők voltak azok, akik az üstökös tegnap még a keleti égbolton látták. A bizonyosság megállapítására azért meg kell várni a következő napok eredményeit.

Jánossy szerepel.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, május 20.

Jánossy Aladár, a felmentett gavalér elérte célját, megint foglalkozik vele a közvélemény és szerepel. Egy hibás szegedi tudósítás folytán az a hír szállott világgá, hogy szenzációs vallomást akar tenni. Visszavágyik a börtönbe s oda akarja juttatni Haverda Máriát és Vojtha Antalt is. Most aztán kiderült, hogy ebből a szenzációs fordulathoz egy szó sem igaz. Maga Jánossy mondta ezt s hozzáfűtte:

— Csak nem vagyok bolond, hogy az akasztófa alá álljak.

A rendőri vizsgálat pedig kiderítette, hogy Jánossy tulajdonképpen mit akart a látogatással, amit a szegedi ügyészség tett. A hatodik kerületi kapitányságon ma egész délelőtt vallatták. Jánossy Aladár tegnap este óta, amióta Budapestre megérkezett, a rendőrség foglya. Külsején egyáltalán nem látszik meg, hogy oly véres és megrázó tragédiát élt át s hogy most is nyomorog. Elegáns kék ruhát visel, hegyes kivágott cipőt és fekete sejtömharisnyát. Kiballgatása közben folyton pözölt és a kérdezősködésre elmondta szegedi kalandjának történetét, mindjárt előrebeszélte azonban, hogy neki egyáltalán nem volt szándéka perfolváltatást kérni.

— Miért utazott tehát Szegedre? — kérdezi *Kisteleki* fogalmazó.

— Kényszerhelyzetben voltam — felel Jánossy. — Milyen juttott bele?

Erre Jánossy elmondta, hogy megállapodott *Simkó Gyula* budapesti könyvkereskedővel, hogy Jánossy kap valami előleget, aztán tíz fillér jutóléket minden példány után. A nyolcvanhat oldalas könyv ezelőtt néhány nappal jelent meg. Jánossy látta a kefelevonatot a kávéházban s a végén talált egy passzust, amelyben ő, Jánossy megjósolja, hogy az évi május 17-én Szegedre utazik, a per nira fölvetését fogja kérni, mert le akarja lepni Vojtha Antal és Haverda Mariska igaz szerelését.

— Ezt a passzust, mondja Jánossy, én nem írtam, s a kefelevonatra rá is jegyeztem, hogy nem engedem kinyomtatni, s törölni akarom.

A levonatot így küldte vissza a könyvkereskedőnek, aki erre egy gomba levéllel válaszolt neki, amelyben megvédte őt sikksasztással, zsarolással s más effélével, végül pedig kijelenti, hogy erre a passzusra szükség van. Ezek után Jánossy, mint mondja, ráhagyta az egész dolgot. A memóriát a passzussal együtt megjelent. Most már aztán *Simkó sürgette, hogy jó lesz Szegedre utazni és jelentkezni, nehogy hazugságban maradjon a közönség előtt.*

Nem volt semmi pénze. Kénytelen volt elutazni. *Simkó* megváltotta a jegyet, kifizette a kocsit, azt mondta, hogy a hotelszámlát is rendezi. Ő tehát elment a forma bedevért az ügyészségre, kereste Szapár ügyészt. Nem volt ott. Erre fölment az őrmesterhez, akivel valami pénzügyi elszámolása volt. Szapár ügyész helyettesének megmondta, hogy magánügyben kereste az ügyészt.

Kíváncsi volt, a Kuria helyben hagyja-e az esküdt-széki ítéletet.

Erről nem nyilatkozott az ügyész. Abból egy szó sem igaz, hogy ő Vojthát vagy Haverda Mariskát lelővéssel fenyegette volna. Neki egész közömbös az ő sorsuk; azt sem tudja merre vannak. Tőlük nem is akart pénzt kapni.

A rendőrségen azután kihallgatták *Simkó Gyula* könyvkereskedőt is. Azt mondja, hogy a kérdéses passzust kifejezetten Jánossy írta. Utóbb kihuzta ugyan, de azután ismét jövábágyta. Tagadja *Simkó*, hogy ő kényszerítette volna Jánossyt a szegedi utra, mert ő maga akart utazni. Egyébként Jánossy folyton zaklatta és zsarolta őt. Már eddig is kiszédett tőle kevés híján háromszáz korona előleget a provizióra őt és tíz koronánki.

A kapitányságon mindezt összegezve és a tanulságokat levonva, elintézték a Jánossy Aladár dolgát. Mindenekelőtt is az 1879. évi 40. törvény-cikk 62. szakasza alapján rendes foglalkozás keresésére utasították, azonkívül indítványozni fogják a fogház és tolonczügyosztálynak, hogy tiltsa ki a főváros területéről és további társasági helyéről. Az indítvány dolgában holnap dönt az illetékes ügyosztály.

Jánossyt délben átkísérték a tolonczházba. Boszusan jegyezte meg:

— Ez kellemetlen kérem; legalább úgy volna, mert olyan rossz azon a pricesen aludni.

A velencei pör évge.

— Nines halálos ítélet. —

Budapest, május 20.

Velencei jelentés szerint gróf *Komarovszki* gyilkosságának bűnpörében befejezték a tárgyalást. A bíróság a halálos ítélettel elállt és *Tarnovszkát* három évi és négy hónapi börtönre ítélte. A leg-súlyosabban *Priljukovot* érte a büntetés, aki tíz évi börtönt kapott.

A mai tárgyalásra ismét rendkívül sokan akartak bejutni a tárgyalóterembe, az elnök azonban úgy intézkedett, hogy csak nagyon kevés hallgatót engedjenek be. Az utozán rendőrök és tüzölők ügyeltek a rendre s a tüzölők egy ízben hatalmas záport bocsátottak a közönségre, mert erőszakoskodni kezdett és be akart nyomulni a palotába.

A szenzációs pör befejező tárgyalásáról a következő részletes jelentést kaptuk:

Mielőtt az elnök összegezte volna a kérdéseket, a vádlottakhoz fordult:

— Van-e még valami mondanivalójuk sédelműkre?

Mind a négy vádlott hallgatott.

— Az eljárást befejezem — folytatta az elnök — s megkezde a kérdések és a vád anyagának ismertetését.

Félhárom órára járt az idő, mikor az elnök befejezte mondanivalóját. A vádlottak feszült figyelemmel hallgattak, *Tarnovszka* könnyeit törülgette, *Perier Elza* zsebkendőjébe rejtette arcát. Az elnök azután átadta a kérdéseket tartalmazó ívet az egyik esküdtnek s felszólította őket, hogy tegyék meg polgári kötelességüket. Az egyik esküdt még előbb látni kívánta azt a pistolyt, amelylyel *Naumov* *Komarovszkit* meggyilkolta. Az elnök megmutatta, majd kivette a teremből a vádlottakat. Minden szem rájuk volt függesztve. Most következett a szokásos figyelmeztetés és a törvényes rendelkezések felolvasása.

Az esküdtök d. u. félnegykor vonultak vissza verdiktthozatalra. A közönség eleinte nyugodtan várakozott, de egyre izgatottabb lett, mikor teltek az órák és még mindig nem szólt meg a csengő. Hosszu várakozásban telt az idő. Hét óra husz perc volt, mikor behallatszott az esküdtök szobájából a csöngetés. Négy óra alatt készülték el a verdikttel. A közönség, amely már alig tudta türtöztetni izgatottságát, egy szempillantás alatt nyugodt lett. Ünnepies csönd támadt, mikor az ügyvédek beszólították s megjelentek az esküdtök. A szokásos figyelmeztetés után az elnök felhívta az esküdtök főnökét, hogy olvassa föl a verdikket.

Az esküdtökhöz intézett kérdések a következők voltak: Az első főkérdés gróf *Komarovszki* meggyilkolására és megsebesítésére vonatkozik. A második kérdés az, hogy *Naumov* előre megfontolt szándékkal gyilkolta-e meg *Komarovszkit*? A harmadik kérdés arra vonatkozik, hogy *Tarnovszka* grófnő. *Priljukov* és *Perier* asszony előre megfontolt szándékkal működtek-e közre, amennyiben *Naumovot* valamilyen módon a gyilkosságra felbujtották. A negyedik kérdés az, hogy *Tarnovszka* és *Priljukov* azzal a szándékkal bujtatták-e fel *Naumovot* a gyilkosságra, hogy ily hozzájussanak ahhoz az összeghez, amelyre *Komarovszki* gróf élete biztosítva volt? Egy mellékkérdés gróf *Komarovszki* halálának esetleges mellékkérdéseire vonatko-

zik. Egy másik mellékkérdés végül *Naumov* engedély nélküli fegyverviselésére vonatkozik. A védők a kérdéseket helyben hagyták.

A főesküdt ezután felolvasta a verdikket. Eszerint: 1. kérdés: Igen. 2. kérdés: Igen. 3. kérdés: Nem. 4. kérdés: Igen. (7 szavazattal). 5. kérdés: első rész: Igen (tehát előre megfontolt szándékkal), második rész (korlátozott beszámíthatósággal): Igen. Ezek szerint *Naumovnak* enyhítő körülményt tud be a verdikt.

Tarnovszka esetében 6. kérdés: Igen. 7. kérdés: Nem. 8. kérdés: Nem. 9. kérdés: Igen. 10. kérdés: Igen. 11. kérdés mind a három részben: Igen.

Priljukov: 13. kérdés: Igen. 13. és 14. kérdés: Nem. 15. kérdés: Igen. 16. kérdés: Nem. 17. kérdés első és második rész: Igen. Így tehát *Priljukovra* nézve is fenforognak az enyhítő körülmények. Harmadik rész: Nem. 18. kérdés: Igen.

Perier Elza: 18. kérdés: Nem. A 20. kérdés: Igen. E verdikt következtében az ítélet a francia komornára nézve fölméltő lesz. 21. kérdés: Igen.

Mivel a 21. kérdésre is igennel válaszoltak az esküdtök, elismerték, hogy *Komarovszki* halálát a gondatlan orvosi kezelés okozta.

Tekintettel *Naumov* fegyverviselésére, a válasz igenlő volt. Arra a kérdésre, vajjon teljes beszámíthatatlanságban hordta-e *Naumov* a fegyvert, az esküdtök leutasítottan válaszoltak és csak a korlátozott beszámíthatóságot engedték meg.

A verdikt felolvasása után a szokásos formázások következtek és eközben heves szóváltás támadt a magánpanasz és *Tarnovszka* védői között, amelybe *Naumov* védői is beleszóltak. Az elnök csitította a feleket. Ezalatt *Diana* odakiinn járt s e pillanatban lépett be. Mélyen meg volt indulva. Könyözött és törülgette könnyeit. *Tarnovszkától* jött, akivel közölte a verdikket.

Este 8 órakor bevezették a terembe a vádlottakat. Elsőnek *Perier Elza* jött. Arca közömbös. Utána lépdelt *Tarnovszka*. Semmi felindultság nem látszott rajta. *Naumov* és *Priljukov* nagyon le volt verve. Mind a ketten azonnal helyet foglaltak.

A Canale Grande felől hallatszik a nép zsongása. Izgatottan vitatják meg odakiinn az es-betőségeket.

Az elnök először is *Perier Elzával* közli, hogy ráúezve a verdikt alapján fölméltő lesz az ítélet.

Az ügyész *Naumovra* három évi és négy havi, *Tarnovszkára* nyolc évi és négy havi, *Priljukovra* pedig tíz évi börtönbüntetést kiszabását kéri.

Carnelutti ügyvéd a magánpanasz képviselő-tében azt kívánja, hogy ezenfelül mondja ki a bíróság a vádlottak kártérítési kötelezettségét úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben és erőszben utaisa a feleket polgári per utjára.

A bíróság csak néhány percig tanácskozott s aztán *Fusinato* Angelo lovag törvényezéki tanácsos elnök kihirdette, hogy a törvényszék *Naumovot* három évi és egy havi, *Tarnovszkát* három évi és négy havi, *Priljukovot* pedig tíz évi börtönre itéli, *Perier Elzát* fölmélti.

UJDONSÁGOK.

— A spanyol udvar eseménye. Madridból tárolozzák, hogy *Ena* királyné rosszullette a múlt éjszaka vaklarma volt és a lebetegedés még csak napok múlva fog bekövetkezni.

— Vilmos császár Hercegovinában. Erdékes hír jelent meg a berlini „Die Zeit am Mittag”-ban. Budapesti értesülés nyomán azt közölte a berlini újság, hogy *Ferencz József* király hercegovinai látogatásával egyidejűleg *Vilmos* császár is lemegy Mosztárba. *Vilmos* császár ugyanis azidőszent *Frigyes* főhercegnél. Bélyén fog vadászni s onnan utazik le Hercegovinába. Mosztárban *Ferencz Józseffel* együtt száll meg *Vilmos* császár, aki hazament Raguzába is ellátogat s azután vagy az Adrián, vagy a Földközi-tengeren utazik tovább az érdeklődő szövetséges fejedelem.

— Uj bárók. Egy könyvomatcs tudósító híradása nyomán azt írjuk ma, hogy a legutóbb tartott miniszteri tanácskozáson két új bárósítást határoztak el. Ugy értesülünk, hogy ez a hír, amennyiben botfai *Hüvös József* udvari tanácsos nevét is említi, nem felel meg a valóciónak.

— Francia miniszter Budapesten. Ruau francia földmívelésügyi miniszter a jövő héten Budapestre érkezik, ahol a király magánkihallgatáson fogadja. Ruau tiszteletére gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnök ebédet ad.

— A király Budapesten. K. Jónás Üdön, a műegyetem prorektora ma délelőtt bejelentette a tanári karnak és az ifjuságnak, hogy a király május 25-én, szerdán meg fog jelenni a Műegyetem zárókötletélénél. A rektor a tanári karnak előterjesztést is tett az ünnepély programtervezetere vonatkozólag. Eszerint az ünnepély 25-én délelőtt 11 órakor kezdődik. A meghívott vendégek fél 11-kor gyülekeznek. Pont 11 órakor érkezik meg a király, akit a Műegyetem bejárata előtt a kultuszminiszter s a Műegyetem tanári kara fogadnak. A király felvonul kíséretével a díszterembe, ahol a rektor üdvözlő beszédet mond és engedélyt kér a királytól a zárókötletélére. A zárókötlet helyezése után felkéri a királyt, írja alá a megnyitási okmányt és három kalapácsütéssel statálja a zárókötlet helyezését. A király ezután cserclet tart, majd a vendégek kíséretében megtekintik a Műegyetemet. — Vilmos hohenzollerni herceg ma délután egy óra huszonöt perckor az orsovai gyorsvonattal Budapestre érkezett és a Hungária-szállóban szállott meg. — A király ma délután két órakor Hilmi basa volt török nagyvezért magánkihallgatáson fogadta, amely mintegy félóra hosszat tartott.

Hohenzollerni Vilmos herceg ma délután négy óra 50 perckor kihallgatáson jelent meg őfelségénél, majd két órakor részt vett az udvari ebéden. Kihallgatása előtt József főherceget és Augustia főhercegaszonyt, továbbá Aehrenthal gróf közös külügyminisztert, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, Klobucsár báró honvédfőparancsnokot s Schreiber hadtestparancsnokot.

Nepaldeck Vilmos szertartási igazgató és Prileszky Károly udvari gazdasági igazgató e hó 26-án Budapestről Szerajevóba utaznak, hogy a királyi boszniai tartózkodása alatt tartandó fogadások és ebédek előkészületeit megtegyék.

Ma délután hat órakor udvari ebéd volt, amelyen őfelségénél kívül részt vettek: hohenzollerni Vilmos herceg, Hilmi pasa, Brockdorff-Rantzau gróf nagykövetségi tanácsos, budapesti német főkonzul, gróf Aehrenthal közös külügyminiszter, gróf Szapáry Frigyes követségi tanácsos, báró Klobucsár lovassági tábornok honvédfőparancsnok, Schreiber tábornagy hadtestparancsnok, gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök, a Budapestben időző zászlósúrak, gróf Széchenyi Gyula, Csekonics Endre gróf és gróf Széchenyi Béla, Pálffy Miklós herceg magyarországi udvarnagy, báró Fejérváry Géza festőkapitány, gróf Passer és báró Bolfras főhadsegédek, gróf Manzano, gróf Hoyos és Hortny szárnysegédek, Daruváry Géza osztályfőnök, hr. Kerzl őfelsége háziorvosa, Kaltenborn alorvos, Lang százados, Margutti szárnysegéd, Marlowsky és Gaisin őrnagyok, gróf Thun és Koller főhadsegédek és az őrpáncsnok.

— A ezári család utazása. Darmstadtból jelentik nekünk, hogy az orosz ezári család augusztus 25-én érkezik oda és két hónapot fog ott tölteni. A ezári család számára már berendezték a wolgarteni vadászkastélyt.

— Kitüntetés. Winterberg Gyulát, a Pesti Israelita Szentegylet elnökét, a királyi udvari tanácsosná nevezte ki. Ez a magas kitüntetés a fővárosi zsidóság vezetői alakjának jutott, aki nemcsak mint a maga nemében páratlanul álló Pesti Israelita Szentegylet elnöke, fejt ki áldásos tevékenységet, hanem magas műveltségű, nemeslelkűségű és rendkívüli arányú áldozatkészségűnel fogva minden jó és nemes ügynek lelkes támogatója. Winterberg Gyula közigazgatási téren is kiváló munkát fejt ki, azonban a királyi kitüntetés kizárólag felekezetiének szentelt munkájára utal és azt kívánja jutalmazni. A király kegye dr. Mezey Ferenc, a szentegylet érdemes ügyésze felé is fordult, amennyiben dr. Mezeynek a királyi kitüntetés elismerését érdemlőnek tartaná. A fővárosi zsidóság körében a két kiváló népszerűségnek örvendő férfit kitüntetésre általános visszhangot keltett.

— Roosevelt és Vilmos császár. Az Edward király temetésére seregelt vendégek között Roosevelt is megjelent. Mint Londonból táviratozzák, Vilmos császár tegnap a Buckingham-palotában hosszabb kihallgatáson fogadta Rooseveltet. Roosevelt európai körutjának befejezése után a „Kaiserin Augusta Viktória” hajón fog visszatérni hazájába. Fogadtatására már nagy előkészületek történtek. Az exelnök az amerikai egészségügyi vesztgárak pontos betartása után június 18-án délelőtt kilenc órakor fog partra szállani. A vesztgárolás megtörténte után Roosevelt hajója a tiszteletére előre jött gőzösök és díszcsónakok kíséretében a partí útkeg irányában száll partra, ahol Gaynor őrnagy, polgármester üdvözlő. A díszmenet ezután végigvonul a Washington-Squaren, majd a Fifth-avenuen, végül az 59-ik Streeten fejeződik.

— Királyi doktoravatás. A budapesti tudományegyetemen ma három hallgatót királyi gyűrével doktorrá avattak. Dévay István és Vámosy László jogászokat és Nemeshegyí Tibort, aki az államtudományok doktora lett. A királyi kitüntetés a király nevében Molnár Viktor államtitkár nyújtotta át nekik. Az egyetem tanácsa, élén Ságby Gyula rektorral, tízenegy órákor foglalta el helyét az egyetem aulájában. A rektor üdvözlötte a király képviselőjét, a közönséget és az egyetem tanácsát. Azután dr. Magyar Géza jogkar dékán fölolvasta a fölvatásra várók pályafutását és tanulmányaik eredményét. Majd a fölvatás ünnepi ezermóniája következett, amelynek keretében az új doktorok röviden ismertették doktori értekezéseiket. Dévay István a büntetőjogi végső szükség eseteiről, Vámosy László a büntetőjogi reformról, Nemeshegyí Tibor pedig a kartelekről érkezett. Az ifjak ezután odalétek a király személyét képviselő államtitkár elé, aki beszédet intézett hozzájuk.

— Ő császári és apostoli királyi felsége legmagasabb parancsából — mondta — jelentem meg a mai tudori felavatáson, hogy ez ünnepélynek emlékül legmagasabb nevében egy-egy drágakövektől ékes gyűrűt adjak át Önöknek. Mikor ünnepélyes alkalom között valaki gyűrűt kap, ez a mi világnézetünk szerint eljegyzés, a hűségnek képletes külsőségekkel való kifejezését jelenti. Ezek a gyűrűk és ez az ünnepélyesség azt is jelenti, hogy Önökben kiváltságot találtak kiváló tanáraik éppen úgy, mint felséges urunk, a magyar király. Mint egykor, mikor lovagokká ütötték a jeles ifjakat, a testi derékséget és a karddal való szolgálatot tartalmazták meg és tünítették ki régi királyaink, úgy ma Önökben a szellem és az ész ifjú lovagjaiban a sub auspiciis regis felavatással a szellemi kiváltságot és a nagy szorgalmat tünteti ki felséges urunk. Magának a gyűrűnek elfogadása egy ünnepélyes ígőrt arra, hogy igaz hűséggel fognak Önök viselkedni a koronás király iránt, akitől a gyűrűt kapják, olyan, az egész életre szóló hűséggel, amely hasonlatos annak a főpápnak hűségéhez, aki főpásztorfi gyűrűjének felhúzásával mindörökké eljegyezi magát egyházával. A magam részéről azt kívánom, hogy hozzön Önöknek ez a gyűrű szerencsét is, hogy az életben mindeuren megelégedéssel és hűségességgel gondolhassanak a mai napra.

Beszéde végén a királyi gyűrűket átadta az ifjaknak, akiknek nevében Nemeshegyí Tibor köszönte meg a kitüntetését. Végül Ságby Gyula rektor megköszönte a király képviselőjének megjelenését, a király éltetésével az avató-ülést bezárta.

— A szászvárnázai katasztrófa. Arról a borzalmas katasztrófáról, mely a Báttaszék közelében levő szászvárnázai bányában történt, a mai napon az alábbi újabb tudósítások érkeztek. Most már végleg megállapították, hogy a bányakatasztrófa-nak tizenkét halottja van. Mikor az első hír megérkezett a pécsvidéki mentőkhöz, azok rögtön oda-siettek. Délben pedig a salgótarjáni és tatai bányatársulatok mentőcsapata jött és ez a három együtt hozzálátott a mentési munkálatokhoz. Lementek a bányába, a bányalégröbbanás által okozott törmelékbe beomlásokat eltakarították és megtalálták a szerencsétlenség helyén azokat, akik nem tudtak már a bányalég elől menekülni. A katasztrófa idején 60 munkás volt lent a bányában. Ezek közül negyvenkettőnek, akik észrevették a bányalég közeledését, sikerült kimenekülni, hármat a mentőcsapat hozott ki élve a bányából, a többi elpusztult. A mentési munkálatokat befejezték.

— Az ellopott pétervári mükönesek. Szenátorokból kiküldött bizottság vizsgálatot tartott a pétervári muzeumokban. Charlamov szenátor vezette a szenzációs sikerű vizsgálatot, megállapították, hogy a császári muzeumban, a művészeti akadémián és még néhány muzeumban a hollandi és flamand iskola legértékesebb festményeit, csupa eredeti Rubens-, Wouwermann-, Rembrandt-képet, ismeretlen tettesek ellopták és értéktelen másolatokkal helyettesítették.

— A gyilkos gróf. Varsóban óriási feltűnést keltett gróf Bodhán Jaska Ronikier letartóztatása, aki ellen az a gyanu, hogy sógorát, Chrizanovszky Szaniszló tízenhétéves gimnáziumi tanuló meggyilkolta. Ronikier előkelő lengyel család sarja, ismert színpadi és regényíró. A kis Szaniszlót a múlt hét végén egy kőes gárnyiban találták meg holtan. Előinte a szálló gazdáját gyanúsították, de az a rendőrségen azt vallotta, hogy az áldozat a szobát Ronikierrel közösen bérelte és a gyilkosság éjjelen kiáltásokat hallott a szobából. Ennek alapján a rendőrség az éjjel letartóztatta a grófit.

— Bérmlások a fővárosban. Vaszary Kolos libornok herezegprimás megbízásából dr. Kohl Medárd püspök a jövő héten kezd meg a fővárosban a bérmlás szentségét kiosztani. Május 24-én, kedden Óbudán, 25-én, szerdán a Lipótvárosban, 28-án, szombaton a Terézvárosban, június 2-án, csütörtökön a Józsefvárosban, június 4-én, szombaton a Ferencvárosban és 5-én, vasárnap a budavári koronázó Mátyás-templomban. A bérmlások mindenütt reggel kilenc órakor kezdődnek. Előjegyzéseket elfogadnak a plébánia hivatalok. Az egyházmegye más részeiben a bérmlás szentségének kiosztásával a herezegprimás dr. Rajner Lajos püspök, érseki helynököt bizta meg.

— Magyar mágások és hölgyek a repülőgépeken. Páratlan az a nagy érdeklődés, amely az egész kontinens aviatikusai részéről a június 3-án kezdődő budapesti repülőversenyt iránt tapasztalható. Alig van a világou számottevő, sőt olyan másodrendű aviatikus, aki nem jelentette volna be, hogy a versenyben részt óhajt venni. Már eddig több mint 50 elsőrangú nevezésről számoltunk be, köztük Paulhan, Latham, Farman, Rougier de la Roche báróné, Eémoff, Etrich világhírű aviatikusok jelentkezéséről, s a mai napou ismét öt újabb nevezés érkezett a magyar Aero-Club igazgatóságához. Paul Engelhard, porosz kapitány a legjobb Wright pilótát két géppel küldi a budapesti meetingre, a Flugmaschinen Wright G. m. b. H. Székely Mihály mérnök Budapestről saját szerkesztett oidalégysúlyozóval ellátott biplánjával, mely Darcequ motorral van ellátva, jelentette be részvételt. Egy időben érkezett ma Párisból két Farman pilótának Chavez és Paulnak nevezése, akik Farman biplánal fognak felszállni. Hans Krastel, Anzani motoros, Bieriöt monoplánal érkezik Münchenből, ahol a napokban kiváló eredményű felszállásokat végzett. Végül egy magyar aviatikus jelentkezett, Flola János, aki egy Bieriöt típusu gépet többféle módosítással átfőrmál és saját készítésű három hengercs motorral látott el. A versenyek egyik nagy szenzációja lesz az a repülés, amelyet Etrich és Pichoff ma jelentettek be a versenyek végrehajtó bizottságának. Ez két zenialis aviatikus hajlandó a repülőverseny-törőn összesen husz alkalommal utassal együtt felszállni. Miudegyikük olyan gépet hoz magával, amelyben egy utas is helyet foglalhat. Kérte, hogy a Magyar Aero-Club intézze felhívást a közönséghez; hogy jelentkezzenek utasokul a felszálláshoz. Kétségtelen, hogy a nagyok részéről jelentkezökben nem lesz hiány, sőt az előkelő világ színe-java is bizonyára fel fog szállni a kiváló repülőmesterekkel. Így már a mai napon kijelentették gróf Károlyi Lajos, Windischgraetz Lajos herceg, ifj. Tolnay Lajos, Galos Kálmán és báró Edelsheim-Gyulay Lipót, a repülőversenyek szervező bizottságának tagjai, hogy fel fognak szállani és teljesen bizonyos, hogy az Aero-Club több előkelő tagja fölrepül Etrichehel és Pichoffal. Igen érdekes mozzanata lesz a versenyek az is, hogy az aviatikusok közül Pichoff és Ilncz a verseny közben feleségüket is magukkal viszik. De nemcsak az aviatikusok jelentkezése ilyen nagyarányu, hanem rendkívüli nagy a közönség érdeklődése is. Külföldről, a világ minden tájáról tömegesen érkeznek az előjegyzések a legelőkelőbb urak részéről, akik egyszersmind arra is kéri az igazgatóságot, hogy az elszállásolászukról is gondoskodják. Az érdeklődés olyan nagy, hogy már eddig 274 páholyt jegyeztek elő a meeting egész idejére, de ép ilyen nagy az előjegyzés minden más helyre is. Épp ezért a közönség érdeke, hogy jegyekekről ne az utolsó pillanatban, hanem már előre gondoskodják. Hétfőtől kezdve egy a Menetjegyjárodában és a repülőverseny irodájában, valamint a főváros minden nagyobb tözsdéjében kaphatók lesznek a jegyek. A vidékről felránduló természetesen a vasuti jeggyel váltják meg a repülőversenyre szóló belépőjegyeket.

— Házasság. Willheim Artur, a Deutsch Ig. és Fia ezúrgyáros ezeg ezegvezetője, eljegyezte Lisenschimmel Ida kisasszonyt Prágából.

Komlósi Komlóssy Rozsikát, időse Komlóssy Artur, a Debreceeni Elő Takarékpénztár aligazgatójának és neje, szül. Pusztay Rozsának leányát, a pünkösti ünnepek alatt jegyezte el Szabó István m. kir. honvédfőparancsnok, nehai Szalay Gyula volt országgyűlési képviselő és neje, szül. Veszprény Erzsébet fia, Debrecezenből.

Endródi Béla fiatal poéta, Endródi Sándor, a „Kürczálok” országos hírlóköltője fia, hétéfn, e hó 23-án déli 4 órakor vezeti az Erzsébetvárosi plébánia-templomban oltárhoz Szilágyi F. Lajos és neje, szül. Pearson Annie leányát, Szilágyi Zsuzsi, a fővárosi társaság ünnepelt szépcégt.

Beck Róbert, a Magyar Általános Hitelbank ezeg-vezetője eljegyezte Horz Magdát.

Török Böszöket eljegyezte dr. Jager József ügyvéd, Péstóudányi Konrád Tibor, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár tisztviselője I. hó 21-én, szombaton déli 12 1/2 órakor tarja esküvőjét a lipótvárosi Szent István bazilikában ifj. Schuster Ernő nyugati pályudvari vendégloz leányával, Imával.

Kassellé Jolánt eljegyezte dr. Barla Szabó József Budapesten.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Goldmark ünneplése.

— Hangverseny az Operában. —

A „Sába királynője“ illusztris szerzője leánya és veje kíséretében ma déli 1 óra 40 perczkor érkezett a bécsi gyorsvonattal a magyar fővárosba. A nyugati pályaudvarra a mester fogadására megjelent Mészáros Imre, az Operaház igazgatója, Ruszt József udv. tanácsos és Kárpát operanékes. — Goldmark Károly rokona. A nyolcvan éves jubiláns, magas kora ellenére, meglepő jó színben, erőben van és a reá várakozók örömmel értesültek, hogy jól érzi magát és az utazás fáradtságait is könnyen viselte. A pályaudvarról Goldmark egyenesen a Hungária-szállóba hajtatott, ahol budapesti tartózkodása idején lakni fog.

Az ünneplések sorát az Opera vezette be ma este hivatalosan. Kizárólag az agg mester műveiből hangversenyprogramot állított össze, mely bőséges alkalmat szolgáltatott arra, hogy a közönség hódolat-tal tisztelegjen a nagy komponistának. A direkczió hangversenyteremnek rendezte be a nyílt színpadot, melyet csillárokkal és délszaki növényekkel gazdagon feldíszített. A nézőtér egész este kivilágítva maradt.

Meglepő volt, hogy a nézőtér széksora, amiből az elkészületekből az ellankezője volt sejtéhető, nem telt meg közönséggel és különösen a páholyok tjtongtak az ürességtől. A földszint első sorából hiányoztak a Casino tagjai és távollétükkel tüntettek a jelenleg Budapestu időző udvar, a kormány és az arisztokrácia is. Goldmark értékelése, jelentőségének méltatása akár az egész világ, vagy Magyarország szempontjából nem ezt a helyet igényli, de nem lehet elhallgatni azt a tényt, hogy például Mihalkovich Odón egyetlen reprise-ét is nagyobb appplommal reprezentálják azon körök, melyeknek hivatalból adatott meg, hogy élvezenek és holtak felett ítélik azokat és hogy érdemeiket méltányoljanak. A szegénytelen volta mellett is tündöklő távolmaradás motívumai természetesen sokkal tudottabbak, semhogy a külön megemlítést megérdemelnék. Goldmark mindenesetre elkövette azt a kardinális hibát, hogy bár az egész világ felkínálta a második hazát neki, megmaradt magyar-nak. Sikereiből és külföldi dícsőségéből aránytalan részt vett ki magának a magyar sovinizmus, de amikor arra került a sor, hogy legalább a hátlájával rekompenzálja a szerzett érdemeket, szűkkeblűbbnek mutatkozott, mint egy szolgálatban megrok-kant diurnistával szemben. Bezzeg, ha Goldmark osztrák állampolgárságot vállalt, mennyire ünnepléttük volna őt, ha másért nem, azért, hogy megmutassuk az osztráknak, hogy a kulturát, amelyik a miénk nem lehet elnacjonalizálni. De így...! Átok és panasz üldözi azokat a magyar tehetségeket, akik odakünn keresik azt, ami tehetségüknek kijár, de jár nekik, ha megmaradnak magyaroknak. Igazi magyar indolencia és hivatalos nembánom-ság az, amit a világalismerés glóriájával övezett hazafiságukért elvárhatnak.

Az a publikum, mely ma az Operában elhelyezkedett, úgy látázik, átérzte a mondottakat, mert szinte tüntetve ünneplte az ősz mestert, bizonyára kárpótolván őt azért a negligenciáért, amelyben az említett körök részesítették.

Pontban félnyolcz órakor lépett Kerner István karnagy a zenekari emelvényre és néhány másodperczel később Mészáros igazgató és neje kíséretében Goldmark is megjelent a jobboldali direkcziós páholyban. Elsőnek báró Dóczy Lajos vette észre az ősz mestert mintegy megadva a jelet a közönségnek is, hogy a jubilánst fogadja. A következő pillanatban perczekig tartó zúgó taps töltötte be a házat. Goldmark előre jött a páholy kávéjái és látható megindultsággal köszönte meg a spontán ovációt.

Azután megkezdődött a hangverseny. Elsőnek a „Sakuntala nyitány“, azután a „Sherzo“ (A-dur.) különösen a másodiknak vagy hatása volt, ezt kiváló interpretációjába adta az operai zenekar. Gold-

mark láthatóan többször a meglepedését fejezte ki Mészáros igazgatónak s a felzúgó tapsokat eleinte szerényen Kerner karmesterre és a zenekarra hártotta. Csak amikor a taps zajos öljenzéssel párosult, emelkedett fel helyéről és köszönte meg a lelkes ovációt. Harmadik számnak legszebb alkotását, a színesen instrumentált, poétikus „Hegedűverseny“-t játszották. A magánszólókat Szigeti József, ez a fiatal és genialis magyar hegedűművész játszotta. A második tételt (Andante) olyan művészi egyszerűséggel és virtuozitással játszotta, hogy perczekig ünneplték utána és számtalanszor szólították a függöny elé. A szünetet a közönség végig tapsolta és éljenzta s amikor Goldmark babérkoszorú elé, amelyeket négy sárga libériás szolga tartott, a színpadon megjelent, csak a legtrikább esetekben tapasztalt lelkesedéssel ünneplte őt.

Az ünnepi hangulat azután még a program második felén, a férfikarének és a „Falusi lakodalom“ szimfóniájának nyomán is bőséges alkalmat talált, hogy a szeretet melegségével övezze a jubilánst. A hangverseny befejeztével a közönség felemelkedett helyéről és zsebkendő- és kalaplengetéssel élte a páholyból hajlongó és öreges gesztussal integető mestert.

Holnap reggel hét órakor Goldmark szülővárosába, Keszthelyre utazik, ahol részt vesz emléktáblájának leleplezésén és a tiszteletére rendezendő ünnepeken. Jubileuma alkalmából a Lipótvárosi Kaszinó is ünnepélyt rendez. Az ünnepély 25-én este hét órakor dinervel kezdődik és este 9 órakor soirée-val folytatódik.

A jubiláló zeneköltőhöz Ernő Ágost mecklenburgi herceg a következő táviratot intézte:

„Ezen a napon, amikor megadatott Önnek, hogy nyolcvanadik születésnapját alkotó erejének teljességében megérhesse, én és a hercegem a legmelegebb üdvözlésünket küldjük és nagyot sok szerencsét kívánunk. Adja az Isten, hogy még sokáig gyönyörködhesünk Önben, az Ön barátai és tisztelői, köztük mi is.“

Molnár Viktor államtitkár a következő táviratban üdvözölte Goldmarkot:

„Az a sok és nagy siker, amit Ön, mint zeneszerző elért, világszerte ismeretes és az Ön alkotásai már régen a művelt világ közkincsévé váltak. Indíttatva érzem magamat, hogy Ön nagyrabecsüléséről biztosítam.“

Ezzel a mai ünnepek befejeződtek.

(*) „Igy szép az élet!“ (Vigjáték három felvonásban. Irta: Heller és Rösler. A Vigszínház ma esti bemutatója.) Az ember belől egy börről támlázott jó, kényelmes karosszékre, kibontott egy palack ó-burgundit, vagy rajnait, rágyújt egy finom havanna-szíverre, azután nézi, hogy mások hogy dolgoznak. „Igy szép az élet!“ — mondják Heller és Rösler, a Vigszínház mai, premier-darabját író németek. Valóban így szép és ha a németek nem is mondottak újat, ez az igazság annyira szimpatikus a mindnyájunkban lappangó és lustaságának hízelgő igazság, hogy szívesen meghallgattuk volna újra, hogyha a színpadon az Epikureus bölcsessége s a kaczagó életöröm lüktetett volna. A színpadon azonban nem lüktetett semmi; a színpadon unalom ásitott. A két gróf: apa és fia históriája, akik majdnem kicséppennek a ragyogó, könnyelmű életmódból, míg azután jó házasság, váratlan örökség segít rajtuk, sem elég ötletes, sem elég érdekes nem volt ahhoz, hogy mulatságot csináljon a mai esténkből. Nem kárpótol-tak bennünket a mellékfigurák: a vegetáriánus kncipolók, a tenyeres-talpas antialkoholista angol miss sem; — jó néhány német terpezkedett színpadon és nézőtérben egyaránt. Az első felvonás után még fagyos hidegség volt a levegőben; később úgy látszott, egy kovássá fölengedett ez a fagy. Nem feltűnően, csak egy nagyon kicsit s ez sem a darabban a Vigszínház kitűnő ensemble-jának a javára irandó. Fenyvesi és Tanay szeretetreméltó grófok voltak, annyira, amennyire ez a szájukba adott laposságok dacára lehetséges volt. Varsányi Irén bájosan hódította őket a pénzespárti megváltó szerepében, míg Harmath Hédvíg mint egy fogyatékos nyel-

tesztü angol lady kadvesen tördelte a magyar szavakat. Az irodalmi nivót egyedül a kitűnő fordítás képviselte ezen az estén és ez a Karinth Frigyes érdeme.

(*) Fedák Sári vendégjátéka. Igazság szerint talán azt kellene írni, hogy a Király-színházban ma este egy német primadonna vendégszerepelt, akinek a külföldön is elég jó neve van, de aki valamikor a magyar fészkekből repült ki. Mert hiszen Fedák Sári ma már német színésznő s csak vendégként jött haza. De ne legyünk nagyon szigorúak hozzá: végre is, ha szeszélyesen vándorol is ide-oda, azért mégis kedves énekes madár. Nem szabad rá haragudni, ha elköltözik és szabad szívesen látni, ha visszatér. Így gondolkodott a közönség legnagyobb része is, mely ma este perczekig tapsolt és éljenzett a megtért primadonnának. De volt azért egy kisebb kontingense a közönségnek, mely Fall Leo operettjébe, — az Elvált aszonny jötszötték — egy csuf magyar bohózatot rögtönzött bele: felváltva tapsal vagy püsszegéssel tüntetvén egyszer Fedák, másszor Petrass Sári mellett. Ez a csuf magyar bohózat, a két Sári körül való izléstelen háborúság, sokat rontott az est szépségén. De Fedák Sarit ez a háborúság csak az első pillanatokban zavarta, aztán kitört belőle a jó színésznő és vidám, sikkes, temperamentumos lez-két adott színpadi versenytársainak a közönség meghódításának tudományából. A végén mégis csak diadalmaskodott s mikor a meghódított közönség tombolva tüntetett mellette: Fedák Sári megint megtalálta magát s még szónokolt is. Azt mondta az ő jó, bolond, régi közönségének: „ki a Tisza vizét issza, vágyik annak azive vissza.“ Hát rendben van. Csak azt gondoljuk magunkban, hogy ez az okos-fejű Fedák mért ártja magát megint a politikába? Mikor elment, még koalíciós volt, most meg már — Tiszát emlegeti. Különb, ez se baj. Politizálva, szeszélyesen és reklámkodva: azért mégis különb ez a Fedák az itthonvaló termésnél.

(*) Csillag Teréz növendékei. Az Orsz. m. kir. Színművészeti Akadémia e hó 21-én, szombaton, saját színpadán (Uránia) Csillag Teréz és Réka Pál tanárok vezetése mellett vizsgálati előadást tart növendékeivel. Ez alkalmattal szinte kerül: „Az apród“, Giuseppe Giucosa egyfelvonásos dramelettje és „A tékozló fia“ című háromfelvonásos némajáték.

(*) A Tiepolo-kiállítás. A Színművészeti Múzeumban dr. Térey Gábor a metszetosztály igazgatója már hozzáfogott a Tiepolo-kiállítás rendezéséhez, amelyet szombaton délelőtt mutatnak be a sajtó képviselőinek. A kiállítás a közönség számára vasárnap nyílik meg.

FŐVÁROS.

(*) A pénzügyi bizottságból. A főváros pénzügyi bizottsága ma délelőtt dr. Bódy Tivadar tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelyen az előadói tisztelet dr. Bereczel Jenő tanácsjegyző és Lung Géza fogalmazó látták el. A javadalmi díjlegyek részleges módosítása ügyében a pénzügyi bizottság albizottságot küldött ki, amelynek tagjai lettek: dr. Eulenburg Salamon, dr. Feleki Béla, dr. Glücksthal Samu, dr. Heltai Ferenc, báró Herzog Péter, Márkus Miksa, dr. Platty György, dr. Preyer Hugó, dr. Schreyer Jakab, dr. Springer Ferenc, Szabó József, dr. Vázsonyi Vilmos és dr. Weinek József. — A főváros az V. kerületben tudvalevőleg 29 fővárosi telek értékesítését határozta el s a telkekre a nyilvános árverést is kiírta. Az első árverésen négy telek kelt el jóval a kiállítás árán felül. A pénzügyi bizottság a telkek eladását tudomásul vette s ebben az értelemben előterjesztést tesz a közgyűlésnek. Dr. Bródy Samu, báró Herzog Péter, Palotay Rozsó, dr. Glücksthal Samu, dr. Feleki Béla, Szabó József és Bódy Tivadar tanácsos felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy a fennmaradt telkekre szeptember második felében, esetleg október hónapban újabb árverést tart, hogy a telkek minél előbb átadhatók és beépíthetők legyenek. A főváros a vevőknek azt a kedvezményt nyújtja, hogy a vételárat négy évi részletekben törleszthetik és az első részlet csak jövő év február 1-én lesz esedékes. — A bizottság azután tudomásul vette a fuvartelepnek 1909. évi számadásait és hozzájárult ahhoz, hogy a tiszta nyereség a fuvartelep létesítendő szociális intézményekre fordíttassék. — Hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy az Erzsébet szegényházi ápolók élelmezése javíttassék. Ez 5400 korona többletköltséget igényel.

(C) **Középítési ügyek.** A főváros középítési bizottsága ma délután *Piperkovics* Bátor tanácsos elnöklésével ülést tartott. A műegyetem tanácsa azzal a kérelemmel fordult a fővároshoz, hogy azokat az utakat, amelyek az egyetem környékén mélyített makadámmal vannak burkolva, végleges burkolattal lássa el. Ezek a munkák körülbelül 430.000 korona költséget igényelnek. Az ügyosztály azt javasolta, hogy a munkák keresztülvitelét két részletben és pedig az 1911-i és az 1912-i költségvetésbe állítsák be. A bizottság a javaslat-hoz hozzájárult. Hozzájárult a bizottság ahhoz, hogy *Gregus* Agoston emlékszobrát a Szechenyisobor délkeleti oldalán állítsák fel. A Muzeum-utczának, a Sándor-téren levő Fodor-szobor környékének és a Kölesey-utczának aszfaltozása, valamint az Oszlop-utca egy szakaszának rendezése ügyében tett ügyosztályi javaslatot a bizottság elfogadta. A Deák-téren küszöbön lévő építkezések folytán több kereskedő hajléktalanná válik. A bizottság hozzájárult ahhoz, hogy ezek részére a téren, a földalatti villamos megálló épületének háta mögött ideiglenes árubódét építsenek. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az ülés véget ért.

(C) **A házesterek szabályrendelete.** A főváros közrendészeti bizottsága ma délután *Dr. Déri* Ferenc tanácsos elnöklésével ülést tartott, amelynek tárgya a házesterekéről készült szabályrendeletnek közrendészeti szempontból való felülbírá-lása volt. *Dr. Déri* tanácsos üdvözölte a bizottságot, amely újjaalakulása óta ezuttal először ült össze, aztán ismertette a házesterek-szabályrendelet keletkezésének történetét és azokat a fórumokat, amelyeken a szabályrendelet már keresztülment. A tárgyalás alapjában a jogügyi bizottság által megállapított szöveg szolgált. A bizottság *Dr. Vámosy* Károly, *Dr. Bosányi* Iván, *Markovics* Ince rendőrtanácsos és az elnökli tanácsos felszólalásai után a szabályrendelet tervezetét egy általánosságban, mint részleteiben, egészen jelentéktelen, többnyire stiláris módosításokkal magáévá tette. A szabályrendeletet még a nyári üzenet-előtt a közgyűlés elé kerül és minden valószínűség szerint a novemberi évnegyed első napján fog életbe lépni.

TÖRVÉNYSZÉK

§ **Elvi jelentőségű felmentés a Kurián.** Az esküdtbirósági intézmény törvénybeiktatása óta ma történt először, hogy a Kuria az esküdtbiróság marasztaló verdiktje ellenére, fölmentette egy inkriminált cikket szerzőjét, felülbírálván az illető cikket tartalmát.

Hosszu (Longin) Ferenc brassói ügyvéd 1908. december 30-án a *Gazette Transilvane* című lapban *Mea culpa* címen cikket írt, amelyben elmélkedvén a román nép sanyaru helyzetéről, kifejtette, hogy az ügyvédek inkább a maguk anyagi érdekeivel törődnek, mint a román nép ügyével. Fájjalommal említette, hogy a románok sorsa Magyarországon kivételes és elviselhetetlen és harezót emlegetett az igazságszolgáltatás és közigazgatás terén. A marosvásárhelyi királyi ügyészség e cikket miatt nemzeti igaztásért helyezte vád alá *Hosszu-Longin* Ferencet és a marosvásárhelyi esküdtbiróságot a vádlott ügyvédet egy évi államfogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte. A vádlott és védője az ítélet miatt semmisségi panaszt jelentett be. A Kuria ma *Varrók* Béla elnöklésével és *Valkó* Pál bíró előadásában tárgyalta ezt a bünpört. *Pongrácz* Jenő koronagyűsz a semmisségi panaszok elutasítását kérte. A Kuria hosszas tárgyalás után úgy döntött, hogy a Kuriának joga van az esküdtek verdiktje ellenére is az inkriminált cikket tartalmát megbírálni és felülvizsgálni. Ebben az esetben, ezzel a jogával élve, a Kuria megsemmisítette az esküdtbiróság ítéletét és a vádlottat fölmentette a vád és következményei alól. Megokolásában a Kuria kimondotta, hogy a vádlottat föl kellett menteni, mert az inkriminált cikket tartalma nélkülöz minden olyan kifejezést, amely alkalmas volna, hogy az egyik nemzetiség gyűlöletét a másik nemzetiség ellen felkeltse. Az egész cikk nem egyéb, mint politikai elmélkedés afőlött, hogy a román nemzetiségnek hivatott férfai politikai és szociális téren nem érvényesítik egyéniségüket és nem pártfogolják a szegény román embert, ha bajba kerül. A büntető törvénytartás 427. szakasza alapján a Kuria felülvizsgálhatja a jogkérdést az esküdtszéki eljárásban is és az, hogy valamely cikkben igazás van-e vagy sem, nem ténykérdés, hanem jogkérdés.

§ **Kragujevics Spázó büntünye.** A budapesti büntetőtörvényes esküdtbirósága ma délutáni folytatva *Kragujevics* Spázó büntünyeinek főtárgyalását. A mai napon megérkezett az első berlini ítélet. *Kaufmann* Mihály berlini kereskedő, aki je-

lezte, hogy a mai nap folyamán délután két óra tájban Berlinből meg fog érkezni *Nasse* rendőr-biztos, *Tieze* Róbert rendőrmester, a *Mikadó*-kávéház tulajdonosa, *Rieder* Frigyes, továbbá ugyan-ennel a kávéháznak a büffőkezelője, *Steinkirchner* Ottó, végül *Höflich* Emma és *Simon* Márta. Ezeket a berlini tanukat az esküdtbiróság a délutáni tárgyaláson hallgatta ki. Kétségtelen, hogy ezen a héten ítéletre még nem kerül a sor.

§ **Endesz Árpád bünpöre.** Endesz Árpád, a lyrhedt betörő, akit pár héttel ezelőtt hétévi fegyházra ítélték, ma ismét a vádlottak padjára került. Ezuttal orgazdasággal vádolták őt és két társát, *Prohászka* Gyula borbélylegényt és *Hatzinger* József lakatoslegényt. Az a bűnük, hogy betörésekből származó ékszereket vásároltak Szatmáron és az ékszereket Bécsben eladták.

SPORT.

Budapesti tavaszi versenyek.

— Tizenegyedik nap. —

Daczára annak, hogy az utolsóelőtti napja lesz holnap a tavaszi meetingnek, elég sikerül-tek mutatkozik a program, mert egy futam kivételével nagy nevezések vannak és díjazás tekintetében sincs semmi kivetni valónk az egyes futamokban.

Az események a 10.000 Koronával dotált *Vil-lám-díj* körül fordulnak meg. Ez a flyer-konkur-renczia minden évben a legjobb versenyek egyike szokott lenni s idén sem lehet semmi panaszunk abban a tekintetben, hogy valami selejtes társa-ság találkozik benne, mert talpon levő hároméves és idősebb flyer-lovak eliteje veszi fel benne a küzdelmet a pálmáért. Valószínű indulók ezek: *Königse* (Janek), *Nemesis* (Miles), *Gourmande* v. *Irrlicht* (Hewitt), *Vincenz* Albert (Aylin), *Cullinan* (Pretzner), *Nix* (Korb), *Katz im Sack* (?), *Gavaché* (Carslake). A felsoroltak közül ki-emelkedik a most nagy formában levő *Nemesis* s a *Gomba*-kanczának nem lesz tulságos nehéz hely-zete ahhoz, hogy mint nyerő kerüljön vissza a má-zsálóba. Mellette *Gourmande* vehető még leginkább számításba, míg harmadsorban *Nix*-re tereli a papírforma figyelmünket.

A *Háromévesek* handicapja mértföldes távon kerül kiküzdésre s tizenöt kötelezettje közül nagyon nehéz a nyerő megállapítása, mert a súlyelosztás igen szakavatottan van csinálva, úgy, hogy az esélyek szinte hajszályira ki vannak egyenlítve s bármelyik teliver nyeri is meg a versenyt, ezt ha-ves küzdelem árán szerezheti csak meg. Mi úgy vélekedünk, hogy a középsúlyúak vannak a skálá-ban legelőnyösebben beállítva s így ezek között kell a nyerőt keresnünk. Legutóbbi formája *Mikado*-ra hívja fel a figyelmet, de elég tetszetős színben tűnik fel az idén még nem futott *Poppy* is, sőt nem szabad átsiklanunk *Hajmáskér* esélyei felett sem. Esetleges meglepetést a hely súlyával „1000” részéről várunk.

A *Kétévesek* versenyé 5000 koronájáért nagy mezőnyt várhatunk a szalag élé. A látott formák alapján *Titarel* chance-ai huzhatók első sorban alá, de *Slam bang* és *Spezi* is nagyon tetszenek nekünk. A sötét lovak közül *Beggar* avathatja első futását győzelemm.

Jelöltjeink:

- I. *Verőfény* — *Boncompagno*.
- II. *Mikado* — *Poppy* — *Hajmáskér*.
- III. *Nemesis* — *Gourmande* — *Nix*.
- IV. *Beggar* — *Titarel* — *Spezi*.
- V. *Beggar* — *Carrière* — *Blikri*.
- VI. *Kár* — *Fleuriste* — *Dávid-ist*.
- VII. *István* — *Mortola* — *Rabagas*.

(C) **Külföldi athléták a MTK. versenyén.** Sportkörökben nem esik másról szó, mint az M. T. K. vasárnap a Lágymányoson tartandó nemzetközi athlétikai versenyéről. A M. T. K. főszólta arra hely-zette, hogy oly külföldi athléták startját bizto-sítsa, kiket eddig magyar pályán még nem láttak. Így első sorban *Heinzenberg*, aki a *Charlotten-burger Sp. Cl.* nemzetközi athlétikai versenyén 9 p. 16 mp. idővel új német rekordot teremtet, *Heinzenberg* találkozására *Kriestannol* és a legjobb magyar hosszútávfutókkal páratlan izgalmos ver-senyt ígér. Ugyanez áll az 1000 méteres síkfutásról, ahol *Bodor* fog *Hoaksannol* találkozni, ki legutóbb 2 p. 1 mp. alatt futotta meg a $\frac{1}{2}$ angolt.

(C) **Vívóverseny.** A Magyar Athletikai Szö-vetség X-ik nemzetközi vívóversenye ma kezdő-dött meg a MAC. Nemzeti Lovardai vívóterme-ben. A verseny, melyen hazánk legkiválóbb vívói vesznek részt, kétségtelenül elsőrangú sportesemé-ny a vívás terén. A versenyt dr. *Hajdu* Marcell rövid beszéddel nyitotta meg, vázolván a bajnoki versenyek sportjelentőségét, rámutatva arra, hogy mily munkát végez a MASz. a bajnoki versenyek megrendezésével. A versenyen már az első napon óriási közönség gyűlt egybe. A jelen voltak méltán gyönyörködhetek a szebbnél-szebb assaúfokban, s a résztvevők kiváló képességeiben. Az első nap a minősítés s a tör-kör- és döntőküzdelemmel tel-t el. A törminősítés eredménye a következő: I. Tóth Péter dr. 10.97. II. Schenker főhadnagy 10.63. III. Nikitsch hadnagy 9.98. IV. Sedlar hadnagy 9.83. V. Földes dr. 9.81. VI. Halász Zsigmond 9.58. VII. Apáthy dr. 8.93. VIII. Rozgonyi 8.81. IX. Lehner Arthur 8.26. A minősítés után egyike kö-vetkezett a legsajátosabb érdekességű küzdelemnek: a kilencz résztvevő döntőt vívott. Szombaton dé-lután a vívás tovább folyik a MAC. vívótermében (VIII., Esterházy-utca 36.), amikor is a kardkör-vívás fog megtartatni és pedig délután 5 órakor. A karddöntő küzdelem vasárnap este kezdődik a székesfővárosi Vigadóban.

(C) **A lovaglőverseny.** Ma délután folyt le az Urlovasok Szövetkezetének rendezésében a minden évben nagy érdeklődést keltő lovaglőverseny élénk résztvételével a hadsereg tisztikarának. Gyönyörű képet nyújtott ezuttal is a mérkőzés, mely díjlo-vaglásból, díjugratásból és jeu de barre-ból állott, megjelent *József* főherceg is. *Augustia* főhercegnő-s a fővárosban tartózkodó arisztokrácia- élőköléső teljes számban. A tattersalli pálya tribünje csak-nem oly színdus képet mutatott, mint *Király-díj* napján a városligeti, de míg ott az eső, itt a por, kőszénfüst, piszok hatott zavarólag. Igazán sajná-latos e szép lovasünnepet ily helyen rendezni, re-méljük lesz róla gondja *Bárczy* polgármesternek most, hogy aktuális a löversenypálya sorsának kér-dése, hogy e láppikus ünnepélynek is megfelelő méltó otthonról fog gondoskodni. A megjelent dí-szes közönség sorából álljon itt egy kis névsor: *Pálffy* Miklós, *Odescalchy* Géza, *Taxis* Miksa, *Egon* herczegek, *Andrássy* Géza, *Nadasdy* Tamás, *Szechenyi* Gyula, *Szechenyi* László, *Szechenyi* Vik-tor, *Csekonics* Sándor, *Esterházy* Pál, *Esterházy* Móríz, *Pejacsevich* Albert, *Szápáry* Pál, *Szópáry* Péter, *Vay* Adám, *Karácsony* Aladár, *Wenckheim* Aladár grófok, *Windischgraez* Lajos herczeg est. Az egyes mérközésekben ezuttal is tekintélyes vol-t a pályázók száma, nagy volt a vetélkedés, bravuro-sak voltak a lovaglások, de a teljesítmények mintha a rendszeres alul maradtak volna. Áll ez különösen a díjugratásban résztvevő anyagnál, vi-szont azonban meg kell említenünk, hogy ezuttal a feladat, az akadályok nehezébbé tételével, súlyo-sabb is volt. Természeteszerűleg a mérközésnél több bukás is előadódott, szerencsére azonban egyik sem-járt következménnyel, lovas, ló sértetlen maradt minden egyes esetben. A verseny eredménye a következő:

Díjlovaglás.

A) csoport.

I. díj. Ö felsége tiszteletdíja és 2500 korona. *Rau-nihar* E. száz. (4. uhl. ezr.) 6 é. *Hans* lován. II. díj. T. díj és 1000 kor. *Muzyka* D. őrn. (1. szek. ezr.) 7 é. *Gipoy* lován. III. díj. T. díj és 800 kor. *Riedl* M. száz. (9. husz. ezr.) 7 é. *Ármány* lován. IV. díj. T. díj és 600 kor. *Burián* M. fhd. (3. husz. ezr.) 7 é. *Gundár* lován. V. díj. T. díj és 400 kor. Közp. lovasiskola 7 é. *Beasés* lovával (lov. *Pálffy* G. fhdn.) VI. díj és 200 kor. *Hal-ler* M. ez. (1. szek. ezr.) 6 é. *Claudin* lovával, (lov. *Prohászka* fhdn.) VII. díj. T. díj és 200 kor. *Reimer* V. fhdn. (9. husz. ezr.) 7 é. *Jonathan* lován.

B) csoport.

Az első díj lovasversenyt eredményezett. A győztesek közt az I. és II. díj készpénzt megosztották, a tisztelet-díjért sorsot húztak. I. díj. *Frigyes* főherczeg tisztelet-díja és 750 kor. *Pongrácz* A. alezr. (1. husz. ezr.) 5 é. *Caraburino* lován. I. díj. *Schreiber* tbszn. t. díja és 750 korona, *Rieder* R. fhdn. (10. táz. ezr.) 5 é. *Moonlight* lován.

Díjugratás.

I. díj. *József* fhg. t. díja és 1500 kor. *Pongrácz* A. alezr. (1. husz. ezr.) 5 é. *Caraburino* lován. II. díj. T. díj és 800 kor. Köz. p. lovasiskola 7 é. *Cziganyanna* lova (lov. *Pálffy* G. fhdn.) III. díj. T. díj és 600 kor. *Gutzhar* M. sé. *Gidran* lova, (lov. *Vánerian*.) IV. díj. T. díj és 400 kor. *Vidos* J. hdn. 13 é. *Fancy* lova, (lov. *Keresztes* hdn.) V. díj. T. díj és 300 kor. *Gr. Pallavi-cini* A. fhdn. (1. husz. ezr.) id. *Miska* lován. VI. díj. T. díj és 200 kor. *Bolvary* G. száz. (14. drag. ezr.) id. *Csinom Palkó* lován. VII. díj. T. díj és 200 kor. *Fördös* V. száz. 7 é. *Rajó* lova, (lov. gr. *D'Orsay* hdn.)

Jeu de barre.

I. díj. T. díj és 1000 kor. Hg. *Windischgraez* L. fhdn. (16. husz. ezr.) 5 é. *Fakuma* lova, (lov. *Rieder* R. fhdn.) II. díj. T. díj és 300 kor. *Thomka* Z. fhdn. 6 é. pk. *Barádás* lován. III. díj és 200 kor. Hg. *Windischgraez* J. fhdn. (16. husz. ezr.) 6 é. *Bessy* (lov. *Petrinyi* G. fhdn.) IV. díj. T. díj. G. *Andrássy* K. őnk. 9 é. *Sipócs* lován. V. díj. *Bánó* L. 10 é. *Hajmalka* lován.

A KÜLFÖLDINÉL 50%^{al} OLCSÓBB ÉS JOBB!**GLÓRIA**TERMÉSZETES GYÓGYÁSVÁNYVIZ
GYERMEK BETEGSÉGNEL SPECIÁLIS HÁZI GYÓGYSZER
KIVÁLÓ SZÉNÁSVANES ASZTALVIZ.
MAGYAR ÁSVÁNYVIZ FORGALMI ÉS KIVITELI RT.
• BUDAPEST • TELEFON 162-84.**KÖZGAZDASÁG.**

A Siemens-Schuckert-részvények a budapesti tőzsdén. A Magyar Siemens-Schuckert Művek Villamossági R-T. részvényeinek jegyzését tudvaleg elrendelte a budapesti tőzsdetanács is, úgy hogy a részvények május 23-án vezetettek be a tőzsdére. Mint értesülünk, a 200 korona névértékű részvények bevezető árfolyama 245 korona lesz. Tekintettel a társaság kedvező üzletmenetére, valószínű, hogy a részvényeket barátságosan fogadják.

Cukorgyár Eresiben. Már megirtuk, hogy Eresiben cukorgyárat építenek. Az alapítandó cukorgyár ügyében Blau Arnold bankár és szabadbattyáni birtokos fáradozik, aki a gyárat Szabadbattyánban óhajtott volna létesíteni, ami azonban víz hiánya miatt nem lehetséges, úgy hogy most Eresi van a gyár helyüül kiszemelve, ami annál inkább is kedvezőbb, mivel Eresi a Duna mellett van. A gyár finanszírozását, amelyben a répatérület biztosítva lesz — értesülésünk szerint — a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank és a Laenderbank hajlandó ellátni. Ez ügyben különben gróf Szapáry Pál lakásán a napokban értekezlet is volt, amelyen a fehérmegyei nagybirtokosok nagy számmal vettek részt.

Három özégből — egy részvénytársaság. Az egymás ellen folytatott fénytelmen konkurrenczia elkerülésével című módját találták ki a Szilasi és Társa, a Bloch és Roth és a Förster és Lengyel takarmánykereskedő özégek. Takarmánykereskedelmi R-T. czímmel és 150.000 korona alaptőkével egy részvénytársasággá olvadtak össze. A vállalat tárgya: szalma és egyéb takarmányoknak nagyban és kicsinyben való vétel- és eladása. Igazgatóság: Lederer Mór takarékpénztári igazgató, Strausz Mór kereskedő, Szilasi Oszkár kereskedő és Bloch Hugó kereskedő. A felügyelő-bizottság tagjai: Schön József nagyfuvaros, ifj. Guary Miklós föld-birtokos, Pásztor Béla takarékpénztári főkönyvelő és Stomfal Lajos. Az intézet vezérigazgatója: Szilasi Oszkár.

Megszűnt gözmalom. A tőkehiány ismét egy vidéki malom pusztulását okozta. Mint értesülünk ugyanis a szabadkai Szantics és Tumbácz özég (az előtt Szantics és Werner, illetve Joo és Szantics) május 15-én beszüntette üzemét.

Pozsony város kötvényei a tőzsdén. Ismeretes, hogy Pozsony városa 20 millió kölesont vesz fel. A köleson kötvényeinek tőzsdéi jegyzése tárgyában a város most megkereste a tőzsdetanácsot. A tanács a legközelebbi ülésén fog foglalkozni a kérelemmel és el fogja rendelni a kötvények tőzsdéi jegyzését.

Paprika olajozása — tilos. A m. kir. földmivvelésügyi miniszter 1910. évi 32.800 számú rendeletével kimondotta, hogy a paprika olajozása tilos. A rendelet így szól: „A paprikának, bár a legfinomabb olajjal való zsírozása vagy bármilyen zsírozása; hamisítást képez, mely cselekmény két hónapig terjedő elzárással és 600 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.”

A postatakarékpénztár igazgatójának előléptetése. A király Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére Baross Géza miniszteri osztálytanácsosnak, a magy. kir. postatakarékpénztár igazgatójának a miniszteri tanácsosi címet és jellegű adományozta. E rangemeléssel azok az érdemek nyertek elismerést, amelyeket Baross Géza egyrészt a postatakarékpénztári intézmény körül, mint annak egyik vezetője, másrészt pedig közgazdasági és pénzügyi terepen évek során át kifejtett és felmutatott.

A Kereskedelmi Csarnok ülése. A Magyar Kereskedelmi Csarnok választmánya Goldzieher Géza választmányi tag elnökle mellett ma tartotta rendes havi ülését. Dr. Schreyer Jenő, a Csarnok kiváló tikára jelentést tett a konstantinápolyi kirándulásról és arról a minden várakozást felülmúló szíves fogadtatásról, amelyben

a magyar kirándulókat az ottani hatósági, kereskedői és iparos körök részesítették. Jelentése kapcsán egyuttal annak a biztos reményének ad kifejezést, hogy a törökök látogatása és a magyarok viszontlátogatása a két nemzet között való gazdasági érintkezést jótékonyan fogja előléteni. Ezek után tárgyalás alá vette a választmány a Magántisztviselők Országos Szövetségének átiratát, amelyben arra kéri a Csarnokot, hogy erkölcsi támogatásban részesítse azt a mozgalmát, amely az osztatlan munkaidő meghonosítását célozza és hogy a munkaadókat hívja fel arra, hogy amennyiben az osztatlan munkaidő életbe léptetése ez idő szerint nem volna megvalósítható, az alkalmazottak részére lehetővé tételék, hogy a nyári időny alatt a délutáni munkaidő 1—2 órával megrövidíttessék, hogy ezáltal több időt tölthessenek testi és szellemi erőjük fel-frissítésére. Beható eszmecsere után, amelyen a választmány több tagja vett részt, a választmány elhatározta, hogy méltányolva a Szövetség mozgalmát, azt hatáskörén belül erkölcsileg támogatni kész és hajlandó. Egyben, ami különösen az osztatlan munkaidőt illeti, elhatározta a választmány, hogy annak mikénti meghonosítása kérdésével behatóan fog foglalkozni és megbízta Krizshaber Leó választmányi tagot, hogy erre vonatkozólag egy előadói javaslatot dolgozzon ki.

A sarkadi cukorgyár. Már több ízben írtunk a most épülő sarkadi cukorgyárról. A gyár kereskedelmi igazgatója — amint értesülünk — dr. Valér Zsigmond, a Mezőgazdasági Ipar R-T. tisztviselője, műszaki igazgatója pedig Boros Miksa, a Deutsch Ig. és fia cég főtisztviselője lesz. A repaszállítás megkönnyítésére pedig Sarkadról Békésig vasut építését tervezik.

Wiener Mór fizetésképtelensége. A gabona-tőzsdén ma már teljesen elmult a Wiener fizetésképtelensége által felvert izgalom. Úgy látszik, hogy Wiener tartozásainak nagyrésztét rendezte. A tőzsdén azt beszélik, hogy a vidéki ügyfeleinek, akiknek nagyobb összegű követelésük volt, egyelőre 33 százalékot fizetett. A giróbeli kötelezettségének is eleget tett. Wiener egyébként ma már megjelent a tőzsdén is, de üzleteket nem kötött.

A kapronczai gözmalom új vezérigazgatója. A Kapronczai Gözmalom R-T. egy idő óta zavarokkal küzdött. Most azonban fordulat állott be a malom ügyében, mert a társaság megnyerte vezérigazgatónak Lang Mórt, a csurgói gözmalom és elektromos telep tulajdonosát, aki megszerezte a kapronczai malom részvényeinek negyedrésztét is. Lang, természetesen, csurgói vállalatát is tovább fejleszti.

Vendéglősök közgyűlése. A Budapesti Szállodások, Vendéglősök és Korosmárosok Ipartársulata ma délután Gundel János elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlés megnyitása után ifjabb dr. Nagy Sándor ügyvéd terjesztette elő jelentését a legutóbb lefolyt pincesztrájkokról. A jelentés szerint a pincesztrák mozgalma még teljesen befejezve nincs. A jelentést az elnök néhány buzdító szava után a közgyűlés köszönettel vette tudomásul. Az elnök ezután jelentette, hogy a farsulat elnöksége ma Boda Dezső főkapitánynál járt és neki is kifejezte hálás köszönetét a sztrájk alkalmával tanusított közbenjárásáért. Ezután Bokros Károly szólalt fel. Indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az ipartársulat a vendéglősipari munkások körében tapasztalható munkahány által okozott kereseti viszonyok javítása céljából életbe lépteti a szakképzést és önhibáján kívül munkanélkülív vált pincesztrák segítségével. E célból segélyalapot létesít, amelyet az ipartársulat törzsvagyonából 1000 koronával ezzel megeremelt. Ezt a segélyalapot az ipartársulat azonfelül évenként külön 200 koronával dotálja és végül felhívást intéz a szállodás, vendéglős és korosmáros iparral összeköttetésben álló gyárosokhoz, iparosokhoz, kereskedőkhez és szállítókhöz, hogy az alap gvarapításához járuljanak hozzá. Katona Géza örömmel üdvözölte Bokros indítványát. Jajozay János és mások hozzászólása után azonnal megindult a gyűlés, amely már ma számbavehető összegre szaporodott. Végül Frenk Emil taggyűlések tartására, a tanácskérdés megoldására és a kávéházak által kifejtett tisztességtelen versenyre vonatkozólag tett indítványt, amelyet a közgyűlés a választmány elé utalt.

Malmaink a tőzsdén. Ismeretes, hogy a Viktória malom helytelen példája nyomán a fővárosi malmok működésük sulypontját a biztos örös helyett a tőzsdéi játékra fektették. Ez az oka annak, hogy a liszt-piacz kedvezőtlen helyzete dacára is igen keresettek voltak a malomrészvények, úgy hogy — a Hengermalom részvényeit kivéve — valamennyi malomrészvény emelkedett az idén. Ezt igazolja a következő táblázat is:

	Árfolyam korona:		Külöm-
	1910 jan. 1.	máj. 20.	bőzet +
Malomrészvény	275.—	300.—	+ 25.—
Konkordia	1500.—	1610.—	+ 110.—
Első budapesti	395.—	465.—	+ 70.—
Erzsébet	350.—	328.—	— 28.—
Hengermalom	300.—	365.—	+ 65.—
Lujza	335.—	nincs jegyzés	
Molnárak és sütők	625.—	800.—	+ 175.—
Viktória			

A legnagyobb emelkedés — amint látjuk — a Viktória részvényeknél van, éppen a Viktória malom van abban a kiváltságos helyzetben, hogy mindig csak — jó üzleteket csinál. Sőt — a malom-
ipar jelenlegi szomorú helyzetében — a Viktória kedvet kap a terjeszkedésre. Mint ismeretes, a napokban árverezték el a megbukott czeplédi gözmalom telepét és a vidéki malmot, mely tavaly az ügyilkossá vált igazgatójának szerencsétlen tőzsdespekulációi miatt ment tönkre — a Pesti Viktória malom vette meg 485.000 koronáért. Ez is csak azt bizonyítja, hogy nem minden malomnál jár egyforma hasznossal az — örös. Malomvállalatink, melyek nap-nap után állami kedvezményeket hajhásznak, két és fél filléres tarifaengedményt kértek egyenként és testületileg petícionálnak, évek óta egyebet sem tesznek, mint száz és száz ezer métermászás angazmánokkal a határidős piacot pro s kontra uralják. Nem örölnék — hanem játszanak. Üzleti eredményüket pedig nem a nyers anyagon elért örös haszon képezi, hanem a spekulációjuk jó- vagy balsikere. És sajtóságos, a Viktória mindig jól — örül, bizonyítja részvényeinek folytonos emelkedése, a többi malom pedig irigy szemmel nézi — kollégájának a „malom-
ipar” terén elért sikereit. Csak az a baj, hogy ezzel az „örössel” a magyar lisztipar visszafelé fejlődik.

Új banya-részvénytársaság. A gróf Batthyány Lajos tulajdonában levő polgári mész- és kőbányatelep a Magyar Általános Hitelbank közreműködésével legközelebb negyedfél millió korona tőkével részvénytársasággá fog átalakulni. A vállalatot lényegesen ki fogják bővíteni. A Magyar Általános Hitelbank a részvények jelentékeny összegére több évre megszerezte az opció jogát. A társaság elnökségét gróf Batthyány Lajos fogja elvállalni.

Jó terméskilátások. Az Omge. szokásos heti jelentése a mezőgazdasági helyzetről a legörvendetesebb képet tárja elénk a várható termésről. Ha csak az időjárás keresztül nem húzza a mostani számításokat, hát az idei év mégis csak póttonli fogja a mult év veszteségeit. A május 19-iki helyzetről ugyanis az OMGE. tudósítói a következőket jelentik:

Arad. Az időjárás normális s a vetések fejlődésére kedvező. Csapadékban nincs hiány s így a gazdák jó reményekkel néznek az idei aratás elé. **Baja.** Az időjárás most száraz, meleg, de a mult heten állandóan esett. A vetések állása kifogástalan, rozda nincs, a tengeri is jól fejlődött. **Dobozon.** Meleg az idő, két napon nagyobb eső volt. A vetések szépek. **Eszék.** Szép meleg az idő, halad a mezői munka s jól fejlődik a vetés. **Rovatkár** kevés. **Győr.** A hét első napján még borús az idő és eső is esett. Azóta az időjárás állandóan szép, meleg. Az őszi vetések kitünnek és dus termést ígérnek. A tavasziak szépen fejlődnek. A tengerivetést befejezték, sok helyen már kikelt, a répát pedig már kapálják. Általában véve semmi panasz nem hallatszik. **Kaposvár.** Időjárás napos, derült és meleg, a gabonák fejlődésére kedvező. **Lécs.** Az időjárás derült és meleg, aminek igen jó hatása van a növényzetre, eső is bőven volt. 14-én kevés jégeső is volt, de nagyobb kárt nem okozott. **Losonc.** Az időjárás és terméskilátás jó. **Miskolc.** Időjárás: nappal állandóan meleg van, éjjel esik. Szombaton és kedden jeget is kaptunk. A vetések igen szépek. **Nagykanizsa.** Időjárásunk változó, esős és napos idő váltakozik. **Nagyvárad.** Az időjárás május 13-ika óta újból kedvezőtenre vált, esőzés, zápor gyakori, sőt e hó 14-én jég is volt. Az erősebb őszi vetésekre káros hatással van ez az időjárás, mely, ha tovább tart, úgy az őszi búzából remélt jó termés nagyon meg fog csapanni. **Nyíregyháza.** A napok óta tartó nagy hőség után tegnap délután esőt kaptunk kevés zivatarral. A vetések szépen fejlődnek, répa, tengeri kapálása folyamatosan van, dohánypalánták kiültetése megkezdődött. **Nyitra.** Az időjárás állandóan meleg, nyárias gyakori zivatarral. Helyenként nagy kárt tett a jégverés. A gabonákban erősen fellépett a rozda. A cukorrépat már mindenütt ritkítják. **Pancsova.** Az időjárás esős, meleg, nyárias. A vetések gyönyörűek, a tengeri is szépen kel. **Sátoraljaújhely.** Időjárás jó. Terméskilátások a legjobbak. **Szatmárnémeti.** Időjárás száraz, meleg, a tenyészet kielégítő. A tengeri kapálása mindenféle folyamatban van. Rétek és legelők jók, lucerna első kaszálása megkezdődött, hozama mindenütt jó. **Sopron.** Az időjárás bőséges eső után meleg, száraz. A vetések szépen állanak. **Temesvár.** Az idő száraz, enyhe. A megyében több helyről zivataros esőt jelentenek, mely azonban semmi kárt nem tett. A kilátások a legértme-

ebb reményeket is meghaladják. Verseez. Az állandóan váltakozó időjárás a vetések normális fejlődésére, hátrányos hatással van, a sok esőzéstől a buzavetésekben itt-ott rozsdát mutatkozik, míg a tengerivel vetett területeket jó részben újra kell vetni. Zalaegerszeg. Egy heti eső után vasárnap végre melegebb derült idő következett. A sok espadék a gabonákat, főleg a rozsokat megdöntötte. A vetések e kedvező időjárásban jól fejlődnek. A takarmányemlék termésének sikerére szintén számítani lehet. Zenta. A sok esőzés következtében a búzáknak kezdenek rozsdásodni.

A lisztpiacz javulása. Míg a malmok gépei pihennek s míg a nyilvánosság előtt a malmok hangosan panaszkodnak azért, hogy raktáraikba már nem fér a készárú, azalatt, a valóságban az idén április óta igen jelentékenyen emelkedtek a lisztzállítások. Öt hét alatt — írja a Molnárak Lapja — kérek 120 ezer q-val volt nagyobb az elszállítás az idén, mint tavaly. Ime az érdekes statisztika q-ákban:

Lisztzállítás Mm.	1910.	1909.
Április 9—17.	92.500	32.600
„ 17—24.	77.600	71.500
„ 24—30.	86.000	64.700
„ 30—május 7.	78.200	62.400
Május 7—14.	109.500	74.400
Osszesen	444.100	325.600

Ezek a számok kissé fura színben tüntetik föl a malmok hangos panaszkodását.

A tőzdebiróság restancziái. A tőzdebiróság-nak igen sok a dolga, úgy hogy nem képes idejében elintézni az előtte folyó pöröket. Pedig mostanában hetenként kétszer is van a tőzdebiróságnál olyan „tőmegnap“, amikor is az összes új kereseteket kitűzik és a makassági ítéleteket meghozzák, mi által amugy is minden alkalommal vagy 10—15 pör elintéződik. De minden nap érkezik vagy 20—25 új kereset, úgy hogy a restancziák száma nem tud apadni. Különböző is most elkövetkezik a nyári vakáció ideje, amikor a tanácsbírák elutaznak és ilyenkor alig intéződik el sok pör. Alapos kilátás van tehát arra, hogy már rövidesen a restancziák száma ezere fog felszaporodni. Így természetesen, ha a tőzdebiróság ellen tömördek a panasz. Csupa oda nem való (tégla, birtokvétele és állásközvetítési) pör miatt nem jut sor a malompörökre és a tőzdetagok póréire. Érzik a helyzet fontosságát maguk a tőzdebirák is, de hát a nagy anyaghalommal megbirkózni képtelenek.

Idegen biztosító vesztesége Magyarországon. A magyar biztosító intézetek erőteljes fejlődése egyre jobban háttérbe szorítja a kisebb külföldi biztosítókat. Így veszteséggel zárta 1909. évi mérlegét is a Star londoni életbiztosító magyarországi üzlete, még pedig az 1908. évi 21,361 koronával szemben 46,514 korona veszteséggel.

Gazdatisztek évkönyve. A Magyar Gazdatisztek és Erdősiztek Országos Egyesülete most megjelent terjedelmes évkönyvében számol be a múlt évi munkásságáról. Az egyesület jelentékeny lépéssel vitte előre a gazdatiszti kötelező nyugdíj régóta vajdó kérdését. Az egyesület állásfoglalása alapján a földművelésügyi miniszter újabb rendeletet adott ki a gazdatiszti törvény végrehajtása tárgyában. Kiemelkedő része a múlt évi működésnek a gazdatiszti internátus létesítése tárgyában tett intézkedések. Az egyesület az internátus céljaira már közel 50.000 koronát gyűjtött össze. Az elmúlt év folyamán 29 alapítótaggal gyarapodott az egyesület tagjainak száma. A mostani taglétszám 1141. Az egyesület tiszta vagyona csaknem 150.000 korona s az egyesülettel kapcsolatos nyugdíjintézet törzsvagyona rövid idő leforgása alatt elérte a 800.000 koronát.

Zavarok a tejszállító hűtőkoecik körül. Ismeretes, hogy a földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a Máj. 29 jéglátással ellátott tejszállító koecik tart forgalomban, azzal a rendeltetéssel, hogy a fővárosba küldött tej e koecikba rakassék be, tekintettel arra, hogy az egyes kis- és középgazdaságokban mutatkozó jégváros káros következményeit másként enyhíteni nem lehet. A hűtőkoecik jéggel való ellátásának költségét a földművelésügyi minisztérium terhére számolják el. A koecik közül tizenhatot a Budapest-Józsefvárosi pályaudvaron, hatot Dombóváron, négyet a budapesti nyugati pályaudvaron, hármat pedig Szolnokon töltenek meg jéggel. Mindennek dacára a kereskedők és gazdák egy része azt állítja — nyilvánvaló ezéval —

hogy a tej a vasúti szállítás közben savanyodik meg. E panaszokra a földművelésügyi és a kereskedelmi miniszterek a hűtőkoecikot megvizsgáltatták. A vizsgálat aztán azzal az eredménnyel járt, ami egyébként előrelátható volt, hogy a savanyú tejek már a feladás előtt is savanyuk voltak, mert a tehenszek ugyan drágán adják a tejet, de annak hűtéséről ők maguk semmiképpen sem gondoskodnak.

A miniszter közegei a tejjel beérkezett koecikot megvizsgálják és hőfokukat lemérik. Eddig általában csak kivételesen esett meg, hogy napokig egy-két koecikban a kirakás után nyolcz-tizenkét órával nem volt jég. E koecik egyikében 9, másikban 15 fok Czelzius volt a hőmérsék. Miután pedig a tej 16 Czelzius fokon alul nem savanyodik meg, kétségtelen, hogy a hűtőkoecikban való szállítás közben semmi tej sem savanyodott meg s az e tekintetben a hírlapokban közzétett közlemények nem bizonyultak igazoknak. A megsavanyodott tejszállítványok legnagyobb része nem hűtőkoecikban érkezett a fővárosba, de közönséges koecikban, mint egész koecirakomány, melyek részére, miután nagy uradalmakból származnak, hűtőkoecikról nem is történt gondoskodás. Egyes szállítványok jöttek hűtőkoecikban is, s dacára ennek, megsavanyodtak. Mert mint az egyes állomásokon megejtett vizsgálatok bizonyítják, több termelő minden lehiűtés nélkül szállította a tejet az állomásra s az ilyen tej azalatt romlott meg, míg a hűtőkoecikba jutott. Egyes tejszállítványok megsavanyodását a most fogamatba vett takarmányváltoztatás, továbbá a zivataros időjárásnak is lehet tulajdonítani, mint azt más évek tapasztalatai is bizonyítják. Kitiűnt továbbá az is. Logy egyes tejszállítványokat nem hűtőkoecikban szállítottak, holott az illető vonatjal jóformán üresen maradt hűtőkoeci is közlekedett.

Általános tájékozással közöljük a vonalak feltüntetésével a hűtőkoecik közlekedését. Hűtőkoecik járnak a Józsefvárosi pályaudvar, Salgótarján, Apez-Zagyvaszántó, Miskolcz, Győr, Gyöngyös, — Miskolcz, Paks, Szécheny, Balassagyarmat, Szekszárd. — Miskolcz, Győr, Szabadka, Balassagyarmat Szolnok (hat koeci). — Újdombovár, Pinczehely, Sárossd, Gyékényes; továbbá Budapest Nyugati pályaudvar, Korpona, Nagyatpolcsány, Kistapolcsány, Léva, Balassagyarmat, Szolnok (két koeci) között.

Nyiltér.

Elrovásban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MATTONI FELE
GIESSHÜBLER
Természetes érvényes
SAVANYÚ VIZ

Alkalmazást keres.

Fiatall 33 éves, józan életű, példás erkölcsi előéletű, teljesen megbízható, tisztességes nő, ker. urí ember, ki a magyar, német és tót nyelvet szóban és írásban bírja, egynehány középiskolát és az alsóbb gazd. iskolát végzett, mint magánhivatalkos 12 éven át nagyobb uradalmaknál alkalmazva lévén, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, jelenleg önálló kereskedő, keres alkalmazást nagyobb üzemeknél, gyáraknál, raktároknál, áruháznál mint raktárnok, felügyelő, pénztárnok, stb mint gyakorlatilag képzett, elvállal kisebb gazdaságot önálló vezetésre, bármikor belépésre: szíves megkereséseket K. J. jelge alatt a kiadóhivatal továbbítja. 28981

ALAPITTATOTT 1842. ALAPITTATOTT 1842.
THE MUTUAL
new-yorki életbiztosító társaság.
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Résztvényesei nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módozatok szerint. Legliberálisabb feltételek.
Öszvagyona: 1908. december 31. — 2.792.948.021.40 Fros.
Díjbevetel: 1908. december 31. — 395.671.778.70 Fros.
A biztosítottak között 1908-ben felosztásra kerülő nyeresemények — 57.472.966.70 Fros.
Vezetékpóviselőség Magyarország és a kelet részére:
Budapest, VI., Andrassy-ut 20. szám.

Palma sarok, jó sarok,
Ezt hordjátok magyarok.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, május 20.

A készáru piaczon ma is lanyha volt az irányzat. Mérsékelt kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak és rossz árakat ígértek. Ezért korlátolt maradt a forgalom, mindössze alig 600 q buza kelt el a tegnapiaknál 20 fillérral olcsóbb áron. — A legdrágább eladási ár 12.10 koronát volt 80 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.75 korona 79 kilós felsőmagyarországi buzáért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs 20 fillérral, a tengeri 10 fillérral olcsóbb. Forgalomban került 1600 q rozs 15.70 koronás áron; 500 q árpa 6.10 koronás áron. A határidőpiaczon a mai üzlet mindjárt megnyitáskor lanyhán és a tegnapi jegyzésekkel indult meg, kezdetben sürgős kínálatra még tovább csökkentek az árfolyamok, amelyek később aztán nyugodtabb hangulat és erősen megcsappant forgalom mellett pár fillér keretén belül ingadoztak. Az októberi buza 6 fillérral a tegnapi zárlaton alul, 9.90 koronán indult, 9.80-ig tovább hanyatlott és zárlatkor így is maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza tizenhat fillérral, a májusi buza huszöt fillérral, az októberi rozs hét fillérral, az októberi zab három fillérral, a májusi tengeri és a júliusi tengeri hat-hat fillérral csökkent.

Ma is 9000 q búzát mondták fel a májusi ügyletekre, aminek a közvetlen hatása az volt, hogy a májusi buza 11.70 koronás tegnapi záró árfolyama ma 11.41-ig hanyatlott. Felmondattott továbbá 8000 q tengeri és 4000 q zab, aminek semmi befolyása sem volt az áralakulásra.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követ

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.65—22.55
„	76	—	80	24.90—24.70
„	77	23.25—23.75	81	—
„	78	23.65—24.45	82	—
Féjérmegyei	75	—	79	23.55—23.65
„	76	21.95—24.85	80	23.55—23.45
„	77	23.70—23.65	81	—
„	78	23.95—23.45	82	—
Pestvidéki	75	—	79	24.75—23.80
„	76	—	80	24.65—23.65
„	77	23.70—23.95	81	—
„	78	24.05—23.80	82	—
Bánsági	75	—	79	24.15—24.20
„	76	—	80	—
„	77	23.55—23.40	81	—
„	78	23.85—24.	82	—
Bácskai	75	—	79	23.35—23.50
„	76	23.55—23.40	80	—
„	77	23.80—27.75	81	—
„	78	22.70—23.85	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	16.10—16.95
„ középminőségű uj	—	—	—	16.20—15.60
Arpa takarmány I-rendű	—	—	—	12.40—12.80
„ II-rendű	—	—	—	12.10—12.30
Zab I-rendű	—	—	—	14.30—14.70
„ II-rendű	—	—	—	13.80—14.20
Tengeri belföldi uj	—	—	—	11.20—11.70
Korpa	—	—	—	—
K öles	—	—	—	—

Eladattott:

Buza, Tiszavidéki: 100 q 80 k 24.20 K, 306 q 79 k 300 q 79 k 23.70 K, 1400 q 78 k 23.95 K, 100 q 78 k 23.90 K, 150 q 78.5 k 23.80 K, 150 q 78.5 k 23.80 K, 200 q 78 k 23.70 K, 2100 q 77 k 23.50 K.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

széles körű valódi áldás gyomorbetegségek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt helyre-
tesen rendezi be.
Kis üveg 40 Ft.
Nagy üveg 60 Ft.

Pestvidéki: 300 q 79 k 23.70 K.
 Fehérmegyei: 100 q 77 k 23.60 K.
 Felsőmagyar: 300 q 79 k 23.50 K.
 Orosz: 750 q 78 k 23.70 K.
 Rozs: 250 q 15.70 K, 250 q 15.70 K kpf par,
 500 q 15.70 K kpf par, 550 q 15.70 K kpf par.
 Zab: 150 q 14.75 K kpf, 100 q 14.35 K kpf,
 200 q 13.60 K.
 T.árpa: 300 q 12.20 K kpf par.
 Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötötték:**Délelőtt:**

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1910-re:
 Buza májusra 11.62—11.63—11.41—11.46—
 Buza októberre 9.91—9.89—9.92—9.80—
 Rozs októberre 7.57—7.56—7.59—7.54—
 Tengeri májusra 5.50—5.51—
 Tengeri júliusra 5.59—5.57—5.60—5.54
 Zab októberre 6.40—6.44—6.38—6.40—

3 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza májusra 11.45—11.46
 Buza októberre 9.80—9.81
 Rozs októberre 7.53—7.54
 Tengeri májusra —
 Tengeri júliusra 5.53—5.54
 Zab októberre 6.40—6.41
 Repce augusztusra 12.60—12.70

Budapesti gabonaforgalom.

1910. május 16-tól 1910. május 17-ig.

	Érkezett	Elszállított	métermázsá
Buza	5375	—	—
Rozs	—	2901	—
Árpa	907	—	—
Zab	11583	8175	—
Tengeri	25776	616	—
Liszt	—	20850	—
Korpa	105	3111	—

Értéktőzsde.

A tegnapi déli tőzsdén felülkerekedett szilárd irányzat jegyében indult meg a mai előtőzsdén az üzlet. Az érdeklődés természetesen a tegnapi nagy áremelkedés után első sorban a Városi Villamos Vasút részvénye felé fordult, mely néhány vétel után már 394 korona 50 fillérig eljutott. Realizálások azonban csakhamar visszavetették 3 koronával, míg végre 392 koronán megállapodott. — Spekulációs vételek által lassan emelkedett a Közüti Vasút részvény is 722 koronáig, de ez sem tudta árfolyamát megtartani és 2 és fél koronával visszamenve 719 koronán megállt. A Leszámitolóbank részvénye, amely sok mindenféle üzleti pletykának köszönhetette nagy áremelkedését, a most publikált dementik után alapirányzatában meggyöngyülve egyelőre 571 és fél és 572 korona között ingadozott. A Jelzáloghitelbank részvényét erősen tartják 487 és 488 korona között. A bécsi hírek neutralisak lévén, a nemzetközi értékekben némi lankulást idéztek elő. Az Osztrák Hitelintézet részvénye egynegyed koronás variációkat mutatva 663 és fél és 664 korona 25 fillér között la- virozott, míg az Osztrák Magyar Államvasút részvényje határozottan gyöngyült alapirányzatában és lekerült 755 korona 75 fillérre. A Magyar Általános Hitelbank részvénye elében arra a hírre, hogy Bécsben a 100 milliós hitelezés dacára a magyar értékek iránt nem viseltetnek különös pesszimizmussal, szilárd irányzatot nyerve 835 koronáig emelkedett. Igaz, hogy később bécsi realizálások folytán ismét meggyöngyült, de azért 833 korona 25 fillérrel szilárdul megmaradt. A Kereskedelmi Részvénytársaság részvénye alapirányzatában gyöngyülve 761 koronától 763 koronáig volt forgalomban. Az Agrárbank részvény árfolyama 486 korona 50 fillér volt. A déli tőzsdén a Városi Villamos Vasút részvényeiből sokat kínáltak, de a kereslet mégis csak nagyobb volt, feljutottak 393 korona 25 fillérig, utóbb azonban elgyöngyülve 392 koronán zárultak. A Közüti Vasút részvénye 719 koronától 718 korona 50 fillérig volt forgalomban. Alig mutattak változást az előtőzsde zárlatához képest az Osztrák Hitelintézet és az Osztrák Magyar Államvasút részvényei, egyenként

egynegyed koronát veszve előbbi 663 korona 50 filléren, utóbbi 755 korona 50 filléren zárlatuk. A Magyar Általános Hitelbank részvénye kisebb ingadozások után szilárd alapirányzatú 833 koronán zárult, veszett egy fél koronát meg a Jelzáloghitelbank részvénye a 486 korona 50 filléres zárlatával. A déli tőzsdén már erősen izgették a Leszámitolóbank részvényei a dementik hatásait, alapirányzatukban teljesen meggyöngyülve lekerültek 570 koronára. A szakosztól eltérő megítélésben részesült a Kereskedelmi Részvénytársaság részvénye arra a megerősített hírre, hogy a társaság alaptőkéjét fölemeli, irányzata meggyöngyült és leszállt 753 koronára. 485 koronáig gyöngyült az Agrárbank részvénye is. Az utőtőzsde üzletelen volt. Néhány kötés megszilárdította a Városi Villamos Vasút részvényeinek irányzatát. Egyébként a tőzsdényitástól zárlati járadékok is voltak a felszínen, de folyton hanyatló tendenciával, 92 korona 30 fillértől 92 korona 10 fillérig.

Az előtőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 664.663.50—663.75. Magyar hitel 831—835—832.50—833. Államvasút 756.25—755.75. Leszámitolóbank 572.50—571.50—572—. Jelzálogbank 488—487. Rimamurányi 675.50. Városi villamosvasút 393—394.50—391.50. Közüti v. 719.50—722—720.25 K.
A déli tőzsdén előfordult kötések:
 Osztrák hitel 663.75. Magyar hitel 832.75—833.25. Leszámitolóbank 571.50—572. Jelzálogbank 487—487.50. Rimamurányi 675. Közüti 720—719.50—718.50. Városi villamosvasút 391.50—392—391.50 K.
Utőtőzsde délután 4 órakor:
 Osztrák hitel. 663.50. Magyar hitel. 832.50. Államvasút 755.50. Jelzálog 487. Rimamurányi 673. Városi 392.25. Közüti 718.50.

Bécsi gabona- és tőzsde.

Bécs, május 20. (Saját tudósítónktól.) A pompás időjárás hatása alatt az irányzat bágyadt lett anélkül, hogy nagyobb forgalom fejlődött volna ki; buza 10, tengeri és zab 5 fillérrel gyengült, rozs gyöngyön ártartó, árpa pedig el volt hanyagolva.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13—13.20, bányási 12.50—12.90, mosoni 11.75—12.50, tótfelvidéki 11.75—12.15, déli-vasúti 11.75—12.15, marehfeldi 11.45—11.80, romániai 12.45—12.80, orosz 12.35—12.75.
 Rozs: tótfelvidéki 8.65—8.70, csepeli 8.50—8.60, pestmegyei 8.50—8.60, osztrák 8.40—8.60.
 Árpa: morvaországi 7.75—8.45, marehfeldi 7.30—7.50, bécsvideki 7.30—7.60, csepeli 6.70—7, tótfelvidéki 6.40—8, györi 6.50—6.90, déli-vasúti 6.80—7.70, maláta 6.50—6.75, takarmány 6—6.40.
 Magyar tengeri 5.85—6.10, Cinquantin 5.20—5.60. Magyar zab 7.35—7.95, válogatott 7.95—8.30, osztrák 7.30—7.45.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, május 20. A mai előtőzsde is nagyon csendes irányzattal nyílt meg, az árfolyamok azonban jól tartottak, csak alpsi részvények hanyatlottak realizációk következtében. Korlátok közt építkezési értékek javultak. A déli tőzsde nyugodt forgalommal és alig változott árfolyamokkal nyílt meg. Ma vezették be a bécsi téglaár részvényeit, amelyek 241-ről 245-re emelkedtek. A forgalom későbbi során általában tantszokadás mutatkozott. Déli vasúti részvények berlini arbitrage vásárlásaira élénkültek. Berlinben a bányáértékek piacán szilárd volt az irányzat.

Tizenegy órakor. Osztrák hitel 664, Magyar hitel 832.50, Laenderbank 503.50, Államvasutak 756.50, Déli vasút 118.50, Alpsi 719.75, Rimamurányi 674, Skoda 389, Dunagőzhajózás 1140. Török sorsjegy 258.50, Általános építkezési társaság 284.— K.
 Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 663.50, Magyar hitel 832.50, Anglo 311.50, Bankverein 541.50, Laenderbank 503.25, Magyar jelzálogbank 487, Államvasut 756.50, Déli vasut 120.50, Dunagőzhajózás 1143.50, Alpsi 720.50, Orosz járadék 103.80, Skoda 389.50, Keleti vasut 401, Általános építkezési társaság 285 K.

Bécs, május 20. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 113.60, Tiszai és szegedi köles-sorsjegy 157.30, Magyar hitelbank részvény 831.75, Magyar leszámitoló és váltó részvény 571.—, Rimamurányi 674.25, Magyar ezukoripar —.—, Adria hajózási részvénytársaság —.—, Magyar koronajáradék 92.15, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény 94.10, Magy. nyeresem.-köles. sorsjegy 224.35, Kassa-Oderbergi Vasutrszv. 357.—, Magyar jelzálogbank 487.—, Magy. kereskedelmi bank 375.50. Az irányzat nyugodt.

Bécs, május 20. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 94.25, 4 százalékos osztrák arany-járadék 117.—, 1860-as sorsjegy 171.50, Osztrák hitel-sorsjegy —.—, Angol-osztrák bankrészevény 311.—, Bécsi Bankverein 540.75, Osztrák magyar bank 1787.—, Déli vasut 119.—, Dunagőzhajózási társ. 1140.—, Dohányrészv. 400.50, Cs. k. arany (vert) 11.38, Német bankv. 117.56, Osztr. Lloyd 574.—, 4.2 száz ezüst jár. 94.25—98.15, Osztr. koronajáradék 94.25, 1864-es sorsj. 331.50 Osztrák hitelintézeti részvény 663.25, Union-Bank 599.75 Osztrák Landerbank 503.50, Osztrák-magyar államvasut 756.40, Elbevölgyi vasut —.—, Alpsi részvény 719.—, 20 frankos 19.12. Londoni váltóár 241.—, Lipótkóhé —.—, Török sorsjegy 258.50.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, május 20. (Értéktőzsde.) Különös ösztönzés híján a mai tőzsde tulnyomó részt csendes lefolyású volt, mégis egyes favorizált értékek iránt megnyilvánult tartós kereslet folytán a szilárd alapirányzat megmaradt. A megnyitási stádiumban bányáértékeken kívül, melyek közül Phönix-részvények vezettek, különösen a Kanada-Pacific, Baltimore and Chio, valamint keleti vasutak, továbbá az orosz értékek részesültek nagyobb figyelemben. A többi érték nem igen változott. Később Phönix, Kanada-Pacific és az orosz bankrészevények kivül, melyek fölfelé menő irányzatukat folytatták, déli vasut és hitelrészevények kerültek jobban forgalomba, míg egyébként a forgalom jelentéktelen volt. Német bankok el voltak hanyagolva. A tőzsde nyugodtan zárult. A készrúpiac ipari értékei nyugodtabbak, de szilárdak voltak. Napi pénz 3 3/4 százalékos, magánkamatláb 3 1/4 százalék.

Berlin, május 20. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyzetelték: 4.2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.10, osztrák hiteltőzszevény 208.—, Déli vasut 20.90, orosz bankjegyek 218.80, 4 százalékos új orosz kölcsön 91.80, Disconto Commandit 187.20, Dinamitruszt 188.70, Harpeni 196.90, Unifikált török járadék 95.—, 4.2 százalékos ezüst jár. 94.40, 4 százalékos magyar arany-járadék 95.30, Magyar koronajáradék 92.50, Osztrák-magyar államvasut 161.90 Bécsi váltóár 850.—, Olasz járadék —.—, Ált. villamos-sági Edison 268.10, Gelsenkircheni 207.20, Laurakóhé 174.10.

Frankfurt, május 20. Zárlat. 4.2 száz.-os papír-járadék —.—, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 99.50, Magy. ar.-jár. 95.40, Osztr. hitelint. részv. 208.—, Osztrák-magyar államvasut 162.—, Eszáknyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 137.45, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 79.50, 4.2 százalékos ezüstjárdék 98.35, Osztrák koronajárdék 94.10, Magyar koronajárdék 92.50, Osztrák-magyar bank 127.—, Déli vasut részvény 21.10, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 859.16, Párisi váltóár 811.90, Union bankrészev. —.—, Alpsi részv. —.—.

Hamburg, május 20. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 97.80, 1860. sorsjegy 174.50, Déli vasut 20.60, 4 százalékos aranyjárdék 99.50, Osztrák hiteltőzszevény 207.80, Osztrák-magyar államvasut 161.75, Olasz járadék 104.40, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.70.

London, május 20. Angol consol 82.—.

Páris, május 20. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 98.92, Osztr. aranyjárdék 100.—, Magyar aranyjárdék 99.—, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 112.—, 3 3/4 százalékos Olasz járadék —.—, Déli vasuti elsőbbségi kötv. —.—, 5 százalékos marokkói járadék 525.—, 4 százalékos 1890. román köles, 98.60, 4 százalékos amort. román jár. 1905. 94.40, 5 százalékos orosz járadék 104.10, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.35, 4 százalékos spanyol jár. 96.57, 4 százalékos unifikált török jár. 94.60, Török sorsjegy 224.75, Török dohányrészevény 419.—, Osztrák földhitelintézet 120. Osztr. Landerbank 534.—, Magyar jelzálogbank 512.—, Banque de Paris 1843 Banque Ottomane 727.—, Osztrák-magyar államvasut —.—, Déli vasut 126.—, Meridionalvasut 688.—, Hartman gépgyár 605.—, Rio Tinto 18.44, Suererie d'Egypte 67.—, Tula 365, Uríkányi közsén 210, Chartered 45.75, De Beers 447.50 East Rand 137.50, Jagersfonten 2 2.—, Trans. Land Comp. 81.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.75, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.75 Váltó Belgiumra (rövid) 9/2, Olasz arany-váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 1/16, Csekk Londonra 252.85. Magánkamatláb 2 1/8.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:**A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság**Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Szmokingöltöny 40, prima selyem 45, béléssel 55 frt. Frakk, v. Ferencz József-ölt. egészen selyem-béléssel

Legfinomabb angol-kelméből, oszakis mérték szerint, első rangú kivitelben. **ZÉLINGER SAMU** angol késpenszrendszertől szabótermeiben **IV. ker., Belváros,** Magyar-u. 3. l. em. Kossuth Lajos utca mellett. — Telefon 46—59.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szürómárvásár.

Május 20. Felhajtott 1533 drb elő borju, (közte 8 rugott), 90 drb elő bárány. Árjegyzések: Elsőrendű elő borjúkért 108-116 fillérig, kivételesen 118-128 fillér, középminőségű elő borjúkért 96-106 fillérig, silyány és rugott borjúkért 70-84 fillérig kilogrammonként (levonás nélkül.) Elő bárányokért 10-18 korona. Az irányzat élénk volt, az árak 6-10 fillérrel kgrkint emelkedtek.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbőhid igazgatóságától.) Május 20. Előző napi eladatan maradvány 461 drb sertés, 23 drb süldő. Pótfelhajtás 118 drb sertés, Mai felhajtás 962 drb sertés. Összesen 1541 drb sertés, 23 drb süldő. Eladott 1183 drb sertés, 17 drb süldő. Mai maradvány 358 drb sertés, 6 drb süldő. Árjegyzés. Zsirterítés. Öreg I. rendű 350 klg. felül ételsúlylevonással 156-162 fillér, Öreg II. rendű 280-350 klg. ételsúlylevonással 150-156 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül ételsúlylevonással 156-170 fillér. Fialat közép 220-300 klg.-ig ételsúlylevonással 168-180 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig ételsúlylevonással 168-180 fillér. Süldő belföldi elősúlyban 108-150 fillér. (Az árak minden levonás nélkül klg.-kint elősúlyban értendők.) A vásár irányzata élénk. Az árak változatlanok.

Fizetéképtelenségek. Scherter Gyula eszöki vaskereskedő fizetéképtelen. Scherter árutartozása 50.000 koronát, pénztartozása 26.000 koronát tesz ki. Ezzel szemben áruaktára 120.000 korona és künnlevőségei 12.000 korona összeget képviselnek. A fizetéképtelenség oka az áruaktár túlterhelése. A szakmabeli védeleget ellenőrzése mellett a hitelezők módot adnak Scherternek áruaktárának redukálására. — Biricsics Alajos síklősi vaskereskedő beszüntette fizetéseit.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Május 20. —

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter Friedmann Mihály és Kiss János posta- és táviradatszámvizsgálókat posta- és táviradatszámellenőrségek, Kazserovszky Károly, Nagy Jenő és Janicsics Rafael Milán posta- és táviradatszámellenőrként posta- és táviradatszámvizsgálókká, Strba Jenő Árpád, Spitzár János, Liebenritt J. Ferencz, Minikus Alajos, Mayerffy István, Szirmai Márkus, Boda Benő és Korniczky Lajos posta- és táviradatszámellenőrként posta- és táviradatszámellenőrké, végül Sárossy Kapeller Oszkár budapesti lakost ideiglenes minőségű posta- és táviradatszámellenőrként, az igazságügyminiszter Almászi Antal antalfalvi járásbírói telegkönyvi betétszerkesztő irnokot betétszerkesztő telegkönyvvezetővé, Gálfalvy Antal marosvásárhelyi ítélőtáblai irnokot jelenlegi alkalmazása helyén irodatíztá, Benes János pozsonyi, Kárpáti Gyula budapesti törvényszéki, Szeszlér Samu kapuvári, Andráskovich György galgóczi, Székér Ferencz zilahi, Máthé József bátszegi, Vinis Vilmos zsepői járásbírói, Tátray Lajos nagyváradai törvényszéki, Reizer Péter lengyeltői, Ifj. Szentkirályi Sándor marosvásárhelyi, Pánián György aradi, Kalivoda István enyingi járásbírói, Kovács Árpád miskolci, Kuna Dénes eszékerezdai, Jókuthy Ervin pestvidéki törvényszéki, Nagy Károly pécsi járásbírói, Száva Antal nagyváradai tör-

vényszéki, Székely György csongrádi, Vincze Móricz tasnádi járásbírói, Simó Béla székelyudvarhelyi törvényszéki, Bugyi Károly nagybánya, Déres Miklós lipótvári járásbírói, Fehér Máttyás újvidéki, Anton Ágoston budapesti büntetőtörvényszéki, Kozma József marozsai, Suhajda Endre ráczkevei, Ember János nagykárolyi, Csuka Máttyás ilosvai, Vas Lajos kiskovácsi, Pépa János teregovai, Skápiák Pál bazini járásbírói, Bíró István nagyváradai törvényszéki, Neuman Alajos károlyfalvi járásbírói, Tiegermann Gyula fehértemplomi törvényszéki, Sauer Jakab antalfalvi járásbírói, Nagy Lajos egri, Braunbeck Nándor, a központi telekhivatalban alkalmazott budapesti törvényszéki és Kovács Pál törökbecsei járásbírói irnokokat, eddigi alkalmazásuk helyén irodatíztá; a pénzügyminiszter a topolyai adóhivatalhoz Csercsövits Károly topolyai lakost adóhivatali segélydiás gyakornokká; a fővámgazgató Tóth Gyula budapesti díjtalan vámgyakornokot jelenlegi állomáshelyén való meghagyása mellett segélydiás vámgyakornokká; a baűassagyarmati törvényszék elnöke a felügyelet alatt álló losonezi járásbírósnál megüresedett hivatal-szolgái állásra Hendő András losonezi járásbírói fogházort; a kolozsvári javítóintézet igazgatója a vezető alatt álló kolozsvári javítóintézet kapusi állására Pásztor Albertet a kolozsvári országos „Karolina”-kórház eddigi kapusát nevezte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter Schröder Lajos budapesti lakos Szirtesre, kiskorú Grünstein Sámuel budapesti lakos Kelemenre, Wolff Armin budapesti lakos családi neveik Bánóné kért átváltoztatását megengedte.

VIZALLÁS.

Table with columns for location (m. táv), date (máj. 19, máj. 20), and water level (m. táv). Lists various locations like Inn, Duna, Serva, Vág, Orava, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorozs, Laboroz, Uga and their water levels for two consecutive days.

„EGYETERTES”

politikai naplap.

Adóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap az idő általában száraz és derült volt, zivataros csök voltak Erdélyben és ványosan, 1 mm. körüli mennyiségben, a máramarosi hegyekben 5-20 mm.-nyi mennyiségben és Zólyom- és Gömörmegeében 20-80 mm.-nyi mennyiségben, ahol Nagyrozcsán 81 mm.-t kitevő esővel diónyi jég is esett, amely állatokat vert agyon; a felhőszakadás árvízrel párosulva pusztított. Jégesőt jelentenek Aknaszlatárol is.

A hőmérséklet napközben emelkedett, reggelre pedig északkeletről némileg súlyadt.

A maximum 31 fok C. volt Tegyosen, a minimum 50 fok C. Arvaváralján.

Prognózis a következő huszonnég órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvétve zivataros esők várhatók.

(Sürgöny-progn.: Enyhe, elvétve esapadék, zivatarok.)

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány & ereje, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérőskálát. Lists various stations and their weather data.

Ha gyermekét

egészségben, vidáman és szellemileg frissen akarja látni, adjon neki dr. Hommel féle Kacamatogent! Órási! a Dr. Hommel nevet hangsúlyozni kell!

Large table titled 'BUDAPESTI ÉRTEKTOZSDE' containing financial data for various institutions, categorized into Államadósság, Záloglevelek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gözmlalmok, Iparvállalatok, and Sorsjegyek. Columns include 'Mai záró állomány' and 'Május 20. záró állomány' with sub-columns for 'Pénz' and 'Áru'.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kalvária.

Komor, bus felhök a fejem fölött,
Futok előlk, de mindhiába,
Beteg a lelkem, a szívem törött,
Indul, életem kalváriája . . .

Kerget a Végtet, az örvényt látom,
De nincs menekvés, nem lehet vissza,
Gyilkosom a csók, a csók halálom
S futok, csak futok; a karjaidba . . .

Króó József,

(Czópák támadása czethal ellen.) A mult év augusztus 14-én történt, hogy egy vállalkozó és munkásai, akik világitó torony építésével voltak elfoglalva, Breaksea szigetén, nyugati Ausztráliában, egy óriási czethalra vettek észre, amely kölykével a sziget közelében uszott. Ez reggeli 8 óra tájban történt. Egy órával később a munkásokat valami különös zaj riasztotta fel, mely a sziget északi része felől hangzott. A zajt olyan rendkívüli hangok idézték elő, amilyenhez hasonlót sohasem hallottak azelőtt. A munkások félredobták szerszámaikat s a zaj irányában indulva, olyan látványok váltak szemtanúivá, amilyent kevés embernek van alkalmá látni az életben. Alig 500 lépéssnyire a parttól elkezdett halálküzdélem folyt — halálküzdélem az imént látott czethal és egy sereg czópák között. A czópák, mintha előre kieszt haditerv alapján jártak volna el, teljesen körülfogták a czethal s amint az látható volt, tisztában voltak vele, hogy nincs mit tartaniok a kölyköktől; összes támadásukat és erejüket az anya legyőzésére intézték. Ismételve megrohanták s óriási szájukat kitárva, hatalmas darabokat téptek ki oldalából, míg a tenger vizét vörösré festette kibuggyanó vére. A nőstény dühösen csapkodott farkával, a véres vízből hatalmas hullámokat csapva a levegőbe s irtózatok erővel vetette magát ragadozó ellenfeleink egyikére. A fájdalomtól és a düböltől megvadulva hánykolódott a czethal ide-oda, de a czópák olyan kitartással és vérsomjassággal ismételték támadásukat s maradtak meg oldala mellett, mely megfagyasztotta a vért a nézők ereiben. Egyszerre csak a czethal megváltoztatva taktikáját, óriási tömegű testét hirtelen előre vetette és a nézőket még jobban megdöbbenettette, amint tisztán

meglátták az óriási czethal csillogó testét, amelynek különböző részeiről a czópák fűrészszerű fogaikkal belekapaszkodva, csüngtek alá. A czethal azután merzdörgéshez hasonló robajjal ismét lesüllyedt s egy pillanatra czethal és czópák teljesen eltemetkeztek a tajtékos hullámok tömegében, amelyet vastagon elborított a szegény emlős piros vére. Ismét felemelkedve, a czethal újra haditervét változtatott. Most a száklák felé rohan s annak kiálló részeihez kétségbeesetten dörgölődve, próbálta testéről lerázni a fogaikkal belekapaszkodó czópákat. De a támadók is beletalálták magukat helyzetükbe. Mig a külső oldalon levő czópák tovább is göresösen kapaszkodtak áldozatukba, addig a többiek ellenségük alá merültek s onnan intézték újabb támadásaikat, borzalmas mohósággal tépdésve ki egyes darabokat testének különböző részeiből. A czethal ellenállása egyre grengébb lett, míg végre — a nézők megkönnyebbülésére, mert a vérfagyasztó látvány őket is kimerítette — a kimúlt test felfordult és elsüllyedt a vérfoltos víz mélységeibe. Az egyenlőtlen harcban — mely reggeli 9 órától délig tartott — végtel. Két nappal később a czethal gáztól felfuródott teste a víz színére emelkedett s olyan dörejéssel robbant fel, mint egy kisebbfajta löporraktár.

(Franciaia habona.) A történelem nem egy példát mutat arra, hogy a közéletben szereplő emberek életéhez fűződő jóvendölések valóra váltak. Különösen a francziáknak van egy örökös jóslási módjuk, mely több ízben csodálatosan bevált. Napoleon csillaga például először 1794-ben tűnt fel, ha chez az évszámot alkotó számjegyek összegét hozzáadjuk, 1815-öt kapunk eredményül, amikor Napoleon uralma véget ért. XVI. Lajos 1774-ben lépett trónra; hozzáadva ehhez az évszámhoz szereplő számjegyek összegét, az eredmény 1793 lesz, amely évben ezt a szerencsétlen királyt kivégezték. Különösen megerősítette a franczia népet e babonában a Lajos Fülöp király esete. Ez az uralkodó 1773-ban született s 1830-ban lépett trónra. Ha az 1830-hoz hozzáadjuk a születési évben szereplő számjegyeket, 1848 lesz az eredmény, vagyis az az év, amikor a forradalom Lajos Fülöpöt elűzte trónjáról. Felesége, Amália 1782-ben született s ha az 1830-hoz a királyné születési évének számjegyeit adjuk, az eredmény ugyancsak a végzetes 1848. Esküvőjük 1809-ben volt, mely évszám számjegyeit az 1830-hoz adva, szintén 1848-at eredményeznek. III. Napoleont 1853-ban koronázták császárrá. Ha most az egyet, nyolcat, ötöt és hármat akár III. Napoleon születési évszámához (1808), akár Eugénia császárné

születési évéhez (1826) adjuk hozzá, az összedadás eredménye a bukásuk évszáma (1870).

(A föld ára ezer esztendővel ezelőtt.) A magyarságnak Árpád idejében még nem volt olyan társadalmi szervezete, hogy a földtulajdonra szükségessége lett volna, tehát akkor a földnek forgalmi értéke sem volt. Később, Szent István idejében, mikor a nagy országalapító fejedelem törvénybe iktatta a föld tulajdonjogát, akkor sem igen lehetett még beszélni a föld forgalmi értékéről, mert több föld volt, mint tulajdonos, de már a büntető határozatokban itt-ott benne szerepelt a föld is, tehát meg lehet állapítani, hogy mennyire becsülték ebben a régi korban az ingatlant. Szent István törvényei a bírságokat még tinóknak szabták ki. Egy tinó egyenértékű volt egy arany pensával. Az arany pensz mai pénzben 5 korona 40 fillérnek felel meg s mivel 30 denár van benne, egy denár tehát egyenlő 18 fillérrel. A XI. századtól kezdve a letelepülés arányában kezdett a föld értéket képviselni. Egy 1231-ből visszamaradt okmány szerint 10 ekealj földet vagy 2 rabszolgasaladót 20 márkáért lehetett kapni. (8 darab tinó, azaz 8 darab arany tett ki egy márkát.) Minthogy pedig egy ekealj föld 100 kat. holdat jelent, egy márkának földben 50 kat. hold, 10 márkának egy rabszolgasalád, vagyis 500 kat. hold föld volt az értéke. Az Árpád-házi királyok korában tehát eszerint 1 kat. hold szántóföld 88 fillérrel is kevesebbet, egy tinó 5 korona 40 fillért, egy rabszolgasalád pedig 500 kat. hold földnél is többet ért. Egy-egy magában álló rabszolga értéke II. Endre idejében 150 kat. hold értékű 3 márkára, vagyis 132 koronára becsültetett.

(A fegyvercsorsó.) Tragikus lefolyású emberélet ért véget nemrégiben a cayennei bagnóban. 1901-ben Briere corancezi paraszot halálra ítélték, mert a bíróság bebizonyítottak látta, hogy a paraszot meggyilkolt a gyermekei közül ötöt. A franczia köztársaság elnöke életfogytiglan való kényszer munkára változtatta a halálos büntetést. Briere legidősebb leánya azonban meg volt győződve róla, hogy atyját igazságtalanul ítélték el. Férjével együtt ezer frankot takarított meg a pör újrafelvételének költségeire és egy ügyvédet is meg tudott nyerni az ügynek. Néhány lap zajt ütött és úgy látszott, hogy módot adnak majd Briere nek arra, hogy rehabilitálhassa magát. Ebből azonban most már semmi se lesz, mert Cayenneből az a hír érkezett Párisba, hogy Briere márczius 28-án meghalt.

A KIS MISS

— Regény két kötetben. —

IRTA: B. M. CROKER.

87

Rossz nyelvű emberek azt állították, hogy a hölgyek anyira félnek egy esetleges találkozástól, hogy házi fogságot róttak ki saját magukra.

Mikor Augusztia dühös irkafrkája megérkezett, Cecil Leigh címére, jelenleg nem volt otthon; tényleg egy beteg barátját ment meglátogatni Délfranciaországba. A levél azonban, melyet utána küldtek, arra indította, hogy ismét visszautazott, s alig érkezett haza, komoly tárgyalása volt az anyjával. Cecil nyugodt maradt, de megingatathatlan az elhatározásában, hogy Ellát elveszi feleségül; ha a leány is akarja őt. Valami idegenszerű, kifürkészhetetlen volt a fiu viselkedésében, ami az anyját aggodalommal töltötte el. Egyetlen gyermeke volt — helyesen eslelszik, hogy ellenségesen viselkedik a fiuval szemben! Igen, kötelességének tartotta. Órák hosszat tárgyalt vele, sirt és könyörgött neki; a nagybátyját is elhívta segítségül, hogy az talán inkább tud hatni rá. Végül azonban kénytelen volt lerakni a fegyvert, mert Cecil hidegvérűen, nyugodtan, türelemmel, de konok elhatározással maradt meg elhatározása mellett, s aggodalommal gondolt arra, hogy ha el is vonja fiától a pótlékot, még mindig marad neki elég szép jövedelme s azonkívül Cecil Lockfiell lord örököse.

Egyet azonban megígérhetek neked, anyám, ha Ellát nem kapom meg; egyáltalán nem házasodom. Hiszen lehetséges, hogy a leány kosarat ad nekem, a nővérei esetleg beleje esöpögtettek az ostoba és ártalmas büszkeségükből, s akkor egészen nyugodt lehetek; nem jön hozzám,

Micsoda izléstelen dolog! Ezzel fenyegetőznek mindig a fiatal emberek! — szólt Mrs. Hovard-Leigh gunyosan. — Sőt azt merem állítani, hogy legkésőbb egy év leforgása alatt el is felejtetted a leány létezését. És most én is teszek egy engedményt, ha úgy tetszik. Ha Movbray Ella tisztességes hozományjal és egy előkelő rokonnal jön hozzám, — de nem Movbray legyen — akkor, becsületszavamat adom, — hogy tárt karokkal fogadom őt.

Tudod, hogy ezt hiába mondd, — felelte Cecil, hiszen, mint mindenki tudja, anyai részről nincs semmi rokonsága és ami a pénzt illeti, az araza egy vagyont ér. De úgy látszik, — szólt helyéről felkelve, — mi a császár szakállára veszekszünk. Te, anyám, ismered az én véleményemet, és én a tiédet. Sajnálom, hogy éppen életem legfontosabb mozzanatában nem értjük meg egymást és két ellenkező póluson állunk.

Természetesen, megszakítasz vele minden összeköttetést, — szólt az anyja parancsoló hangon.

Ellenkezőleg, kedves anyám, igyekszem majd vele minél gyakrabban találkozni és beszélni. Sennmit sem ígerek meg erre nézve. Volt a mérész, váratlan válasz.

HUSZONNEGYEDIK PEJEZET.

A heves ellenáramlatok, mint félelem és reménykedés, szerélem, büszkeség és dacolás közepette az előkészületek nagyban folytak a hercegnő bírára. Emé nagy események megtárgyalása, a toillettek és kocsikérdés, a meghívók és rajta ama megjegyzés, hogy vendégeket is hozhat magával, s akit jogosan vagy jogtalanul illet ez a meghívó, mind ennek megbírálása, megbeszélése anyira elfoglalt minden időt és mindenkit, hogy arra már nem jutott idő, hogy a Movbray-Hovard-Leigh-veszekedést alaposan átrostálják. Sőt még Augusztát és a grófnót is anyira elfog-

lalta a gond, hogy méltóan és előkelően jelenjenek meg az estélyen, hogy egy időre megfeledkeztek a rajtuk esett sérelemről.

Előkeresték az összes régi, de azért még mindig szép ruháikat, megnézték nappal kritikuss szemmel, kiválasztották végül és meggyeztek az esetleges változtatásokon. Azután egy falubeli leány és Ella lettek megbizva a felfrissítéssel és átalakítással.

A szegény, kis hamupipőke néhány gondolatát belevarrta és vágyakozva gondolt arra, ha ő is elmehetne a bárra, megelégedne azzal is, ha egy ajtó mögül nézhetné! A nővérei nagylelkűen megígérték neki, hogy ők nem fognak sokat táncolni, elhozzák majd neki a táncrendet és a toilletteket olyan alaposan fogják neki leírni, hogy úgy fogja képzelni, mintha ő maga is résztvevő volna az estélyen.

Valóban, — szólt Augusztia egy hirtelen nagylelkűségi rohamában, — ha ruhád lett volna, elvittelek volna téged is.

Ella nagyon szép leánygyá fejlődött és a nővérek végül mégis csak helytelen dolognak tartották, hogy anyira háttérbe szorítják. Újból és újból ismételte nekik lady Brownjohn, hogy milyen üde, bájos, szép leány Ella és hangszólta, milyen kár és vétek, hogy otthon hagyják hervadni.

A bál estéjén a hölgyek nagyon korán visszavonultak, hogy Ella segítségével felöltözködjének. Ella először az idősebb nővérek segédkezett, feltűzte a haját, megerősítette a briliáns csillagot, bekapcsolta a ruháját és begombolta a keztyűit. Végre elkészült Augusztia, és kegyesen bölintott és megelégedését fejezte ki. De a nehezebb feladat — Rosabel toillette — még hátra volt. A grófné haja ez alkalommal különösen merev volt és háromszor le kellett bontani, míg végre sikerült.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szombat, 1910. május 21-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Az idegesek.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Victorien Sardou.

Személyek:

Bergerin	Horváth
Tufner	Gabányi
Marteau	Gál
Tiburca	Gabányi
Caesar	Dezso
Lajos	Rajnai
Jegző	Barthos
Tuffieré	Nagy István

Kezdeté 1/8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Első előadás:

A milliomas.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Winchel Smith. Fordította: Bródy Miksa.

Kezdeté 8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ

Nincs előadás.

Fővárosi Városigazgató Színház

Küry Klára fellépésével.

Duda kisasszony.

Operett 3 felvonásban. Irta: Fritz Grünbaum és Heinz Reichert. Zenéjét szerzelte Nelson. Fordította: Farago Jenő.

Személyek:

Duda kisasszony	Küry Klára
Lady Sonnereel	Mezey J.
John Jack	Palásy
Mac Humbers	Andorly
Olympia	Láng Etel
Ján Brown	Szalai
Belladonna	Veszpréminé
Harry Mortons	Fekete
Sir Francis	Bihari B.
Lizzy	Hatay A.
Carry	Szegedi J.
Mabel	Redő G.

Kezdeté 1/8 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső
FOGORVOSI INTÉZETE
 áthelyezve: **Károly-körút 3. sz. alá.**
 Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak
 Tartós fogtömések, | aranyhidak, koronák.
 Foghúzások (altatásban is.) | Jól használható fogszelők
 elkészítése és behelyezése
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
 Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat

JARDIN DE PARIS

Telefon 167-25. Kezdeté 9 órákor.

MILLA BARRY

a világhírű disense f. hó 14-től kezdve minden este fellép a kitűnő nemzetközi

új műsorban.

Előadnak: Medgyaszay, Ferenczy, Sajó, H. Euda, R. Oesterreicher (a Hölléből) stb. A szenzációs

Vámpirtáncz

esténként. Éjjelkor a **Tabarin Bal Mabilé-**ban 20 elsőrangú attrakció.

Előadás kedvezőtlen időben is!

Royal Cabaret

Erzsébet-körút 31. szám.

Minden éjjel pont 12 órákor Nagy kabaré előadás.

Loni Lackner, Hertha Albano, Alice Dejanére, Mlle Dubarry, Sisters Morvay, Ada Roon, Lona Chester, Charlott D'or, Várady Adél, Else Nixon, Rosa Wilke, Jolanda, Lulu Rascal, Flory Gray, Les 4 Infernales stb. stb.

Belépődíj éjjeli 1 óráig 1 korona.

Egy órától hajnalig cigányzene és táncmulatság belépődíj nélkül.

Feketehegyfürdő

(Szepes megyében)

Vizgyógyintézet és klimatikus gyógyhely.

Subalpin fekvés óriás fenyveserdők közepette. Elsőrendű forrásvíz, pormentes levegő. Vasúti Allomás Igló. Posta, távirda, telefon helyben.

Idény május 1-től október 1-ig.

Vizkúra a legmodernebb hydrothermotherapia alakjában 2 fürdőorvos felügyelete alatt. Riklit-féle leg- és nap-kúra, Müllerezés, fekvőcsarnok.

Villamosítás, masszázs, diéta gyógymódok. Penziórendszer, kényelmes szobák, sokféle szórakozás, családi jellegű fürdőélet.

Képes csoport- és egyesületi szállítás. a fürdőigazgatóság.

Viszketegségi bőrbántalmak

Viszketegség sömörrel

Viszkető fájdalmak

Viszkető sebek

Sömörös viszketegség

Sömörös bőrbaj

Sömörös kiütések

Sömörös sebek

Bőrbajos viszketegség

Bőrbajos sömörbántalom

Bőrbajos fájdalmak

Bőrbajos sebek

biztosan kezelhetők

Az Erényi-

Ichtiol-Salicil

segítségével még akkor is, ha a baj

30 év óta származik.

Az eredeti „Erényi-Ichtiol-Salicil“ 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5.

(Postai megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió köszönő levél érkezett be a világ minden részéből.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz.

Waldmann Irreigess.

Ma

A Continental Éden-színház

vendégjátéka

SCHENK E. igazgató vezetésével.

Arnyjátékok. — Mágikus produkciók. Élő képek. — Vízi játékok. — Továbbá 10 különlegesség.

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig, a nappali pézstárnál.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget, Telefon 107-46.

Ma este háromnegyed 8 órákor.

Jamagata császári japán-csoport, Kaufmann kerékpár-csoport, Mac Danell acrobaták kerékes korcsolyán és az egész nagy művészcsapat.

Egy év alatt

szerzett nálunk közel

1000 család

egyedül csak általunk bevezetett, rendkívül kedvezményes rendszerünk alapján, havi 20 korona fizetésért kitűnő gyártmányu, modern

zongorát.

Ez többet bizonyít, mint bármely hangzatos reklám.

„MUSICA“

résztvénytársaság zongoratelepe

Budapest, Teréz-körút 1. sz.

Telefon 4-81. Telefon 4-81.

Kiváló gyártmányu zongorák, pianók készpénzért, csekély havi részletfizetésért és kölcsön. Szakszerű javítás, hangolás, modernizálás és becszerelés.

FORTUNA

zászlógyár

Budapest,

VI., Király-utca 8.

Választási zászlókat

és jelvényeket

a leggyorsabban jutányos árak mellett.

Alapított 1881. Alapított 1881.

SZINHÁZAK.

Szombat, 1910. május 21-én.

KIRÁLY SZINHÁZ.

Fedák Sari felülvétel.

János vitéz.

Daljáték 3 felvonásban. Petőfi költői elbeszéléséből írta Bakonyi Károly. Zenejét Heltai Jenő vezényelte. Szerző: dr. Kacsóh Pongrácz.

Személyek:

Kukoricza Jancsi	Fedák Sári
Juska	Medgyaszay
A gonosz mostoha	Tárnóczy G.
Strámszester	Sajó
Bagó	Király
A falu csőze	Csiszer
A francia király	Németh
Királykisasszony	T. Harmath I.
Tábornok	Kiss Pál

Kezdeté 8 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ. (BUDAI SZINKOR)

Katalin.

Eredeti operette 3 felvonásban.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

URÁNIA SZINHÁZ.

Az orsz. m. kir. színművészeti Akadémia előadása.

Az apród.

Utána:

A tékozló fiú.

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Igy szép az élet.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Heller és Rössler.

Személyek:

Gróf Lamatsch	Fenyvesi
Kristóf, a fia	Tanay
Szilka	N. Harmath I.
Misztó Eldredge	Vass Irén
Berevás báróné	Varsányi I.
Az öreg Schlesinger	Tapoczay
Vogelvang Kristóf	Tibanyi
Péter hadnagy	Bárdi
Karófi báróné	Rónaszéki G. né
Emmi	Harasdy H.
Kriegelnden báróné	Varga Anna
dr. Mauracher	Balassa
dr. Kunwald	Kazalicsky
Manikürös kisasszony	Komlós Ilka

Kezdeté 1/2 8 óraker.

VARSZINHÁZ.

Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTOGRAF

Végszínház-utca 1-3. Telefon 63-39.

Werther. Halley-üstökös. Egy nem mindennapi barátság. Parat, francia gyógyszerészes esete.

Állat az emberben. Végzetes rövidlátás. Farkasvadászat Oroszországban. Ezter.

Lehmann ur kényszer-házassága. Előadások hétköznapokon d. n. 5 óraker, vasár- és ünnepnapokon d. n. 3 óraker kezdődnek.

Tudja Ön, **hogyan GOTTLIEBNÁL**
Budapest, Andrassy-ut 16. sz. a.
itt kapható 2 forintos kalap??

Rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratok Budapest—Vác és Nagymaros között.

Az „Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság” közli, hogy kedvező időjárás esetén folyó évi május hó 22-én, azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között. Indulás Budapest—Petőfi-térről 8 óraker délelőtt és 2 óra 30 percker délután, Budapest—Batthyány-térről 8 óra 5 percker délelőtt és 2 óra 35 percker délután, Budapest—Obudáról 8 óra 20 percker délelőtt és 2 óra 50 percker délután. Erkezés Vácra 10 óraker délelőtt és 4 óra 30 percker délután, Nagymarosra 11 óraker délelőtt és 5 óra 30 percker délután. Indulás vissza Nagymarosról 11 óra 30 percker délelőtt és 8 óraker este, Váczról 12 óra 15 percker délután és 8 óra 45 percker este. Erkezés Budapest—Obudára 1 óra 10 percker délután és 9 óra 40 percker este, Budapest—Batthyány-térről 1 óra 25 percker délután és 9 óra 55 percker este, Budapest—Petőfi-térről 1 óra 30 percker délután és 10 óraker este. Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők: Budapest—Vácra (vagy megfordítva) I. hely 60 fillér, II. hely 50 fillér, Budapest—Nagymarosra (és megfordítva) I. hely 1 K 20 fillér, II. hely 80 fillér, Váczról—Nagymarosra (vagy megfordítva) I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér. Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron, a m. kir. állami- és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó-közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és téríjegyek adatkak ki és pedig: Budapest—Nagymarosra és vissza I. hely 1 K 80 fillér, II. hely 1 K 20 fillér, Váczról—Nagymarosra és vissza I. hely 1 K 10 fillér, II. hely 75 fillér. Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzös közlekedik, melyen a közönség eső ellen is véltve van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargőzös közlekedik, melynek állomása Nagymaroson, közvetlenül a hajó kikötője felett van. Ha e járatokat bármely okból abbba kellene hagyni, ugy éről a társulat kellő hirtetést fog közzétenni.

OLBRICH -féle utazási cikkek el-sőrendűek.
Budapest, VI., Teréz-körut 6. Telefon 80-44.

Szenzaciós ujdonság!
Stubnyai Fenyő Sósorszesz!
Nem szabad egy házból sem hiányoznia. — Hülésből eredő összes bantalmaknál, ugymint: reuma, csusz, köszvény, fogfájás, fejfájás stb. kitűnő hatásu. Hatás és jószágban föltulmulja az összes eddigi sósorszesz-készítményeket. — Kérje mindenütt a Stubnyai Fenyő Sósorszeszt. — Hat üveg rendelésnél portómentes szétküldés a készítőől:
DETRICH ENDRE gyógyszerész, Stubnyafüüdő.
Kis üveg ára 40 fillér, nagy üveg 1 korona.

Alkalmi vételt
ajánl szép és finom
butorok,
perzsa-
szőnyegek,
csillárok-ban
a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház
VI., Lázár-utca 3.
(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)
Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinék megtekinteni ajánlatot.

ROYAL ORFÈUM
Minden este 8 óraker
a bécsi „FLEDERMAUS“ tagjai-nak vendéglátéka
Mela Mars, Laszky A. Béla, Viktor Norbert, Wenja Horace, Hermann Roché stb.
Uj német operett:
GEORGETTE
Mela Marssal a czimszerepben. — A többi főszerepét Szécsi Magda, Loni Lachner, Hertha Albano, Viktor Norbert, Wenja Horace és Hermann Roché játsszák.
Azonkívül: Ovaro Brothers, a teljes magyar műsor és 12 elsőrangú attrakció.

Kiváltunk
ZÁLOGBAN
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyujtunk.
MANNHEIM SIMON ÉS FIA
Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

Házfelépítés után ismét
megnyilt az
AUGUSTI-
czukrászda
VIII., Üllői-ut 34. sz.
(Iparművészeti Muzeuimmal szemben.)
Az előkelő közönség rendelő- és találkozó helye.
Telefon 62-27.
Czukrászati különlegességek:
torták, parafittok, édes és sós sütemények, sandwich-ek, fagyott puschok. Saját gyártmányu méz-készítészüit (törv. védve). Mézsütemények (czukor nélkül, nem mézeskalács). Rendelések lakodalmak, eljegyzések és alkalmi ünnepélyekre elfogadtatnak és pontosan szállítatnak. — Vidéki rendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. (Kérem czégo-met hasonnevü czéggel össze nem tévesztetni.)

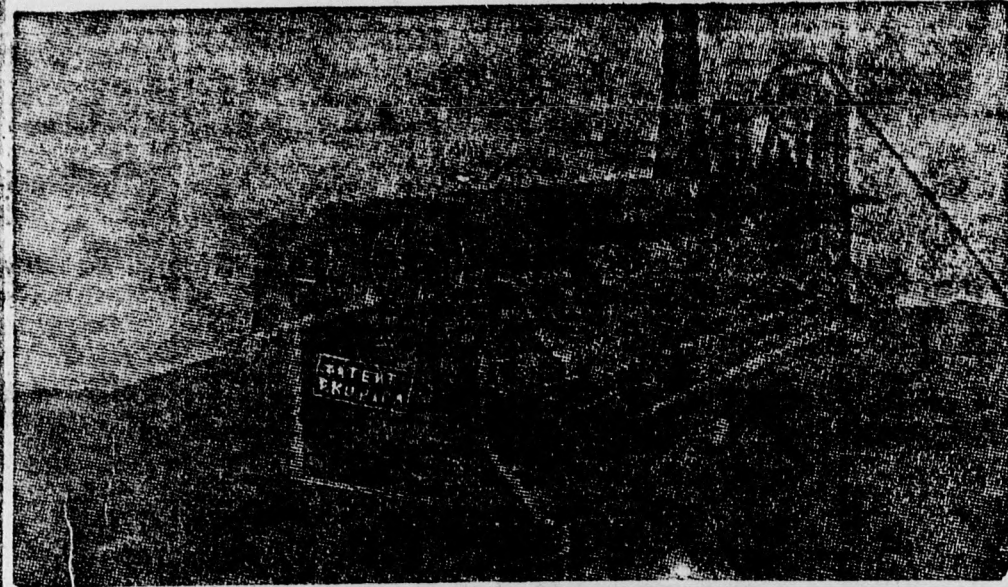
HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK,
HAZAJÁNDÉK-
TÁRGYAK
A
LEGELŐNYÖSEBBER
POLGÁR KÁLMÁN
ÉKSZERESZ-ÉS MŰVÉSZ
üzletében szereshetők be.
BUDAPEST, Erzsébet-körut 29.
VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOM.
ÁRJEGYZEK 20 ÖD RAJZZAL INGYENESBÉRNENTVÉ

Heti műsor:

1910. május hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Város- ligeti Színház	Fővárosi Nyári Színház	Uránia
22 Vasárnap	d. n. este Szentivánéji álom Utazás az özevgyeség felé	Sába királynője	Théodore és társa Igy szép az élet!	A saskók. A milliomos	Jánoska Az elvált asszony	Ingenelők. Duda kisasszony	A tót leány Katalin	-

KERBER HENRIK

„ villamos erőre berendezett „
szőnyegporló, megóvó és javító intézete.
Telep: VIII., Nap-utca 10. szám.

**Ablak, lakástisztítási
szobabeeresztő, pormentesítő
és féregirtó vállalat.**

Telefonértesítésre azonnal házhoz küldök
Telefonszám 53-55. Telefonszám 53-55.

MEGHIVÓ.

A Budapesti Gyűjtőpénztár és Hitelszövetkezet

1910. május hó 30-án d. u. 1/26 órakor tartja újra tizedik évi
rendes közgyűlését

mert az 1910. április 30-i közgyűlés a veszteségek felülvizsgálására bizottságot küldött ki s azt jelentéstételre utasította; a közgyűlés a szövetkezet irodahelyiségében V., Váci-körút 22. I. fog megtartani. Napirend: 1. A kiküldött bizottság jelentése a veszteségek megállapítása tárgyában, s ezután az igazgatóság és felügyelőbizottság által megvizsgált mérleg megállapítása s határozathozatal az igazgatóság és a felügyelőbizottság felmentése megadása tárgyában. 2. A mérleg szerint kimutatott veszteség fedezéséről való gondoskodás. 3. A felszámolás kimondása. 4. A felszámoló megválasztása és díjazásuk megállapítása. 5. A felügyelőbizottság megválasztása és díjazásuk megállapítása. A közgyűlésen a tagok az alapszabályok 34. § értelmében kiállított szavazólapnak alapján gyakorolhatják szavazati jogukat, amiért is felkérjük a tagokat, hogy azokat a szövetkezeti pénztárnál folyó év május 27-ig a tag könyveske ellenében vegyék át. Budapest, 1910. április 30-án az Igazgatóság. Mérleg. Vagyon: pénztár 51.—, Váltók 171.793.42, értékpapírok 6300.—, tagkönyvi előlegek 45.521.—, kötelezvények 2846.—, adások 46.386.08, veszteség 71.612.85, összesen 344.510.45 korona. Teher: üzletrészek befizetve 113.222.—, tartalékalap 1274.80, veszteségi pótalap 15.204.28, visszleszámitolás 110.248.—, hitelezők 104.561.37, összesen 344.510.45. A taglétszám és az üzletrészek az üzletrészek az üzletév folyamán a következőképpen alakultak 1908. év végén volt 639 tag 2436 üzletrészszel, 1909. év folyamán belépett 34 tag 329 üzletrészszel, 1909. év folyamán kilépett 378 tag 1571 üzletrészszel. 1909. december hó 31-én maradt 295 tag 1194 üzletrészszel. Tisztelt közgyűlés! A Budapesti Gyűjtőpénztár és Hitelszövetkezet ügykezelését és könyvvezetését több ízben megvizsgáltuk és mindannyiszor rendben találtuk. Hasonlóképpen megvizsgáltuk a lefolyt 1909. évi zárszámadást s minden tételét a főkönyvvel és a segédkönyvekkel összehasonlítottuk és mindenben egyezőnek találtuk. A kimutatott 71.612.94 korona veszteségre nézve magunkévá tesszük az igazgatóság javaslatát és ezt a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk. Kérjük ugy az igazgatóság mint felügyelő-bizottság részére az 1909. üzletévre a felmentvényt megadni. Budapest, 1910. április hó 30-án. A felügyelő-bizottság: dr. Reich József s. k., Zoltán Emil s. k., Reiter Adolf s. k. Ezen közgyűlés az alapszabályok 30. illetve 50. §-a alapján a megjelent tagok számára tekintet nélkül szótöbbséggel fog határozni.

Az igazgatóság.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden Cs. és kir. Királyságban
szab. órák, órák és órák, órák és órák
a remontoir ingoraknak
ésh. ésh.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

Mattulajdonosoknak,
szódnak és állatkezelőknek!

Most jelent meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban,
80 képpel.

Irta K. Nagy Sándor.
Második kiadás.

Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest.

Kapható:
LAMPÉL R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és
Fiai) részvény-társaságnál. Buda-
pest, VI. ker., Andrassy-ut 21. m.
és minden könyvkereskedésben.

958. sorozat **Bon 028. szám**

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mű- és költésérész
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.
köteles ezen utalvány beküldése mellett
minden megrendelőnek 15%, azaz tizenöt
százalékos nyereséget adni az ered.

F. Bergerand fils,
parisi különlegességek
(óvszerek) gyártmányából. Kimerítő
képes árjegyzék díjmentesen, zárt le-
veleiben küldetik.
Kiváratott az „Egyetértés”-ből. 26705

EGY ÖNKÉNTES NAPLOJA

Második ezer! Második ezer!
Ára füzve 3.— korona.

Olyan ez a könyv, mint egy tréfás tükör, amelynek
gyűjtőpontjában az „önkéntes ur” áll. Katona ugyan,
de azért még mindig civil, akit ez a kettős ter-
mészet a legkacagatóbb epizódokba kerget belé.

Kapható
SINGER és WOLFNER könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrassy-ut 10. szám.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban fel-
tűnően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei
meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség
és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét
tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet
gyökeresen segíteni, ha az illető olyan lelkiismeretes
szpecialista orvoshoz fordulnak, aki jó tanácsokat tud
adni a nemi betegre vonatkozólag és az esetleg már
meglevo bajokon is tud segíteni, akkor majd meg-
szűnik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magasrangos hivatásu dr. Palócz v. kórházi
orvos, szpecialista országos hírv. intézete (Budapest,
VII., Rákóczi-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás
mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nél-
kül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta
még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros se-
beket, hűgyszó, hólyag-, ideg- és háterinczbajokat, az
önfertőzés és szifilis utóbajait, magömlést, otyengült
férfierőt (impotentiát), kezdődő cimezavart, aranyerőt,
servedet, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi
szervek minden betegségét. Nők részére külön váróte-
rem és külön kijárat van. Ha valaki bármif. oknál fogva
személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak
levelére kimerítő titoktartó választ (a levélbe csak
válaszbélyeg kell mellékelni). A gyógykezelés befe-
jezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra min-
denki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges
szpecialis gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés na-
ponta d. e. 10—12-ig d. u. 3—5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.)
Czím: dr. Palócz v. kórházi orvos, szpecialista,
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.

Miképp gyógyítható

valamely betegség, arról
ma már mindenkinek tájé-
kozva kellene lennie, hogy
szükség esetén tudja, hova
kell fordulnia. Különösen
fontos az, hogy megismer-
je azon gyógyeljárást,
melynek erősítő, adzó, él-
tető, gyógyító hatását a
meggyógyult betegek ezrei
bizonyítják. Ez a galván
villamosság, mely az ál-
talanos és nemi ideg-
gyengeség, kimerül-
és, lehangoltság,
feledékenység, fej-
és hátfájás, szédü-
lések, álmatlanság,
izgatottság, ideges
szivdobogás és gyo-
morfájások, rheuma
és köszvény, ideg-
fájdalmak, ischias, zsabák, göresök-
kel és rángásokkal járó bajok és benuások
biztos gyógyító szere. Egy gyönyörű és érde-
kes könyvben írjuk meg a tapasztalatainkat,
mindenki, legyen erős és egészséges vagy
beteg, olvassa el azt, nagy hasznára lesz.

Ingyen és bérmentve

küldjük meg ezt a szép könyvet mindenki-
nek aki kéri.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet

Budapest, Semmelweis-utca 4., félem. 10/D.
Rendelőórák: hétköznapokon 10—1-ig és 3—6-ig,
vasár- és ünnepnapokon 11—1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre.

910. V/21.
ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4., félem. 10/D.
Kérem részemre díjtalanul, postamentesen és
zárt borítékban elküldeni a „Modern Villa nos
Gyógymodról” szóló művet.
Név
Cím

Nők részére külön női könyv.

Utánrendelésnél — ha a zászlót előzőleg más szállította: kérem a pontos szöveget. Levélbeli rendelésnél a fizetési feltételei közlendő.

Felhívás a
48-as függetlenségi
Justh-párt,
valamint
a 48-as
Kossuth-párt
jelöltjeihez!

Meg-
tekintettük
Linhart Vilmos
festő zászló-gyár-
telepét és arról győ-
ződünk meg, hogy óriási
műtermében naponta 4000 db
zászló állítatik elő. Árja első-
rendű magyar gyártmány és a jelöl-
teknek kedvezményt nyújt, tehát tagja-
inknak őszintén és hivatalosan ajánljuk.

Hazafias üdvözzettel
az Alföldi Függetlenségi
párt elnöksége
Gallowich Jenő
ügyvezető
elnök

Vidéki viszontelárusítóknak nagy kedvezmény!

Telefon
58.83.

FIGYELMEZTETES!

A Magyar Védő Egyesület
által mellőzött „Turul”
könyvkötő (Kertész M.) és
„Diadal” — nem zászló-
gyárosok, hanem közvetítők!

FELHÍVÁS!

A „Nemzeti Munkapárt” jelöltjeihez!
A munkapárt épületében V. Dorottya-
utca 14. szám alatti irodában rende-
leteket személyesen vagy levélben az
ismert engedménnyel elfogad.

Linhart Vilmos
Telefon 58-83.
GYÁR: VIII., Hunyadi-u. 27.

MORONA		SZINTARTÓ.	
150 kassza	95 szék	2.88	GYAPOTSZÖVETBŐL
200	95	3.20	FELIRATTAL.
250	95	4.20	ROJTOK,BOJTOK
300	95	4.72	FESTETT NYÉL ÉS
300	140	6.36	Aranyozott lándzsával.
400	140	8.	
500	140	9.36	

... A nemzeti ...
munkapárt
legkeresettebb
szállítója.

A néppárt
szerződött
zászló
és
jelvény
szállítója.

RUDAK:

2 méteres festett rud aranyozott lándzsával	40 fillé
3 " " " " " "	60 "
4 " " " " " "	80 "
Réz lándzsák darabja	1.07
Aranyozott falándzsák darabja	07 "

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható...

Ebédli és hálószoba költözködés végett eladó...

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére...

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabókollék...

Karaláb, cukorborsó, karfiol, szőlőspárga, gomba, ugorka...

Beszerzési áron alul házlebontás miatt eladtnak...

Kézimunka, himzésekhöz, butorhoz, függönyökhöz...

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítései...

A gyakorló gyorsírók Társasága gyors írási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirást...

Sztraka, menthol fogszappan erős bacillusölő hatásánál fogva...

Meghülésből származó hurutos bajkónál használjon Réthy-féle cukorkát...

Asztalosok új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld...

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánssokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt...

Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán.

Rekord hangversenyfilmek legjobbái a világon! 35 cm. mindkét oldalán bejárt szalag...

henger K 1.30. — csakis utánvétellel SCHMUTZER TESTVÉREK gramofon és hanglemez nagyraktárában...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3. felelelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek...

Zálogcédulákat vesznek. Elzálogosított brilliánssokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt...

SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Hajfestő-fésű, egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös haját valodi szőkére, barnára vagy feketeire...

30 koronaeri készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben...

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár...

Saját gyártmányú fűrdőkádak 14 kor-tól feljebb, fűthető kádak 60 kortól feljebb...

Zálogcédulát, brilliántot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget vesznek és eladnak...

Parlamenti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás...

Butorvevők kik modern, száraz anyagból készült urasági és polgári asztalos és kárpitos butorokat...

Sárkány J. butoriparos céghez, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. szám. Nagy raktár és saját műhely.

Birtokosok!! IPAROSOK! vásároljanak csakis Benzín- és Benzol-motorokat.

'ORION' WILHELM MICHL, Schlan, (Csehország) motor- és kerékpár-gyáros.

Falusí otthonban könnyű mellékjvedelmet ad a fa-faragás házi ipara.

KARDOS ÁRPÁD. Második bővített kiadás. A szövegbe nyomott számos ábrával.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. nál Budapest, VI. Andrassy-ut 21. valamint minden könyvkereskedésben.

„Hungária“ beszélő-gépek kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók.

Deményi és Társa Budapest, VI., Király-u. 76. Kérjen árjegyzéket

VALÓ di francia különlegességek (óvszerek) csakis P. Bergueran Fils leghíresebb párisi gyártótl legelőnyösebben beszerezhetők...

20,000 rózsafa magastörzsu, kapható Novák János rózsatelepen Székelyhídon. Árjegyzék ingyen.

Pénzt röglön butorra, zongorára, varógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra...

+ Soványság + Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Harley tanár amerikai erőtáp-pora...

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármilyen méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapították 1886-ban.

6 első díjjal kitüntetve! Kállai Lajos motorgyára BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes jótállás kifizetés nélkül!

Egyedül létező újdonság! Ezen motorkoc mindenkori üzemből láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

VALODI FRANCZIA GUMMI ÉS HALHOLYAGOK. Steryli. NEUMAYER LIPOT BUDAPEST, VI., VÁZSÁR-UT 232. AUSENFENHÁZ.

Pótvizsgálatra, javítóra, pótlásra, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szünidő Tanfolyam“ Garay-2. E. II. 12/a.

Légszusz és villamos csillárok legelőnyösebben beszerezhetők be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárban...

Tankönyveket és Segédkönyveket vegyen Magyarország legrégebb és legnagyobb tankönyvkereskedésében

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaság Budapest, VI., Andrassy-ut 21. Itt kapható az elemi-, polgári-, közép-, felsőbb leány-, kereskedelmi- és magániskolákban...

A kiadásunkban megjelent összes tankönyvek jelentőségét kívánatra készséggel megküldjük.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, VI., Andrassy-ut 21.

CSIZ-FÜRDŐ, A kontinens legerősebb jód-brom gyógyfürdője, nagy radioaktivitással. Meglepnő gyógyeredményeket a minyék megbetegedései, verőerek és mindazon alkati betegségeknek, hol a jód mint speciórium jó alkalmazásba...

WIESEL ADOLF NÁL Vácsi-körút 47/a. (Podmaniczky utca sarkán.) Telefon 91-20.